Annual Report 2019

รายงานประจำปี
๒๕๖๒

ศาลรัฐธรรมนูญ

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand

www.constitutionalcourt.or.th

รายงานประจำปี ๒๕๖๒

ศาลรัฐธรรมนูญ

Annual Report ๒๐๑๙

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand

ISBN : 978-616-8033-51-7
พิมพ์ครั้งที่ : ๑
จำนวนพิมพ์ : ๔,๔๐๐ เล่ม
จัดทำโดย : สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐-๒๑๔๑-๗๗๗ โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๙๕๒๒
www.constitutionalcourt.or.th
จัดพิมพ์โดย : บริษัท เอส เอ็ม เค พริ้นติ้ง จำกัด เลขที่ ๖๙๘/๔ ซ.เจริญนคร ๑๔ ถ.เจริญนคร แขวงคลองต้นไทร เขตคลองสาน กรุงเทพ ๑๐๖๐๐
เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๔๓๘-๙๙๗๒-๓ , ๐๒-๘๖๒-๐๑๓๓-๔ โทรสาร ๐๒-๔๓๙-๕๔๐๕
E-mail : sale2@smkprinting.com

ภาพตราสัญลักษณ์ของ ศาลรัฐธรรมนูญ

ลักษณะของสัญลักษณ์

เป็นดวงตารูปกลมมีขอบสองชั้น

องค์ประกอบของสัญลักษณ์

วงกลมชั้นในตรงกลางมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประดิษฐานอยู่บนพานสองชั้น เบื้องบนมีพระดุลพาห์ (ซึ่งหมายถึง ความสุจริต ยุติธรรม และความเฉลียวฉลาดหลักแหลมในการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ) สถิตอยู่ เบื้องล่างมีช่อชัยพฤกษ์ (ซึ่งหมายถึง การบรรลุผลสำเร็จอันประกอบด้วยเกียรติศักดิ์) รองรับ และมีลายกนกก้านขดประกอบอยู่สองข้าง

วงกลมชั้นนอก ใต้ช่อชัยพฤกษ์ของวงกลมชั้นใน เป็นอักษรข้อความว่า “ศาลรัฐธรรมนูญ” และคั่นด้วยดอกประจำยามหัวท้าย

สี

สีแดงชาด ใช้เป็นสีพื้น หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมภายในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริยาธิราช อันทรงไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพและทศพิธราชธรรมจริยา ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

สีทอง ใช้เป็นสีสำหรับองค์ประกอบของสัญลักษณ์ หมายถึง ความรุ่งเรือง มีศักดิ์ศรี สง่างามสูงส่ง

(ไม่จำกัดขนาด)

หมายเหตุ : ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๓ ง ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ หน้า ๑

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้มีศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้สิ้นสุดลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมาย และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สร้างความถูกต้องเป็นธรรมของระบบนิติรัฐและรักษาความชอบธรรมของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และได้กำหนดให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ มีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกาศใช้ มาตรา ๒๑๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญนอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ กำหนดว่า เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้วให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี รายงานประจำปี ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้รวบรวมผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และรายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเป็นการเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบและนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญ

สารบัญ

ภาพตราสัญลักษณ์ของศาลรัฐธรรมนูญ ก
คำนำ ข
สารบัญ ค
คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จ
ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซ

ส่วนที่ ๑
บทนำ ๑
๑. ที่มาของรายงาน กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒
๒. ศาลรัฐธรรมนูญ ๓
๒.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ ๓
๒.๒ หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ๔
๒.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ๒๑
๓. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ **๒๙**
๓.๑ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๒๙
๓.๒ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๒๙
๓.๓ แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ ๓๕
๓.๔ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๓๙
๓.๕ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓๙
๓.๖ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
สู่แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ๔๐

ส่วนที่ ๒
ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๔๓
๑. การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ๔๔

๒. การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๔๖
๓. การเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ๔๗

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๔๙

๑. ผลการดำเนินงานด้านคดี ๕๐
๒. ผลการดำเนินงานด้านการวิจัย ๘๓
๓. ผลการดำเนินงานด้านเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์ ๘๕
๔. ผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ๘๙
๕. ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากร
ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๑๐๐
๖. ผลการดำเนินงานด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์
กับเครือข่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ๑๑๐

ส่วนที่ ๔

การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ ๑๒๙

๑. การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ ๑๓๐
๒. ประมวลภาพกิจกรรม ๑๔๐

ส่วนที่ ๕

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงินปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๑๔๙

รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ๑๕๐
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

รายชื่อคณะทำงาน ๑๖๗

ประธาน
ศาลรัฐธรรมนูญ

นายนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรัญ ภักดีธนากุล

นายชัช ชลวร

นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์

ตุลาการ

ศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

นายปัญญา อุดชาชน

นายวรวิทย์ กังศศิเทียม

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ผู้บริหาร
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายเชาวนะ ไตรมาศ

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์

พันโท ภาคภูมิ ศิลารัตน์

นายสุทธิรักษ์ ทรงศิวิไล

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่

๑

บทนำ

๑ บทนำ

๑ ที่มาของรายงาน กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า” ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดทำเป็น “รายงานประจำปี ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญ” เพื่อเสนอผลการปฏิบัติงานและรายงานการสอบบัญชีในรอบปีดังกล่าว

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ดำเนินการจัดทำรายงานประจำปี ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีและรายงานผลด้านการบริหารจัดการงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้รับทราบเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ภารกิจและการดำเนินงานเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในทุก ๆ ด้านอีกด้วย

๒ ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันหลักทำหน้าที่คุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและรักษาความสมดุลในระบบการเมืองตามหลักนิติธรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้มีศาลรัฐธรรมนูญ โดยให้มีอำนาจหน้าที่คุ้มครองหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สร้างบรรทัดฐานการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญโดยมีสถานะเป็นองค์กรศาล ต่อมาเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้สิ้นสุดลงอันเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สิ้นสุดลงโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่อีกครั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งต่อมาได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง โดยให้ศาลทั้งหลายยังคงมีอำนาจดำเนินการพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยยังคงให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกาศใช้ มาตรา ๒๑๐ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และมีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

๒.๑ องค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวนสามคน

(๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีและยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บทเฉพาะกาล มาตรา ๒๗๓ ให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๒๖๗ ใช้บังคับแล้ว การดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใด ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙

๒.๒ หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ และมีหน้าที่และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ อาจแบ่งหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้เป็น ๘ กลุ่ม ดังนี้

(๑) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายและกฎหมาย

(๒) การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด

(๓) การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ

(๔) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

(๕) การพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ระบอบการปกครอง และความมั่นคงแห่งรัฐ

(๖) การพิจารณาวินิจฉัยหนังสือสัญญาระหว่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนหรือไม่

(๗) การพิจารณาวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๘) การพิจารณาวินิจฉัยกรณีอื่นที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๒๑๐ วรรคสอง ยังบัญญัติให้การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ โดยมีอิสระในการพิจารณาวินิจฉัยคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง ตลอดจนการยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้อง การพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญทั้ง ๘ กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมายและกฎหมาย

๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๒ ประกอบมาตรา ๑๔๘)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๐ บัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐ ฉบับ คือ

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

(๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

(๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ ได้บัญญัติให้กระทำเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติ และได้บัญญัติให้ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญข้างต้น ให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไปยังศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความเห็น ซึ่งหากศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ไม่มีข้อทักท้วงภายใน ๑๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างดังกล่าว ก็ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป แต่หากศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบดังกล่าว มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ก็ให้เสนอความเห็นนั้นไปยังรัฐสภาและให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอของศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรได้ โดยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาดำเนินการต่อไป

อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘ บัญญัติว่า ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี หรือนายกรัฐมนตรีเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมีข้อความ

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ก็ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

๑.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘)

ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ถ้า

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว **มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ** หรือ**ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ** ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) นายกรัฐมนตรี เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว**มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ** หรือ**ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ** ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าว**เป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป**

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ **แต่ไม่เป็นสาระสำคัญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป** และร่างพระราชบัญญัตินั้นยังคงสามารถประกาศใช้บังคับได้

๑.๓ การพิจารณาวินิจฉัยร่างข้อบังคับการประชุมของฝ่ายนิติบัญญัติไม่ให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๙)

รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมิได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ว่า**มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ** หรือ**ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ** โดยผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

๑.๔ การพิจารณาวินิจฉัยร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อรัฐสภามีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้หรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๙)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการตราพระราชบัญญัติว่าต้องเริ่มต้นเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อน เมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไปยังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ดี ในขั้นตอนการพิจารณาของวุฒิสภา หากวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรให้ถือว่าวุฒิสภาได้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนและส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร หรือหากวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินั้น แต่สภาผู้แทนราษฎรไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขและต่อมาได้มีการตั้งคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาแล้ว แต่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างของคณะกรรมาธิการร่วมกัน ในกรณีนี้ก็ถือว่ามีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติไว้ก่อนเช่นกัน และระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๘๐ วัน เว้นแต่จะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรสามารถยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๐ วัน ดังนั้น ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติ ห้ามมิให้คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

กรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

๑.๕ การพิจารณาวินิจฉัยว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการ กระทำการใดเพื่อให้ตนมีส่วนโดยตรงหรือโดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติมาตรการเพื่อตรวจสอบกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายหรือไม่ โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา สามารถเสนอความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล และถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพและให้เพิกถอนสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งของ

ผู้นั้นนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แต่ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคณะรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้นนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชดใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการ หรืออนุมัติโครงการ หรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่ามีการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือ หรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากความรับผิด

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รู้ว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนในทางลับโดยพลัน และเมื่อสอบสวนแล้วเห็นว่ามีมูลให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว และให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกันกับกรณีที่สมาชิกของแต่ละสภาเข้าชื่อเสนอความเห็นข้างต้น กล่าวคือ ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าว ให้ผู้กระทำการฝ่าฝืนสิ้นสุดสมาชิกภาพและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นกรณีที่ผู้กระทำเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ถ้าผู้กระทำการดังกล่าวเป็นคณะรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้นและให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชดใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

๑.๖ การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒)

การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ บัญญัติไว้ จะต้องเป็นกรณีที่มีคดีเกิดขึ้นในศาลก่อน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลทหาร และไม่ว่าคดีนั้นจะอยู่ระหว่างการพิจารณาในศาลใดก็ตาม หากศาลเห็นเองหรือคู่ความ (โจทก์หรือจำเลย) หรือคู่กรณี (ผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดี) ในคดีนั้นโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่า**บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น** ให้ศาลส่งความเห็นหรือคำโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลดังกล่าวผ่านทางสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง หรือกรมพระธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งกรณีนี้ศาลที่ส่งความเห็นไปให้ศาลรัฐธรรมนูญยังสามารถพิจารณาคดีต่อไปได้ แต่ต้องให้รอการพิพากษาคดีไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกคำพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าว หรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ

สำหรับบทบัญญัติที่ศาลจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย หมายถึงกฎหมายระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ เช่น พระราชกำหนดที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว เป็นต้น

๑.๗ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑))

การควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ไม่จำเป็นต้องเป็นคดีในศาลก่อน อย่างไรก็ดี การเสนอเรื่องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยผู้ตรวจการแผ่นดินจะเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่อง พร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ วิธีการในการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

สำหรับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้น หมายถึงกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติซึ่งตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือรัฐสภา หรือกฎหมายที่ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ เช่น พระราชกำหนดที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภาแล้ว เป็นต้น

๒. การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓)

การตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัตินั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ ได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ว่าจะต้องเป็นการตราขึ้นเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ

อย่างไรก็ดี การตราพระราชกำหนดให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

เมื่อพระราชกำหนดมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐธรรมนูญบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีจะต้องเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นต่อไป และในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภายังไม่ได้อนุมัติพระราชกำหนดนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภามีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาแห่งที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามเงื่อนไขว่าเป็นการตราขึ้น เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ

ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ และให้ประธานสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคำวินิจฉัย ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้แจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามเงื่อนไขดังกล่าว ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น

๓. การพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒))

นอกจากหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมายแล้ว รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระด้วย ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๒ ได้บัญญัติให้มี “องค์กรอิสระ” ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต เที่ยงธรรม ปราศจากอคติในการใช้ดุลพินิจ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวจะต้องเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และกรณีที่ปัญหานั้นเกิดขึ้นกับหน่วยงานใดก็ให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้มีสิทธิยื่นหนังสือขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย แต่ถ้าเป็นกรณีที่เป็นปัญหาโต้แย้งระหว่างองค์กร ก็ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยื่นหนังสือเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๔. การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

๔.๑ การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และยังให้สิทธิประชาชนและชุมชนในการติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมทั้งมีสิทธิฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้บุคคลหรือชุมชนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการทำหน้าที่ของรัฐดังกล่าวและได้รับความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐหรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือล่าช้าเกินสมควร ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้

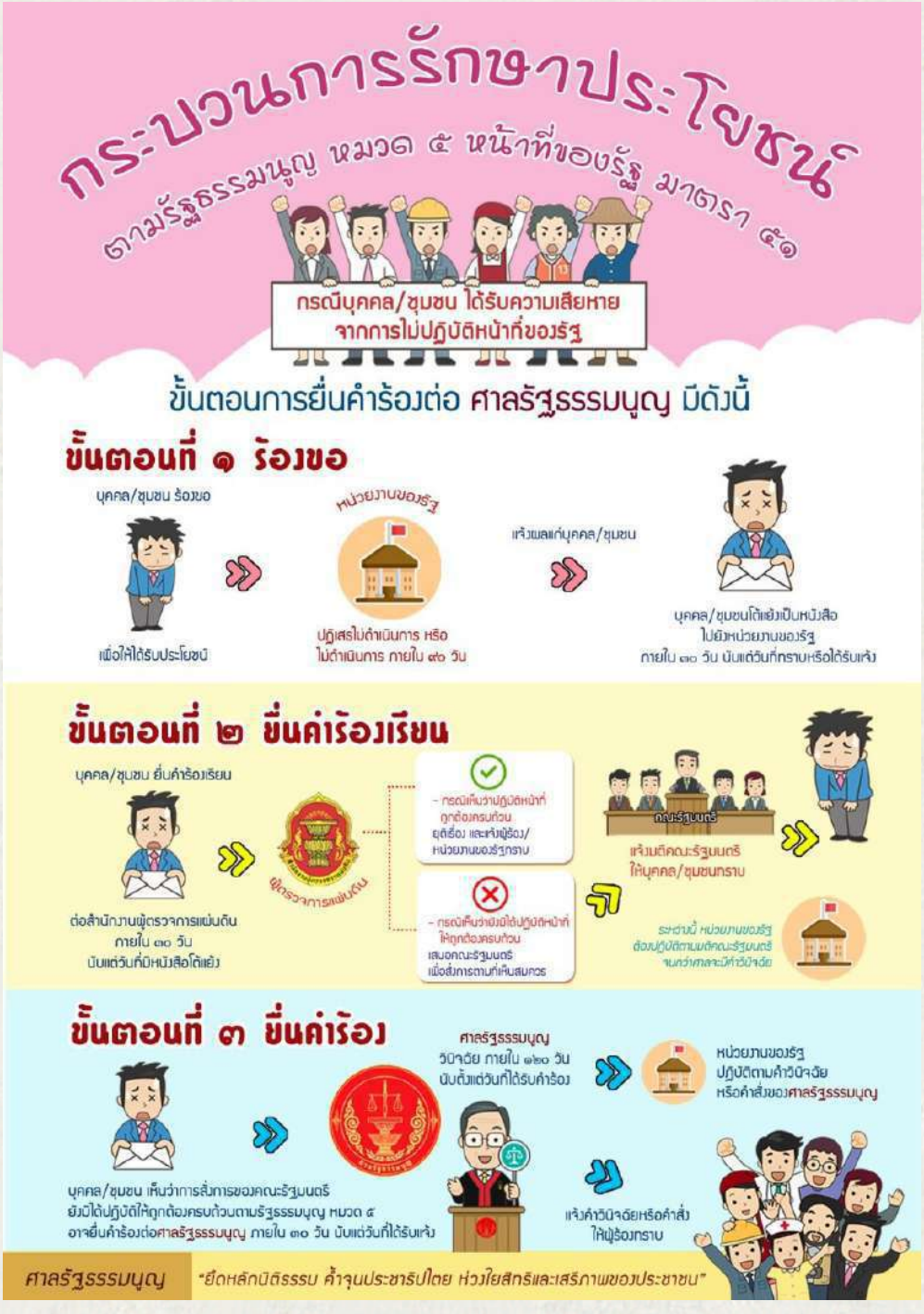

๔.๒ การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ได้บัญญัติให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๔๘

๕. การพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ระบอบการปกครอง และความมั่นคงแห่งรัฐ

๕.๑ การพิจารณาวินิจฉัยการร้องขอให้เลิกการกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙)

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๙ ว่าบุคคลใดจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้ และหากผู้ใดทราบว่ามีการกระทำดังกล่าว ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิก

การกระทำดังกล่าวได้ อย่างไรก็ดี หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง ผู้ร้องจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๖ (๙))

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๕ ได้บัญญัติให้การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐจะกระทำมิได้ นอกจากนี้ มาตรา ๒๕๖ ได้บัญญัติไว้ด้วยว่าในกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรืออำนาจได้ จะต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติเสียก่อน ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญไว้อย่างชัดเจนด้วย

อย่างไรก็ดี ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภารวมกัน แล้วแต่กรณี มีสิทธิเข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกหรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้รับการลงมติเห็นชอบแล้วเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมที่เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ หรือมีลักษณะที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ หรือหมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ หรือเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่หรืออำนาจของศาลหรือองค์กรอิสระ หรือเรื่องที่ทำให้ศาลหรือองค์กรอิสระไม่อาจปฏิบัติหน้าที่หรืออำนาจได้ และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับเรื่องดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง โดยในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

๖. การวินิจฉัยหนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘ ได้บัญญัติให้หนังสือสัญญาใดที่ประเทศไทยทำกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยหนังสือสัญญาดังกล่าว ได้แก่

(๑) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย

(๒) หนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศ

(๓) หนังสือสัญญาที่จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา

(๔) หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวาง อันได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีปัญหาว่า หนังสือสัญญาใดต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนหรือไม่ คณะรัฐมนตรีจะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก็ได้ โดยศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอดังกล่าว

๗. การพิจารณาวินิจฉัยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๗.๑ การพิจารณาวินิจฉัยการสิ้นสุดสมาชิกภาพหรือคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒ ได้บัญญัติให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ**สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร** คนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๐๑ (๓))

(๒) ขาดคุณสมบัติของการมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๙๗)

(๓) มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๙๘)

(๔) การกระทำอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๔ หรือ มาตรา ๑๘๕)

(๕) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก (มาตรา ๑๐๑ (๘))

(๖) พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกตามมติของพรรคการเมืองนั้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ในกรณีเช่นนี้ ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นมิได้เข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่พ้น ๓๐ วันดังกล่าว (มาตรา ๑๐๑ (๙))

(๗) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองเพราะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่มีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนด ๖๐ วันนั้น (มาตรา ๑๐๑ (๑๐))

(๘) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๑๐๑ (๑๒))

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒ ได้บัญญัติให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของ**สมาชิกวุฒิสภา**คนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๑๑ (๓))

(๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๐๘)

(๓) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒๐ วันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา (มาตรา ๑๑๑ (๕))

(๔) กระทำการอันเป็นการฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใด ๆ (มาตรา ๑๑๓) หรือกระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕)

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ นอกจากนี้ กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงเพราะเหตุดังกล่าว ให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ด้วย

๗.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๐ ได้บัญญัติเหตุที่ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ลาออก (มาตรา ๑๗๐ (๒))

(๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี (มาตรา ๑๖๐)

(๓) กระทำการอันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (มาตรา ๑๘๖) หรือกระทำการต้องห้ามในการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้น หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ และเป็นลูกจ้างของบุคคลใด (มาตรา ๑๘๗)

(๔) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเนื่องจากดำรงตำแหน่งรวมกันแล้ว เกิน ๘ ปี (มาตรา ๑๕๘ วรรคสี่)

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญยังบัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงหรือไม่ได้ด้วย

๘. การพิจารณาวินิจฉัยกรณีอื่นที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

๘.๑ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องคัดค้านมติ คำสั่ง และประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งและการยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑) การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสอง และวรรคสี่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง เป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องประกอบด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ดี ภายหลังจากการยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว หากนายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่าคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองทราบพร้อมด้วยเหตุผลเพื่อแก้ไขให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือนั้น และเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่มีการแก้ไขให้ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาและมีมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งมติดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

ภายหลังจากที่รับทราบมติไม่รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีมติให้เพิกถอนข้อบังคับของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗ วรรคสาม และวรรคสี่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้ข้อบังคับพรรคการเมืองนอกจากจะต้องมีรายการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว จะต้องมีลักษณะที่ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและต้องไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบของรัฐ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างคนในชาติ และไม่ครอบงำหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ

อย่างไรก็ดี หากปรากฏภายหลังว่า ข้อบังคับของพรรคการเมืองที่ได้ยื่นต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่มีรายการตามที่กฎหมายกำหนดหรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาและมีมติให้เพิกถอนข้อบังคับนั้น และให้แจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีมติ ในการนี้ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องดำเนินการแก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง และเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วหากไม่มีการแก้ไขหรือยังแก้ไขไม่ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง

ภายหลังจากที่รับทราบมติดังกล่าวแล้ว หัวหน้าพรรคการเมืองนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านมติให้เพิกถอนข้อบังคับพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ วรรคห้า

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลไม่ให้สมาชิกกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง มีหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองกระทำการในลักษณะที่อาจทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ซึ่งสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

หากความปรากฏต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าสมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีมติหรือสั่งการให้สมาชิกผู้นั้นยุติการกระทำโดยพลัน และกำหนดมาตรการหรือวิธีการที่จำเป็นเพื่อมิให้เกิดการกระทำดังกล่าวอีก แล้วแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายใน ๗ วันนับแต่วันที่มีมติ อย่างไรก็ดี หากความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมิได้มีมติหรือสั่งการให้สมาชิกยุติการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนตามที่กฎหมายกำหนด ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ และห้ามมิให้กรรมการบริหารพรรคการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าวดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองจนกว่าจะพ้นเวลา ๒๐ ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ทั้งนี้ กรรมการบริหารพรรคการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งโดยคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

(๔) การวินิจฉัยคำร้องคัดค้านประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๑ วรรคสาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเหตุแห่งการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองไว้หลายประการ อาทิ พรรคการเมืองไม่แก้ไขข้อบังคับให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือมีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงตามจำนวนที่กำหนดไว้ภายหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่มีการประชุมใหญ่หรือไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเป็นระยะเวลาติดต่อกันหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย หรือพรรคการเมืองเลิกตามข้อบังคับ เป็นต้น ซึ่งเมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใดสิ้นสภาพด้วยเหตุดังกล่าว ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามีกรณีที่เป็นเหตุให้พรรคการเมืองสิ้นสภาพ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณา ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่ามีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ก็ให้ประกาศการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา และให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา นอกจากนี้ ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของพรรคการเมืองดังกล่าวเป็นการถูกยุบพรรคการเมืองด้วย

อย่างไรก็ดี หากหัวหน้าพรรคการเมืองที่ถูกประกาศสิ้นสภาพไม่เห็นด้วยกับการประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) การวินิจฉัยขอให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือพรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย หรือมีเหตุอันจะต้องยุบพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นได้ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการไต่สวนแล้วมีหลักฐานว่าพรรคการเมืองได้กระทำการตามเหตุดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๓ กำหนดว่า เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใดกระทำการอันเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะยื่นคำร้องเอง หรือจะมอบหมายให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเป็นผู้ยื่นคำร้องและดำเนินคดีแทนก็ได้ และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี นายทะเบียนพรรคการเมืองโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะขอให้อัยการสูงสุดช่วยเหลือดำเนินการในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่าจะเสร็จสิ้นก็ได้

(๖) การวินิจฉัยกรณีพรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องที่บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑

บทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๐ ได้บัญญัติให้พรรคการเมืองที่จัดตั้งหรือเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และยังดำรงอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับ ยังคงเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๔๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยให้ถือว่าพรรคการเมืองดังกล่าวมีสมาชิกตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองตามที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองที่สำนักงานจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๑ ได้กำหนดให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการในเรื่องและภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น การแจ้งเปลี่ยนแปลงสมาชิกที่แตกต่างจากที่ปรากฏในทะเบียนสมาชิกพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ หรือดำเนินการให้มีสมาชิกให้ครบห้าร้อยคน หรือจัดให้มีทุนประเดิมจำนวนหนึ่งล้านบาท และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ หรือจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อแก้ไขข้อบังคับและจัดทำคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนโยบายของพรรคการเมืองให้ถูกต้อง และเลือกคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมืองที่แก้ไขใหม่ เป็นต้น

การวินิจฉัยเรื่องใด ๆ ดังกล่าวที่มีผลกระทบต่อพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะวินิจฉัย ในกรณีที่พรรคการเมืองไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๘.๒ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ ได้บัญญัติให้ในกรณีที่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บท อันเป็นผลมาจากมติคณะรัฐมนตรี หรือเป็นการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีโดยตรง ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและวุฒิสภาทราบ และให้วุฒิสภาดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และการจัดทำและดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ในกรณีที่วุฒิสภาเห็นว่ากรณีเป็นปัญหาว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยโดยเร็ว ซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้รับฟังตามที่ปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญและประธานศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่และอำนาจที่นอกเหนือจากการวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. การเสนอแนะความเห็นต่อร่างกฎหมายและพิจารณาแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยคดี โดยเป็นหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งภายหลังจากที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ (๒) กำหนดให้รัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้องค์กรที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งในกรณีของศาลรัฐธรรมนูญนั้น รัฐสภาจะต้องส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วไปให้ศาลรัฐธรรมนูญให้ความเห็นว่ามีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ และรัฐสภามีอำนาจที่จะแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามความเห็นและข้อสังเกตของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น ยังบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจในการแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และร่วมกับองค์กรอิสระอื่นในการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อใช้บังคับกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระรวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๗ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๗๖ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔ ยังบัญญัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเลือกจากที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (กสทช.) ด้วย

๒. หน้าที่และอำนาจของประธานศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๓ บัญญัติให้แต่ละศาลยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานธุรการรับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ในกรณีนี้พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ บัญญัติให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่งรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญขึ้นตรงต่อประธานศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยจะให้มีรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ (๑) บัญญัติให้การบรรจุและแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและรองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นอำนาจของประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยความเห็นชอบของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และมาตรา ๑๖ บัญญัติให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒

นอกจากนี้แล้ว มีกฎหมายอื่นที่บัญญัติหน้าที่และอำนาจของประธานศาลรัฐธรรมนูญไว้ เช่น พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕/๑ บัญญัติให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นกรรมการในคณะกรรมการคัดเลือกกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เป็นต้น

๒.๓ วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “การยื่นคำร้องและเงื่อนไขการยื่นคำร้องการพิจารณาวินิจฉัย การทำคำวินิจฉัย และการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ประกาศใช้บังคับแล้ว (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๑๒ ก วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑) โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้บัญญัติให้ประธานศาลรัฐธรรมนูญโดยมติของคณะตุลาการมีอำนาจออกข้อกำหนด ระเบียบ และประกาศของศาล เพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้และนอกจากที่บัญญัติไว้ จึงออกข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศใช้บังคับ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๙๗ ก วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒) รวมถึงได้ออกประกาศและระเบียบศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๑๐๙ ก วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๒)

๒. ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๑๑๒ ก วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒)

๓. ระเบียบศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในที่ทำการศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๑๑๒ ก วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒)

กระบวนพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ มีขั้นตอนดังนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคแรก กำหนดให้ การพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ระบบไต่สวน โดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติห้ามรับฟังไว้โดยเฉพาะ ไม่ว่าการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นจะมีข้อผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากขั้นตอน วิธีการ หรือกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ถ้าศาลได้ให้โอกาสแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นในการนำสืบพยานหลักฐานหักล้างแล้ว ก็ให้ศาลรับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้นในคดีนั้น

นอกจากนี้ยังกำหนดให้ในการพิจารณาของศาลจะต้องเป็นไปโดยความรวดเร็วตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ และในการปฏิบัติหน้าที่ ศาลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำตลอดจนขอให้หน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวน ดำเนินการใดเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณาได้

๑. การยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๔๒ คำร้องต้องทำเป็นหนังสือใช้ถ้อยคำสุภาพ มีรายการครบถ้วนตามแบบที่กำหนดในข้อกำหนดของศาล ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุ

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง

(๒) เรื่องหรือการกระทำทั้งหลายอันเป็นเหตุให้ต้องขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยพร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง

(๓) มาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง

(๔) คำขอที่ระบุความประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างใดพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้คู่กรณีจัดทำสำเนายื่นต่อศาลตามจำนวนที่กำหนดในข้อกำหนดของศาลด้วย

คำร้องใดมีรายการไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานศาลให้คำแนะนำแก่ผู้ร้องเพื่อดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องนั้นให้ถูกต้อง

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณา ผู้ร้องจะดำเนินการทั้งปวงด้วยตนเองหรือจะมอบฉันทะให้ทนายความหรือบุคคลอื่นยื่นคำร้องหรือดำเนินคดีแทนผู้ร้องได้ ผู้รับมอบฉันทะต้องบรรลุนิติภาวะแล้วและมีความรู้ความสามารถที่อาจดำเนินการแทนผู้มอบฉันทะได้

๒. การแจ้งผู้ร้องและส่งสำเนาคำร้องให้แก่ผู้ถูกร้อง

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องที่มีคู่กรณีไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว ให้ส่งสำเนาคำร้องแก่ผู้ถูกร้อง หรือมีคำสั่งแจ้งให้ผู้ถูกร้องมารับสำเนาคำร้องภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด เมื่อผู้ถูกร้องได้รับสำเนาคำร้องให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง หรือภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด และให้นำความในมาตรา ๔๒ เกี่ยวกับรายละเอียดของคำร้องมาใช้บังคับ กรณีผู้ถูกร้องไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง ให้ถือว่าผู้ถูกร้องไม่ติดใจที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และให้ศาลดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๔

๓. องค์คณะและการพิจารณาคดี

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ได้นิยามความหมายของคำว่า “การพิจารณาคดี” คือ “การดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ รวมถึงการไต่สวน การประชุมปรึกษาเพื่อพิจารณาและวินิจฉัย หรือการนั่งพิจารณา” ในขณะที่คำว่า “กระบวนพิจารณา” หมายความว่า “การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับคดีซึ่งกระทำโดยคู่กรณี หรือโดยศาล หรือตามคำสั่งศาล ไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่กรณีฝ่ายหนึ่งกระทำต่อศาล หรือต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือศาลกระทำต่อคู่กรณีฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย รวมถึงการส่งคำร้องและเอกสารอื่น ๆ การพิจารณาคดี และการลงมติ ตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น” และคำว่า “การนั่งพิจารณา” หมายความว่า “การที่ศาลออกนั่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดีโดยคู่กรณีมีสิทธิมาอยู่ต่อหน้าศาล” นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังได้กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีของศาลไว้ดังนี้

๓.๑ การพิจารณาคดีโดยเปิดเผย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๙ กำหนดให้การนั่งพิจารณาของศาลให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่ศาลเห็นเป็นการสมควรเพื่อรักษาความเรียบร้อยในบริเวณที่ทำการศาล หรือเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ศาลมีอำนาจกำหนดบุคคลที่อยู่ในห้องพิจารณาคดีได้ และเมื่อศาลประกาศกำหนดวันนัดไต่สวนครั้งแรก ให้ส่งสำเนาประกาศแก่คู่กรณีไม่น้อยกว่า ๑๕ วันก่อนวันนัด ส่วนกำหนดวันนัดไต่ส่วนครั้งต่อไป ให้เป็นไปตามที่ศาลกำหนด และให้ปิดประกาศกำหนดนัดดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการศาลด้วย

๓.๒ การให้โอกาสคู่กรณีแสดงพยานหลักฐาน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ กำหนดให้คู่กรณีจะอ้างตนเอง บุคคล และหลักฐานอื่นเป็นพยานหลักฐานได้ และมีสิทธิขอตรวจพยานหลักฐานและขอสำเนาพยานหลักฐานของตนเองหรือของคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งในเวลาทำการได้ และเพื่อให้การพิจารณาคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม ศาลอาจกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐานก่อนก็ได้

แต่ต้องแจ้งให้คู่กรณีทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วันก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐาน อย่างไรก็ดีในการอ้างพยานหลักฐานนั้น ให้คู่กรณียื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน และวิธีการที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว โดยอาจยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ แต่ต้องยื่นเสียก่อนวันที่ศาลกำหนดว่าจะมีคำวินิจฉัยไม่น้อยกว่า ๗ วัน

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๒ กำหนดให้ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะเป็นพยานที่ฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลมีอำนาจสอบถามพยานบุคคลเอง แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นโดยวิธีแถลงด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ศาลอาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดี แม้จะไม่มีฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจอนุญาตให้คู่กรณีซักถามพยานเพิ่มเติมตามประเด็นและข้อเท็จจริงที่ศาลกำหนดไว้ก็ได้ โดยให้ฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้ซักถามก่อน การถามพยานของศาลใช้คำถามนำก็ได้ หลังจากคู่กรณีถามพยานแล้ว ห้ามมิให้คู่กรณีฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

๓.๓ การให้โอกาสคู่กรณีสืบพยานที่อยู่ นอกที่ทำการศาล

นอกเหนือจากการไต่สวนพยานหลักฐานภายในศาลแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๓ กำหนดให้ศาลอาจอนุญาตให้มีการไต่สวนพยานที่อยู่นอกที่ทำการศาลตามที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายร้องขอ โดยอาจใช้ระบบการประชุมทางจอภาพตามข้อกำหนดของศาลได้ และให้ถือว่ากระทำในห้องพิจารณาของศาล โดยให้ฝ่ายที่ร้องขอเป็นผู้ดำเนินการเพื่อจัดให้มีระบบดังกล่าวและเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ในกรณีที่ศาลเห็นสมควร หรือในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายที่อ้างพยานนั้น ร้องขอและศาลอนุญาต ศาลอาจกำหนดให้พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ต้องมาเบิกความเสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาลตามประเด็นที่ศาลกำหนดหรือที่ศาลอนุญาตให้คู่กรณีฝ่ายที่ร้องขอกำหนด โดยให้ส่งต้นฉบับบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าต่อศาล และสำเนาแก่คู่กรณีฝ่ายอื่นทราบก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่า ๗ วัน อย่างไรก็ดีหากคู่กรณีที่ติดใจคัดค้านข้อเท็จจริงในบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าดังกล่าวในประเด็นใด ให้ทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อศาลก่อนวันนัดสืบพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่น้อยกว่า ๓ วัน มิฉะนั้นให้ถือว่าไม่ติดใจคัดค้าน

ในวันไต่สวนพยาน ให้พยานรับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้า แล้วตอบข้อซักถามเพิ่มเติมของศาลและคู่กรณีฝ่ายอื่นตามประเด็นที่เสนอต่อศาลและศาลอนุญาต หากพยานไม่มาศาล หรือมาศาลแต่ไม่ยอมตอบข้อซักถาม ให้ศาลปฏิเสธที่จะรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นเป็นพยานหลักฐานในคดี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะรับฟังบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นก็ได้ พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญใดยื่นบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าตามวรรคหนึ่งต่อศาลแล้วจะขอถอนบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้านั้นมิได้ และเมื่อพยานรับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นล่วงหน้าแล้ว ให้ถือว่าบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือ

ความเห็นล่วงหน้านั้นเป็นส่วนหนึ่งของการให้ถ้อยคำของพยาน ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๔

ในระหว่างการไต่สวนของศาล ให้ศาลบันทึกรายงานการพิจารณาคดีรวมไว้ในสำนวน และจัดให้คู่กรณีและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หากคู่กรณีหรือพยานลงลายมือชื่อไม่ได้ หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้ศาลทำรายงานจดแจ้งเหตุที่ไม่มีลายมือชื่อเช่นนั้นแทนการลงลายมือชื่อ และให้ศาลบันทึกการให้ถ้อยคำของพยานในการไต่สวนรวมไว้ในสำนวนด้วย โดยใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง หรือวิธีการอื่นใดตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๖

๓.๔ การให้โอกาสคู่กรณีร้องขอให้มีการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดี

คู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายมีสิทธิร้องขอให้มีการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีของตนได้ตามที่ศาลเห็นสมควรและภายในเวลาที่ศาลกำหนด การแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดีของคู่กรณีต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่ศาลเห็นสมควรให้กระทำด้วยวาจา โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแถลงการณ์เปิดคดีหรือปิดคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้คู่กรณี พยานในส่วนที่เกี่ยวกับคำเบิกความของตนหรือบุคคลภายนอก ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบหรือมีเหตุผลอันสมควรก็ดี มีสิทธิขอตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองความถูกต้องของเอกสารในสำนวนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ โดยจะกำหนดให้ต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๗ และมาตรา ๖๘

๔. การทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๕ กำหนดให้ในการวินิจฉัยคดี ตุลาการซึ่งเป็นองค์คณะทุกคนต้องทำความเห็นส่วนตนเป็นหนังสือ พร้อมทั้งแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม และให้ที่ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันก่อนแล้วจึงลงมติ ดังนั้น จึงถือเป็นหน้าที่ของตุลาการทุกคนที่จะต้องร่วมนั่งพิจารณาและร่วมทำคำวินิจฉัย เว้นแต่มีเหตุถูกคัดค้านหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนี้ความเห็นส่วนตนของตุลาการ ให้ทำโดยสังเขปและต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะตามข้อกำหนดของศาล

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๒ กำหนดให้องค์คณะของศาลในการนั่งพิจารณาและในการทำคำวินิจฉัย ต้องประกอบด้วยตุลาการไม่น้อยกว่า ๗ คน และตุลาการซึ่งมิได้ร่วมในการพิจารณาในเนื้อหาคดีใด ย่อมไม่มีอำนาจในการทำคำวินิจฉัยนั้น หากมีปัญหาว่าตุลาการคนใดร่วมในการพิจารณาในเนื้อหาคดีนั้นหรือไม่ ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัยก่อนที่จะดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไป เว้นแต่การไม่ร่วมทำคำวินิจฉัยจะทำให้มีองค์คณะเหลือไม่ถึงเจ็ดคน

ในการทำคำวินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๕ วรรคสาม และสรรคสี่ กำหนดให้องค์คณะอาจมอบหมายให้ตุลาการคนหนึ่งคนใดเป็นผู้จัดทำคำวินิจฉัยตามมติของศาลก็ได้ และคำวินิจฉัยของศาลให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีคำวินิจฉัย

ในส่วนของผลของคำวินิจฉัย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ กำหนดให้ คำวินิจฉัยของศาลให้มีผลในวันอ่าน และในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยที่มีคู่กรณี ถ้าคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย แล้วแต่กรณี ทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาให้ศาลบันทึกไว้และให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นได้อ่านโดยชอบแล้ว หรือในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีที่ไม่มีผู้ถูกร้องให้ศาลแจ้งคำวินิจฉัยของศาลแก่ผู้ร้องหรือผู้มีหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย และให้ถือว่าวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำวินิจฉัยเป็นวันอ่าน

ในกรณีที่ศาลมีคำวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓) การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒) การพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓) หรือการพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑)) ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการของศาลจัดทำประกาศผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยเร็ว ส่วนการแจ้งให้คู่กรณีมาฟังคำวินิจฉัยและการอ่านคำวินิจฉัยของศาลและการแจ้งคำวินิจฉัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี คำสั่งดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยความเป็นมาโดยย่อของคดี เหตุผลในการมีคำสั่ง ความเห็นประกอบ และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง และเมื่อจัดทำคำสั่งเสร็จแล้วให้แจ้งคู่กรณีทราบ พร้อมปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาลไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ทั้งนี้ คำสั่งของศาลดังกล่าวให้มีผลในวันที่ศาลลงมติซึ่งเป็นวันที่ปรากฏในคำสั่ง ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๗

แผนภาพที่ ๑ กระบวนพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

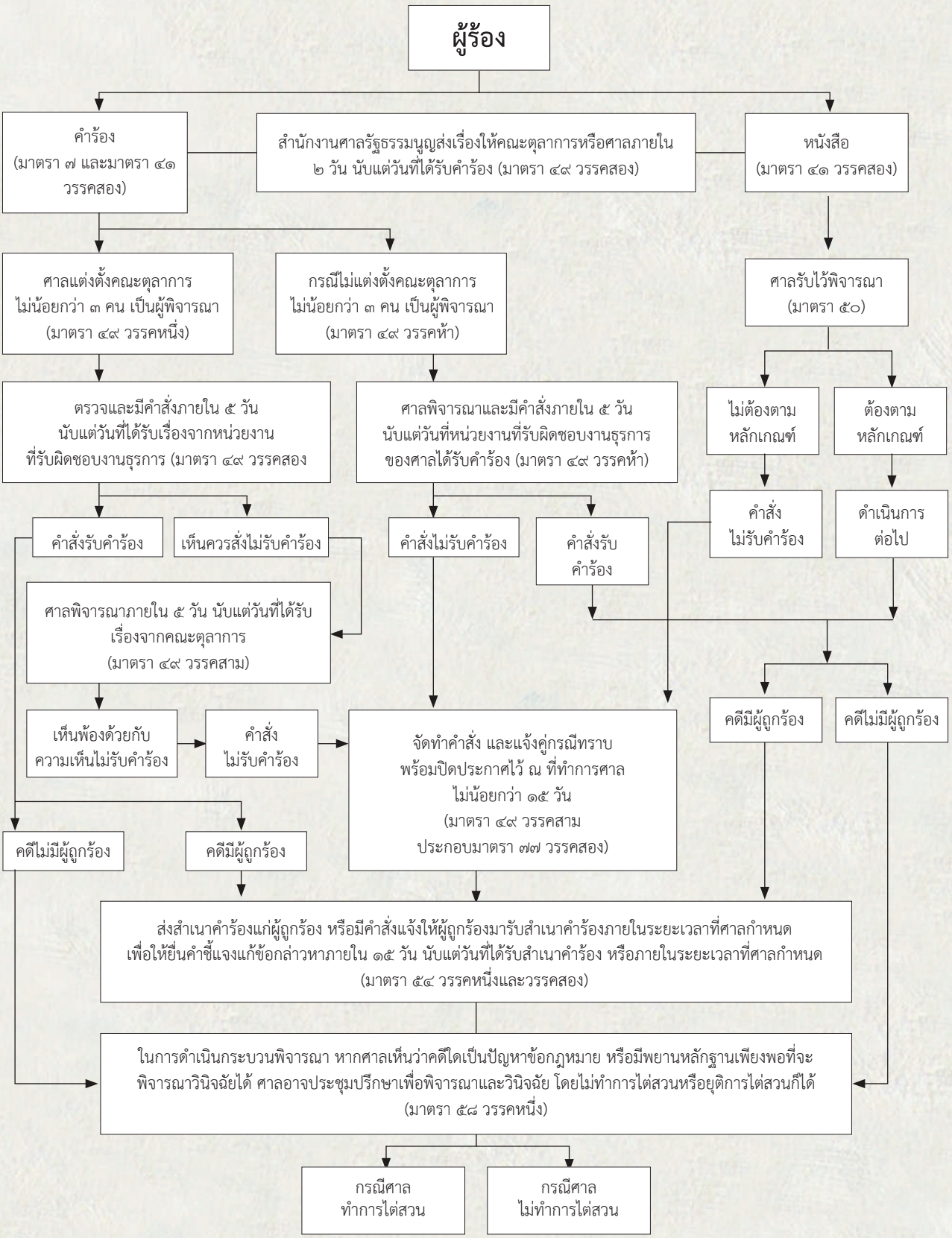

แผนภาพที่ ๑ กระบวนพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ต่อ)

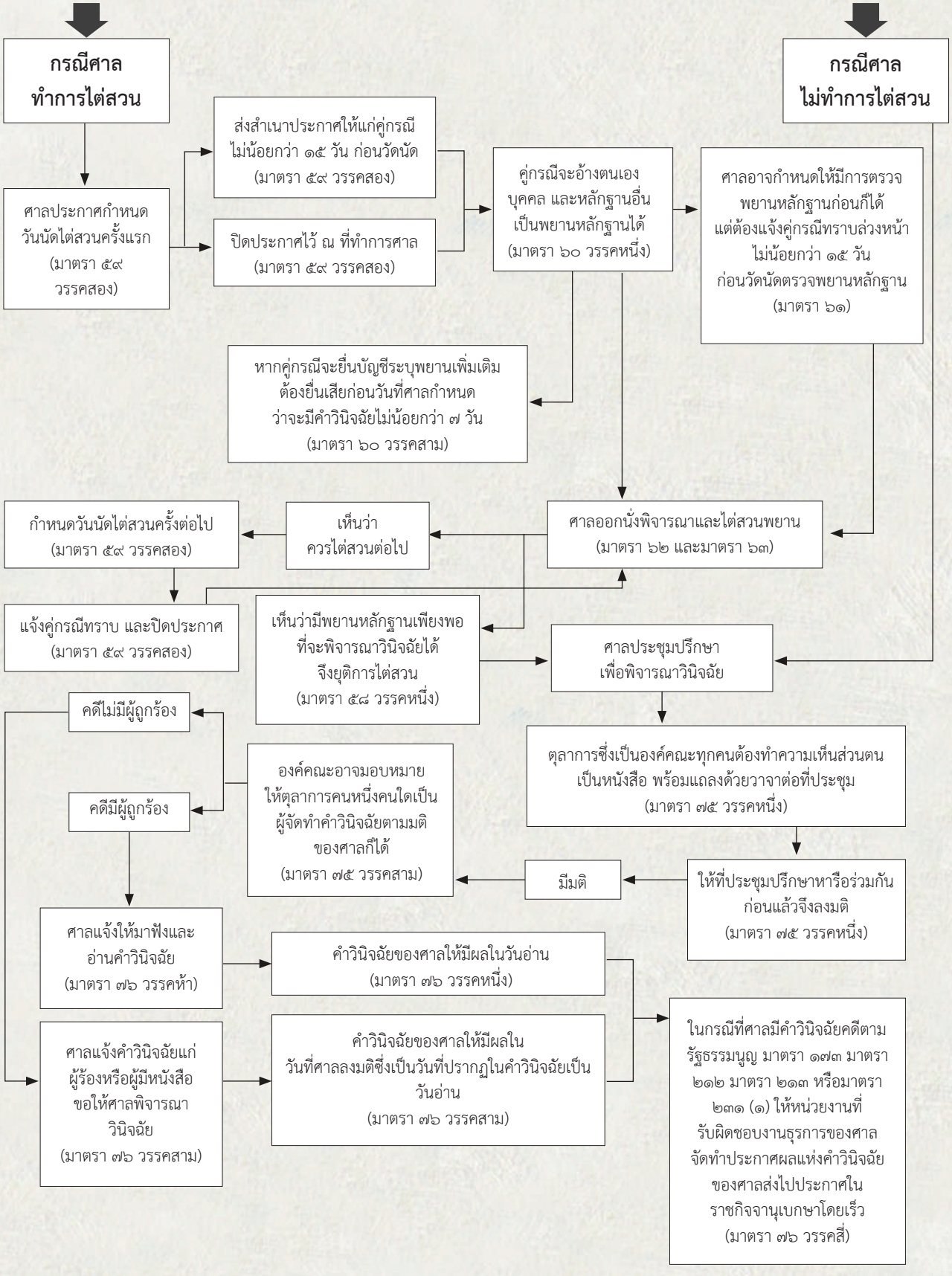

๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำความในมาตรา ๑๘๘ มาตรา ๑๙๐ มาตรา ๑๙๑ และมาตรา ๑๙๓ มาใช้บังคับแก่ศาลรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม” ประกอบกับมาตรา ๑๙๓ บัญญัติว่า “ให้แต่ละศาล ยกเว้นศาลทหาร มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการที่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานของแต่ละศาล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ให้มีสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญมีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๓.๑ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔ ดังนี้

“มาตรา ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่ง และคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย”

๓.๒ โครงสร้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๕ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๙ ตอนที่ ๓๖ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๕) ประกอบด้วย

(๑) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ

(๒) กลุ่มงานตรวจสอบภายใน

(๓) สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(๔) สำนักบริหารกลาง

(๕) สำนักคดี ๑

(๖) สำนักคดี ๒

(๗) สำนักคดี ๓

(๘) สำนักคดี ๔

(๙) สำนักคดี ๕

(๑๐) สำนักพัฒนาระบบบริหาร

(๑๑) สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์

(๑๒) สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

แผนภาพที่ ๒ โครงสร้างและการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒

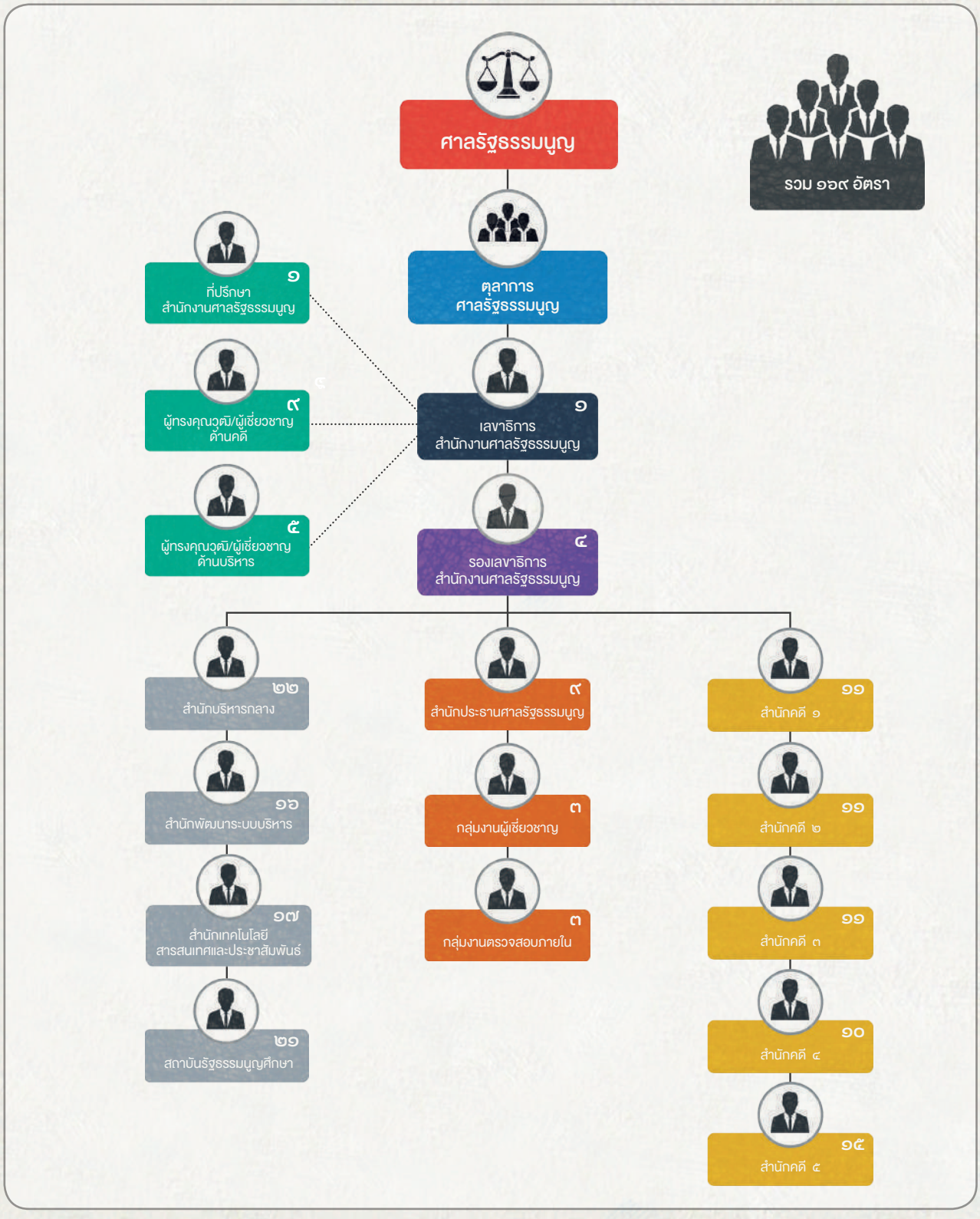

ส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีฐานะและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ตรวจสอบ และกลั่นกรองสรุปย่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) วิเคราะห์ ตรวจสอบ และกลั่นกรองคำแถลงการณ์และให้ความเห็นเกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(ค) ค้นคว้า วิเคราะห์ ให้ความเห็นและจัดทำเอกสารทางวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานคดีรัฐธรรมนูญ การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญหรืองานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

(ง) วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(จ) ให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบริหารทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานดังกล่าวและผลกระทบอื่น ที่อาจเกิดขึ้นตามที่ได้รับมอบหมาย

(ฉ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับระบบงานของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ช) ศึกษาวิเคราะห์กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับ รวมทั้งนโยบายที่มีผลกระทบต่อศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(ซ) ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ กลั่นกรอง การยกร่างกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามที่ได้รับมอบหมาย

(ฌ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญมีผู้อำนวยการกลุ่มงานเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการระดับกองหรือสูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของที่ปรึกษาสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดีและวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร

(๒) กลุ่มงานตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของหน่วยรับตรวจ

(ข) ตรวจสอบด้านการเงินและการบัญชีของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการตรวจสอบและประเมินระบบควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจ

(ง) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๓) สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งการของประธานศาลรัฐธรรมนูญในการกำหนดนโยบายการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ประสานงานคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งองค์กรและสถาบันต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการต้อนรับ และอำนวยความสะดวกให้แก่การเยือนของอาคันตุกะต่างประเทศ

(จ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๔) สำนักบริหารกลาง มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณและงานธุรการทั่วไปของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และการรักษาความปลอดภัยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับงานการเงิน งานบัญชี งานพัสดุของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ

(ง) บำรุงรักษาอาคารสถานที่และยานพาหนะของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการรักษาความปลอดภัยอาคาร สถานที่ บุคคล และเอกสารของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ดำเนินการทางด้านนิติการที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงการศึกษา วิเคราะห์ สนับสนุน และพัฒนาการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติราชการทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ

(ช) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๕ - ๘) สำนักคดี ๑ - ๔ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพิจารณารับคำร้องของตุลาการประจำคดี รวมถึงปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของตุลาการประจำคดี

(ข) ดำเนินงานด้านกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพิจารณาวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบคดีตามที่ได้รับมอบหมาย

(ค) ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานทางด้านคดีและวิชาการประจำตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์และจัดทำเอกสารทางวิชาการและคู่มือปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานคดีรัฐธรรมนูญ

(จ) ให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือความคิดเห็นในเชิงวิชาการเกี่ยวกับงานคดีรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๙) สำนักคดี ๕ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ตรวจสอบ กลั่นกรอง วิเคราะห์ เสนอแนะผลกระทบและจัดทำความเห็นในสำนวนคดีของสำนักคดีผู้รับผิดชอบเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคำวินิจฉัย และจัดทำบรรทัดฐานคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และศึกษาเปรียบเทียบคดีรัฐธรรมนูญของไทยและต่างประเทศ เพื่อพัฒนากระบวนการพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญและระบบงานคดีรัฐธรรมนูญ

(ง) ตรวจสอบ ติดตาม และดำเนินการเพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ตรวจสอบ กลั่นกรอง และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวกับกระบวนการวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการรับคำร้องที่เข้ามาสู่ศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายสำนวน การเก็บรักษาสำนวน รวมถึงการประกาศราชกิจจานุเบกษา

(ช) งานเลขานุการการประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (เชิงคดี)

(ซ) ปฏิบัติราชการทั่วไปของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักคดีโดยเฉพาะ

(ฌ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๐) สำนักพัฒนาระบบบริหาร มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์เพื่อจัดวางระบบการบริหารการพัฒนาศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ การพัฒนาโครงสร้างการบริหารราชการและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และการพัฒนาระบบงานทั่วไป เพื่อเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ดำเนินกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของศาลรัฐธรรมนูญสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะแนวนโยบายในการกำหนดแผนอัตรากำลัง การสร้างระบบความมั่นคงของทรัพยากรบุคคลและแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการทางวินัย การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ของบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๑) สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ มีผู้อำนวยการสำนักเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งในด้านการจัดหา ควบคุมและบำรุงรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำฐานข้อมูลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไทยและต่างประเทศ รวมถึงฐานข้อมูลรัฐธรรมนูญไทยและต่างประเทศ และฐานข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทั้งไทยและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและบุคลากรในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือก จัดหา และให้บริการระบบทรัพยากรสารนิเทศด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรักษาเอกสาร และสิ่งของที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อจัดเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุศาลรัฐธรรมนูญ

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมถึงการเสริมสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

(ฉ) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๒) สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่สูงกว่ากอง มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อกำหนดประเด็นในการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ

(ข) จัดทำเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และกฎหมายอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ ทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือกับศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ หน่วยงานยุติธรรมระหว่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงการสร้างเครือข่ายพันธมิตรความร่วมมือทางวิชาการและการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน ศาลรัฐธรรมนูญ การพัฒนาประชาธิปไตย และการส่งเสริมหลักนิติธรรม รวมถึงการดำเนินเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการสัมมนาทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ คดีรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญ โดยความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและหน่วยงานอื่น

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานอื่นในภูมิภาค ในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

(ช) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๓ แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญเป็นกรอบทิศทางการบริหารราชการของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานการอำนวยความยุติธรรมในภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตลอดจนการพัฒนาหลักนิติธรรมในสังคมไทย การสร้างบรรทัดฐานการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะอย่างต่อเนื่อง โดยแผนยุทธศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มุ่งเน้นให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีกรอบทิศทางในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพและประสิทธิภาพ สามารถสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของศาลรัฐธรรมนูญและเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจหลักของศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงการเสนอทิศทางและเป้าหมายเพื่อยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

นอกจากนี้ได้นำเสนอทิศทางและเป้าหมายเพื่อยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization) โดยดำเนินการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการดำเนินงานตามภารกิจด้านต่าง ๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ โดยใช้การเทียบวัดผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือสมรรถนะขององค์กร โดยใช้หลัก Benchmark และวิเคราะห์หาช่องว่าง (GAP Analysis) ของผลการดำเนินงาน ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือสมรรถนะ เพื่อระบุทิศทางและเป้าหมายในการยกระดับศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization)

จากกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาข้างต้น นำมาสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ รายละเอียดดังนี้

แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision)

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นสถาบันหลักที่คุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญตามหลักนิติธรรม สร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน โดยมีกลไกสนับสนุนงานที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

พันธกิจ (Mission)

๑. รักษาความชอบธรรมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๒. รักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ
๓. รักษาความสมดุลในระบบการเมือง
๔. สร้างความเชื่อมั่นต่อภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญ
๕. สร้างความถูกต้องเป็นธรรมตามหลักนิติธรรม
๖. สร้างบรรทัดฐานในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชน

เป้าประสงค์ (Goals)

เพื่อให้บรรลุพันธกิจดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานไว้ ดังนี้

๑. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการพิจารณาคดีสู่ระดับสากล
๒. เสริมสร้างและพัฒนาระบบบริหารจัดการภายในองค์กรมีความเข้มแข็ง บุคลากรมีความสามารถควบคู่คุณธรรมและจริยธรรม
๓. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความศรัทธาเชื่อมั่นของประชาชนต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ค่านิยม (ศาลรัฐธรรมนูญ)

“ยึดหลักนิติธรรม ค้ำจุนประชาธิปไตย ห่วงใยสิทธิเสรีภาพของประชาชน”

ค่านิยม (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ)

“องค์กรแห่งความถูกต้องและยุติธรรม”

R: Righteousness มีคุณธรรมยึดมั่นในความถูกต้อง

I: Intelligence มุ่งพัฒนาตนเอง

G: Good will มีไมตรีจิตต่อทุกคน

H: Harmony มีความรักความสามัคคี

T: Teamwork มุ่งมั่นทำงานเป็นทีม

แผนภาพที่ ๓ แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

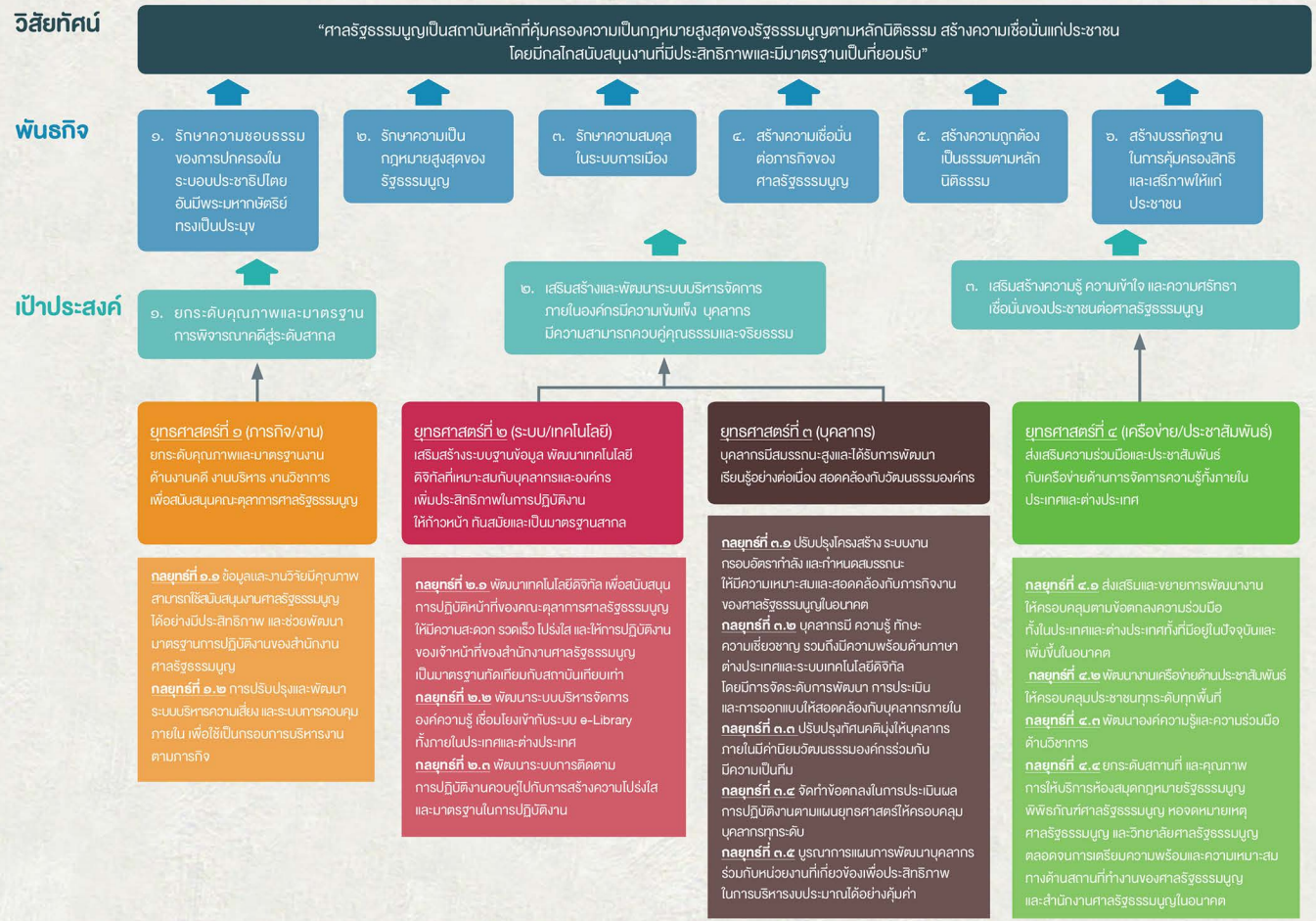

๓.๔ อัตรากำลังของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นับตั้งแต่มีการจัดตั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการสรรหาบุคลากรเพื่อรองรับภารกิจในการสนับสนุนงานด้านพิจารณาวินิจฉัยคดี และงานบริหารด้านต่าง ๆ ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี จนถึงปัจจุบัน (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้น ๒๒๔ อัตรา ประกอบด้วย

๑) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๖๙ อัตรา (มีข้าราชการดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๑๕๕ อัตรา)

๒) อัตรากำลังของลูกจ้างประจำ จำนวน ๓๐ อัตรา (มีลูกจ้างประจำดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๓๐ อัตรา)

๓) อัตรากำลังของพนักงานราชการ จำนวน ๒๕ อัตรา (มีพนักงานราชการดำรงตำแหน่งอยู่จริง จำนวน ๑๙ อัตรา)

รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนอัตรากำลังและจำนวนที่มีอยู่จริงของข้าราชการและลูกจ้างตามโครงสร้างของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนัก/กลุ่มงาน	ข้าราชการ (อัตรา)		ลูกจ้างประจำ (อัตรา)		พนักงานราชการ (อัตรา)	
	กรอบ	ที่มีอยู่จริง	กรอบ	ที่มีอยู่จริง	กรอบ	ที่มีอยู่จริง
ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๕	๔	๐	๐	๐	๐
ที่ปรึกษาด้านวิชาการ	๑	๐	๐	๐	๐	๐
กลุ่มงานผู้เชี่ยวชาญ	๑๗	๑๔	๑	๑	๒	๒
กลุ่มงานตรวจสอบภายใน	๓	๓	๐	๐	๐	๐
สำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ	๙	๙	๒	๒	๑	๑
สำนักบริหารกลาง	๒๒	๒๑	๑๘	๑๘	๕	๒
สำนักคดี ๑	๑๑	๑๑	๐	๐	๐	๐
สำนักคดี ๒	๑๑	๙	๐	๐	๐	๐
สำนักคดี ๓	๑๑	๙	๐	๐	๐	๐
สำนักคดี ๔	๑๐	๑๐	๐	๐	๐	๐
สำนักคดี ๕	๑๕	๑๕	๔	๔	๒	๒
สำนักพัฒนาระบบบริหาร	๑๖	๑๕	๒	๒	๔	๓
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์	๑๗	๑๗	๒	๒	๕	๔
สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา	๒๑	๑๘	๑	๑	๖	๕
รวม	**๑๖๙**	**๑๕๕**	**๓๐**	**๓๐**	**๒๕**	**๑๙**

๓.๕ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒๒๓,๖๙๕,๗๐๐ บาท พบว่า รายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๕๙,๗๘๐,๓๐๐ บาท (ร้อยละ ๗๑.๔๓) รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๖๓,๙๑๕,๔๐๐ บาท (ร้อยละ ๒๘.๕๗) ดังตารางที่ ๒ และแผนภูมิที่ ๑

ตารางที่ ๒ การจัดสรรงบประมาณจำแนกตามรายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๙,๗๘๐,๓๐๐	๗๑.๔๓
๑.๑ ค่าตอบแทนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	๕๐,๑๕๘,๕๐๐	๒๒.๔๒
๑.๒ ค่าตอบแทนข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๐๙,๖๒๑,๘๐๐	๔๙.๐๑
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๖๓,๙๑๕,๔๐๐	๒๘.๕๗
๒.๑ ค่าตอบแทน	๙,๓๗๒,๒๐๐	๔.๑๙
๒.๒ ค่าใช้สอย	๔๔,๔๕๗,๗๐๐	๑๙.๘๗
๒.๓ ค่าวัสดุ	๓,๐๘๐,๐๐๐	๑.๓๘
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	๗,๐๐๕,๕๐๐	๓.๑๓
รวม	**๒๒๓,๖๙๕,๗๐๐**	**๑๐๐.๐๐**

แผนภูมิที่ ๑ แสดงสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามประเภทรายการค่าใช้จ่ายที่ได้รับจัดสรร

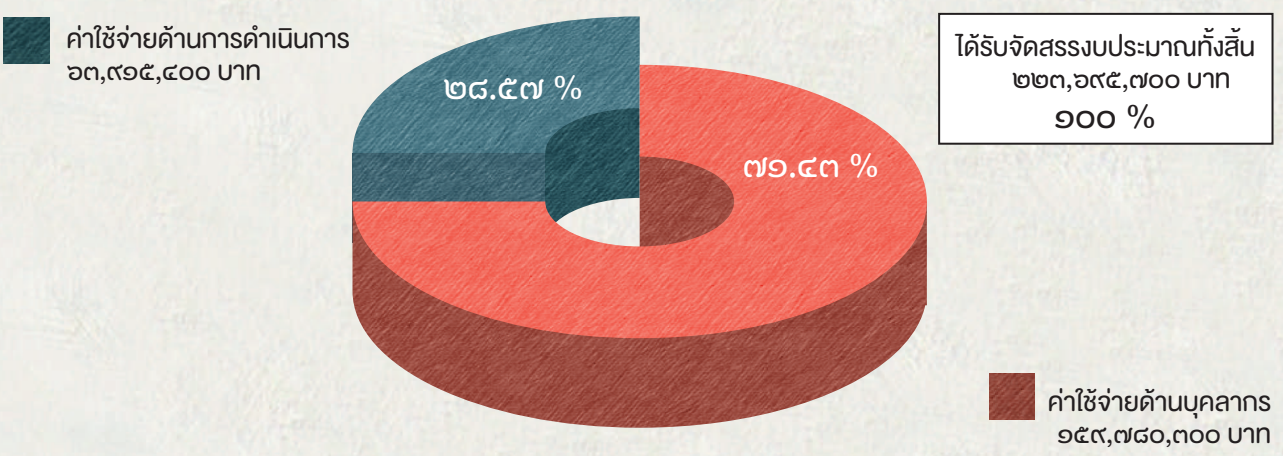

๓.๖ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สู่แผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีแผนยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญที่ใช้กำหนดทิศทางและแนวทางต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานที่มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนการปฏิรูปประเทศ และร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ดังรายละเอียดตามแผนภาพที่ ๔

แผนภาพที่ ๔ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

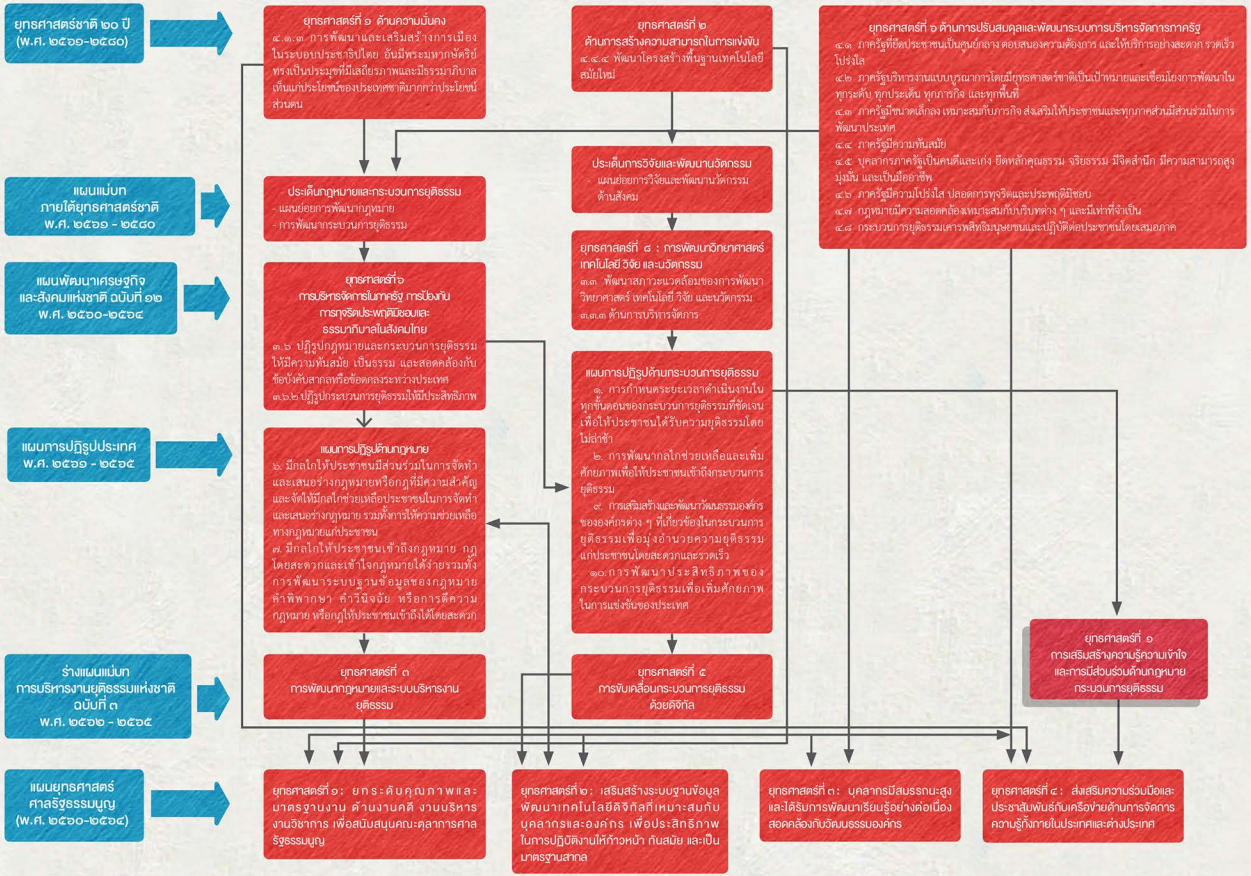

แผนภาพที่ ๔ ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

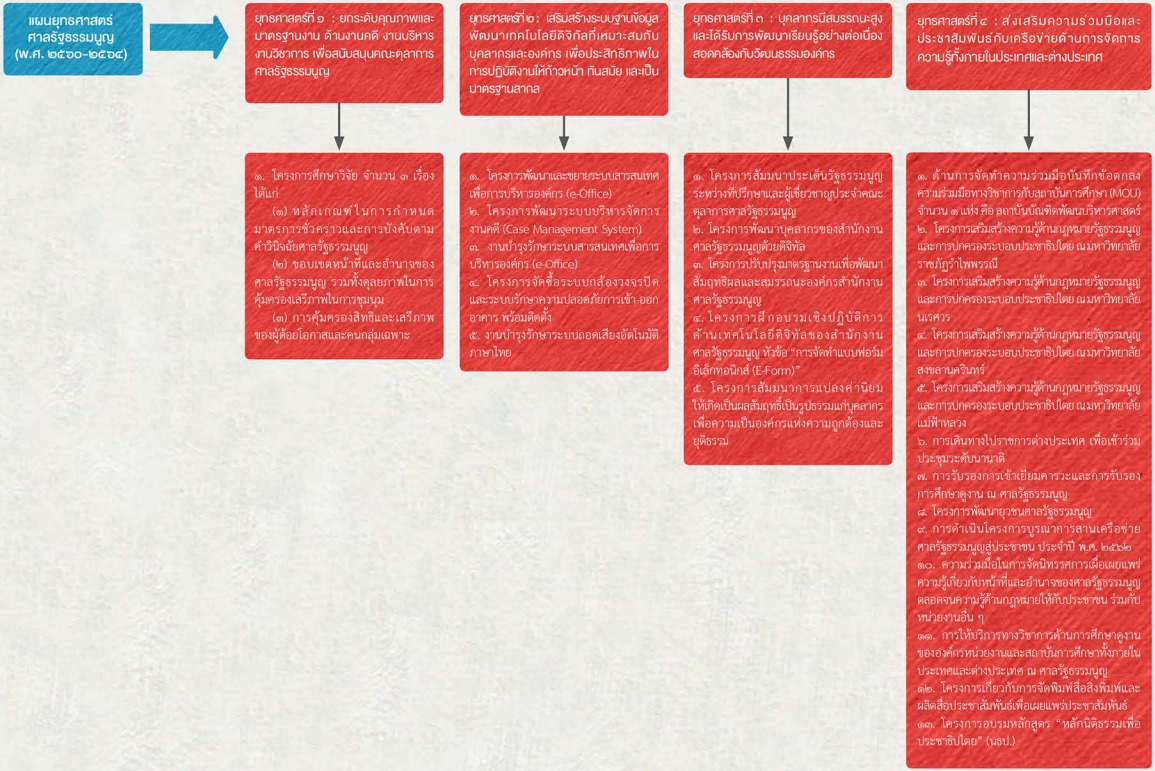

ส่วนที่

๒

ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒ ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๒๓,๖๙๕,๗๐๐ บาท (ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๓๗,๙๖๒,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๑) โดยมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร จำนวน ๑๕๙,๗๘๐,๓๐๐ บาท (เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒,๑๖๕,๙๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๗) ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน จำนวน ๖๓,๙๑๕,๔๐๐ บาท (ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒,๑๒๗,๙๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๕) สำหรับการเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ รายละเอียดดังตารางที่ ๓ และแผนภูมิที่ ๒

ตารางที่ ๓ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

รายการ	ปีงบประมาณ				ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เทียบกับ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑	
	๒๕๖๑		๒๕๖๒			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน เพิ่ม/(ลด)	ร้อยละ เพิ่ม/(ลด)
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๗,๖๑๔,๔๐๐	๖๐.๒๔	๑๕๙,๗๘๐,๓๐๐	๗๑.๔๓	๒,๑๖๕,๙๐๐	๑.๓๗
๑.๑ ค่าตอบแทนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและคณะสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ	๔๘,๘๒๖,๖๐๐	๑๘.๖๖	๕๐,๑๕๘,๕๐๐	๒๒.๔๒	๑,๓๓๑,๙๐๐	๒.๗๓
๑.๒ ค่าตอบแทนข้าราชการ ลูกจ้าง และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	๑๐๘,๗๘๗,๘๐๐	๔๑.๕๘	๑๐๙,๖๒๑,๘๐๐	๔๙.๐๑	๘๓๔,๐๐๐	๐.๗๗
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๗๖,๐๔๓,๓๐๐	๒๙.๐๖	๖๓,๙๑๕,๔๐๐	๒๘.๕๗	(๑๒,๑๒๗,๙๐๐)	(๑๕.๙๕)
๒.๑ ค่าตอบแทน	๖,๖๐๔,๔๐๐	๒.๕๒	๙,๓๗๒,๒๐๐	๔.๑๙	(๒,๗๖๗,๘๐๐)	(๔๑.๙๑)
๒.๒ ค่าใช้สอย	๕๙,๓๕๓,๔๐๐	๒๒.๖๘	๔๔,๔๕๗,๗๐๐	๑๙.๘๗	(๑๔,๘๙๕,๗๐๐)	(๒๕.๑๐)
๒.๓ ค่าวัสดุ	๓,๐๘๐,๐๐๐	๑.๑๘	๓,๐๘๐,๐๐๐	๑.๓๘	-	-
๒.๔ ค่าสาธารณูปโภค	๗,๐๐๕,๕๐๐	๒.๖๘	๗,๐๐๕,๕๐๐	๓.๑๓	-	-

ตารางที่ ๓ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ (ต่อ)

รายการ	ปีงบประมาณ				ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เทียบกับ ปีงบประมาณ ๒๕๖๑	
	๒๕๖๑		๒๕๖๒			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน เพิ่ม/(ลด)	ร้อยละ เพิ่ม/(ลด)
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐	-	-	(๒๘,๐๐๐,๐๐๐)	(๑๐๐)
๓.๑ ครุภัณฑ์สำนักงาน	-	-	-	-	-	-
๓.๒ ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐.๗๐	-	-	(๒๘,๐๐๐,๐๐๐)	(๑๐๐)
๓.๓ ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	-	-	-	-	-	-
๓.๔ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	-	-	-	-	-	-
รวม	**๒๖๑,๖๕๗,๗๐๐**	**๑๐๐.๐๐**	**๒๒๓,๖๙๕,๗๐๐**	**๑๐๐.๐๐**	**(๓๗,๙๖๒,๐๐๐)**	**(๑๔.๕๑)**

แผนภูมิที่ ๒ การเปรียบเทียบการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๖๒

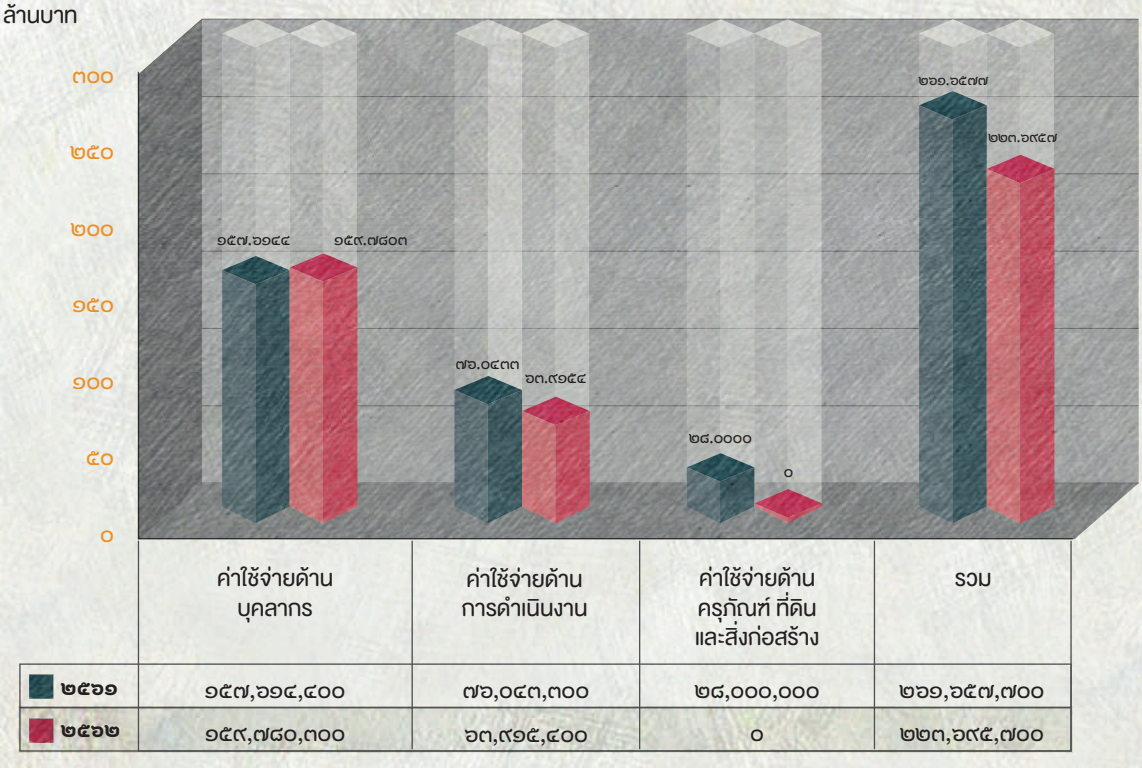

	ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	รวม
๒๕๖๑	๑๕๗,๑๑๔,๔๐๐	๗๑,๐๔๓,๓๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐	๒๑๑,๑๕๗,๗๐๐
๒๕๖๒	๑๕๙,๗๘๐,๓๐๐	๑๓,๙๑๕,๔๐๐	๐	๒๒๓,๑๙๕,๗๐๐

๒ การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒๒๓,๖๙๕,๗๐๐ บาท โดยมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๒๐๕,๗๑๐,๘๗๗.๑๖ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๙๖ คงเหลืองบประมาณ จำนวน ๑๗,๙๘๔,๘๒๒.๘๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๔ ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร และค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๔ การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่ายเงิน		คงเหลือ	
		งบประมาณ (บาท)	ร้อยละ	งบประมาณ (บาท)	ร้อยละ
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๙,๗๘๐,๓๐๐	๑๕๖,๔๓๓,๕๙๖.๒๘	๙๗.๙๑	๓,๓๔๖,๗๐๓.๗๒	๒.๐๙
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๖๓,๙๑๕,๔๐๐	๔๙,๒๗๗,๒๘๐.๘๘	๗๗.๑๐	๑๔,๖๓๘,๑๑๙.๑๒	๒๒.๙๐
รวม	**๒๒๓,๖๙๕,๗๐๐**	**๒๐๕,๗๑๐,๘๗๗.๑๖**	**๙๑.๙๖**	**๑๗,๙๘๔,๘๒๒.๘๔**	**๘.๐๔**

หมายเหตุ: งบประมาณคงเหลือเป็นงบประมาณในโครงการต่อเนื่องซึ่งจะเบิกจ่ายในปีงบประมาณถัดไป

จากตารางที่ ๔ แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๕๙,๗๘๐,๓๐๐ บาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๑๕๖,๔๓๓,๕๙๖.๒๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๑ คงเหลืองบประมาณ จำนวน ๓,๓๔๖,๗๐๓.๗๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๙

ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๖๓,๙๑๕,๔๐๐ บาท มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ จำนวน ๔๙,๒๗๗,๒๘๐.๘๘ บาท คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๑๐ คงเหลืองบประมาณ จำนวน ๑๔,๖๓๘,๑๑๙.๑๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๐

แผนภูมิที่ ๓ การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

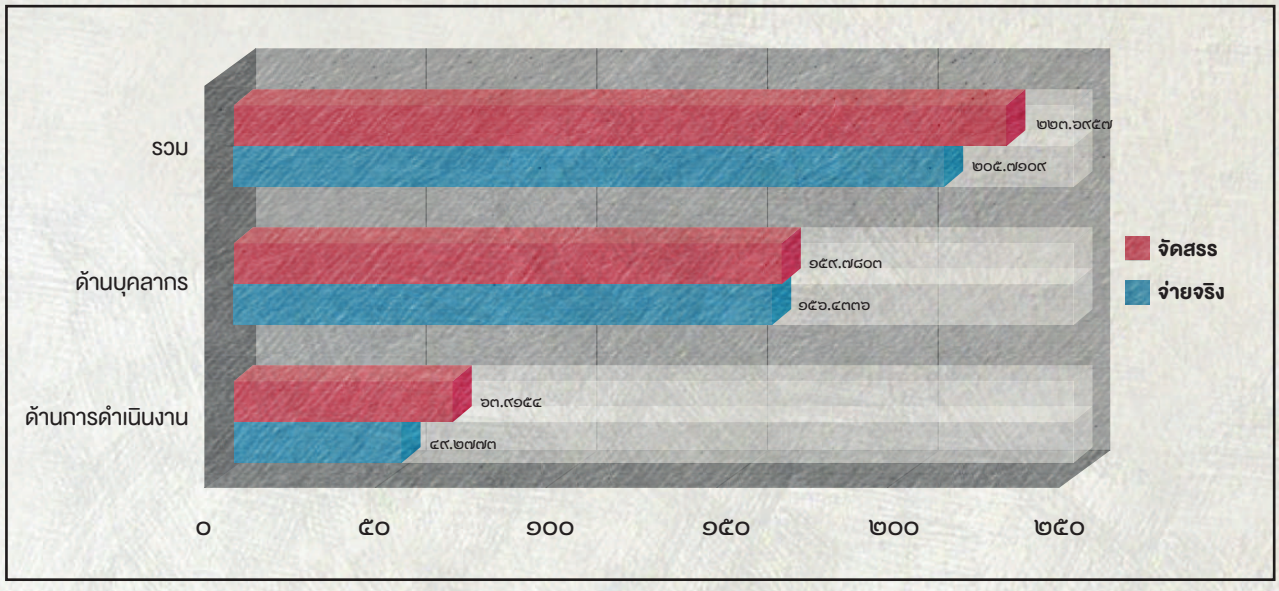

๓ การเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๒

ตารางที่ ๕ การเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

รายการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๑	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒
	จำนวน	จำนวน
๑. ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	๑๕๔,๒๖๖,๘๓๙.๕๘	๑๕๖,๔๓๓,๕๙๖.๒๘
๒. ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน	๔๔,๔๐๒,๕๔๗.๖๑	๔๙,๒๗๗,๒๘๐.๘๘
๓. ค่าใช้จ่ายด้านครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	๒๖,๘๗๒,๐๐๐	-
รวม	๒๒๕,๕๔๑,๓๘๗.๑๙	๒๐๕,๗๑๐,๘๗๗.๑๖

แผนภูมิที่ ๔ การเปรียบเทียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

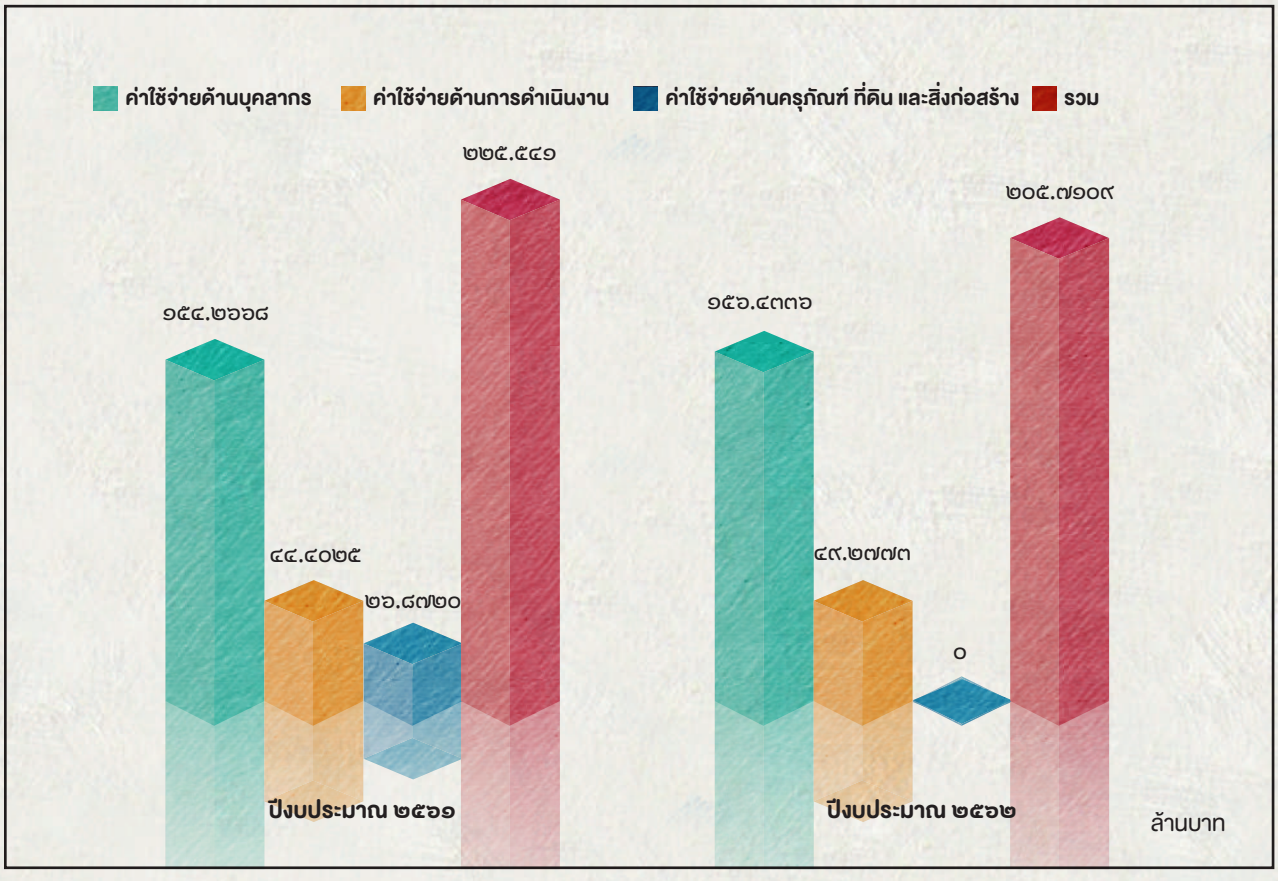

ผลการดำเนินงาน ของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓ ผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๑ ผลการดำเนินงานด้านคดี

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๖ มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายหรือกฎที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานงาน ด้านงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ข้อมูลและงานวิจัยมีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๑.๑.๒ การพัฒนาระบบงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ปัจจุบันศาลรัฐธรรมนูญมีคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบไปด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ คือ นายนุรักษ์ มาประณีต และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๘ คน ได้แก่ ๑) นายจรัญ ภักดีธนากุล ๒) นายชัช ชลวร ๓) นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ๔) นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ๕) นายบุญส่ง กุลบุปผา ๖) นายปัญญา อุดชาชน ๗) นายวรวิทย์ กังศศิเทียม และ ๘) นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี รวมทั้งสิ้น ๙ คน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐๐ โดยศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีผลการดำเนินงานด้านคดีประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ในแต่ละส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง การพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ

แผนภูมิที่ ๕ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๖๒)

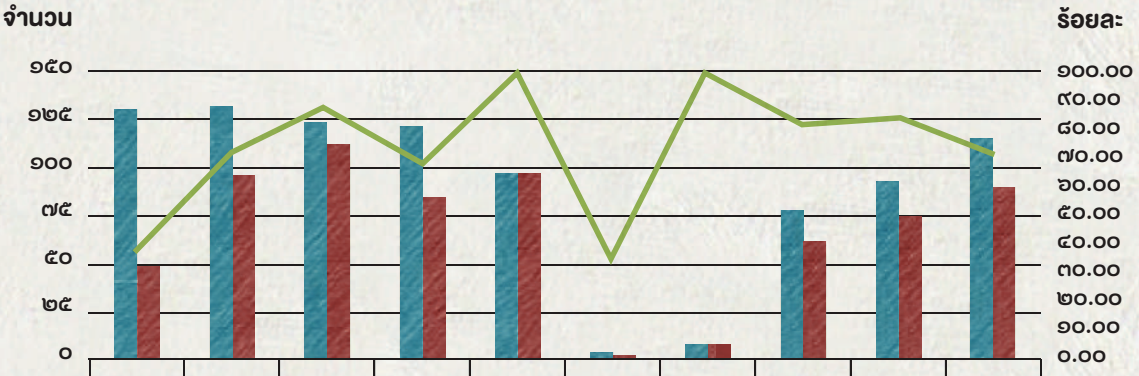

	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนคำร้อง	๑๓๐	๑๓๑	๑๒๓	๑๒๑	๙๖	๓	๘	๗๖	๙๑	๑๑๕
ผลดำเนินการรวม	๔๙	๙๔	๑๐๙	๘๔	๙๖	๑	๘	๖๑	๗๕	๘๒
ร้อยละ	๓๗.๖๙	๗๑.๗๖	๘๘.๖๒	๖๙.๔๒	๑๐๐.๐๐	๓๓.๓๓	๑๐๐.๐๐	๘๐.๒๖	๘๒.๔๒	๗๑.๓๐

แผนภูมิที่ ๖ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒)

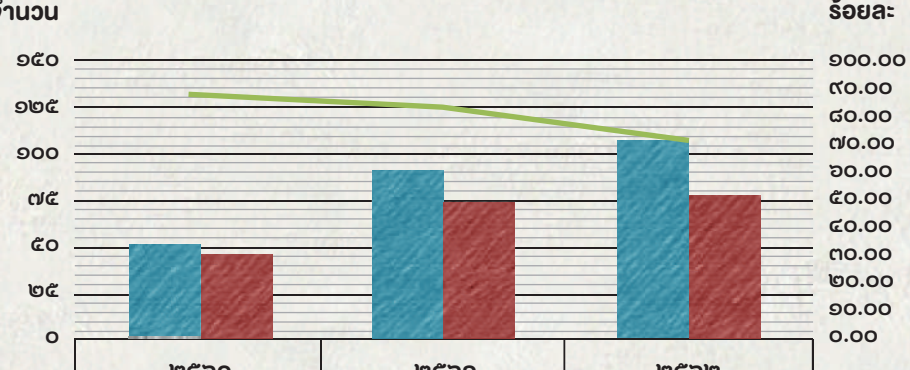

	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
จำนวนคำร้อง	๕๒	๙๑	๑๐๘
ผลดำเนินการรวม	๔๖	๗๕	๗๗
ร้อยละ	๘๘.๐๐	๘๒.๐๐	๗๑.๐๐

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ มีคดีอยู่ในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๐๘ เรื่อง จำแนกรายละเอียดได้ ดังนี้

๑. คดีที่ค้างพิจารณามาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๖ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓[๑] จำนวน ๖ เรื่อง และคดีประเภทอื่น จำนวน ๑๐ เรื่อง

๒. คดีที่มีการยื่นเข้ามาใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๙๒ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕๙ เรื่อง และคดีประเภทอื่น จำนวน ๓๓ เรื่อง

๓. คดีที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเสร็จและมีคำวินิจฉัยในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๕ เรื่อง โดยเป็นคดีที่**มิใช่**กรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ทั้งสิ้น

๔. คดีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้องในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖๒ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๕๓ เรื่อง และคดีประเภทอื่น จำนวน ๙ เรื่อง

๕. คดีที่ยังคงค้างพิจารณาอยู่ในศาลรัฐธรรมนูญ ยกไปดำเนินการต่อในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๑ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๑๒ เรื่อง และคดีประเภทอื่น จำนวน ๑๙ เรื่อง

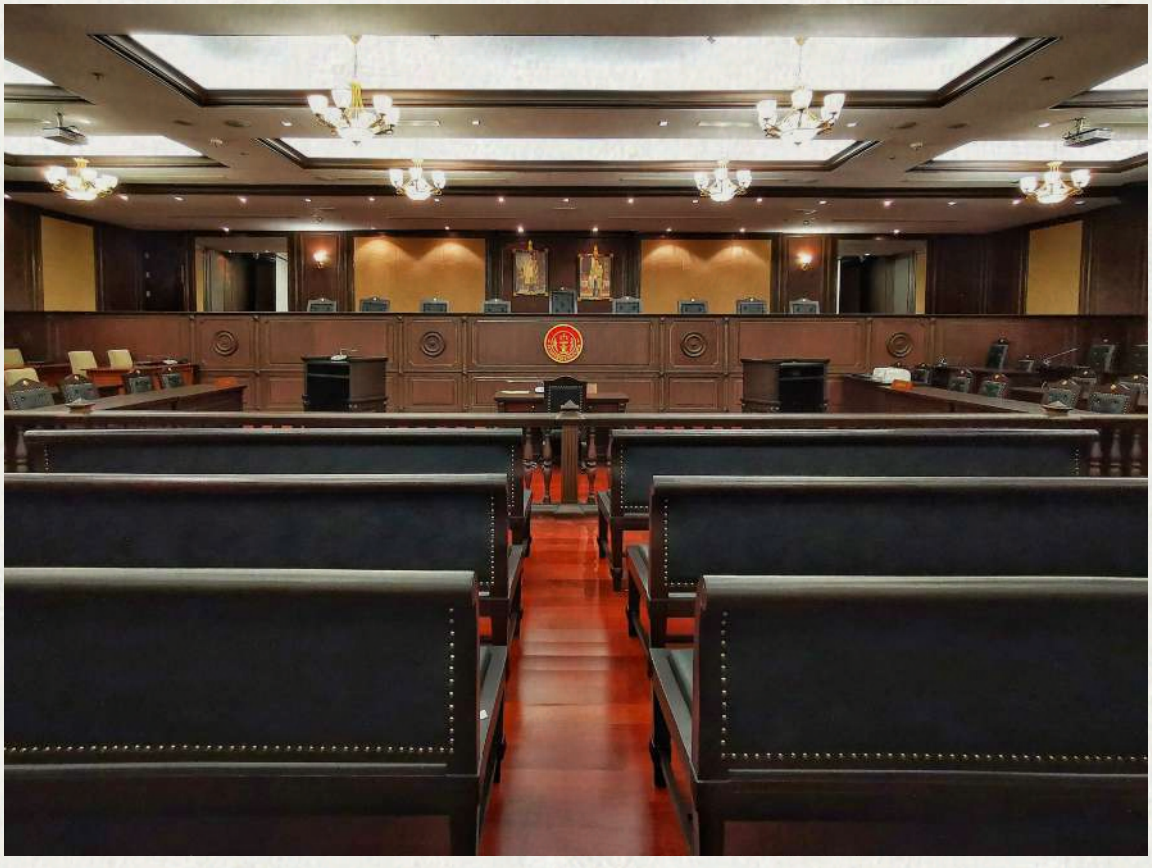

[๑] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

ตารางที่ ๖ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒)

ปีงบประมาณ พ.ศ.	คดีค้างพิจารณามาจากปีงบประมาณก่อนหน้า		คดีที่เข้ามาใหม่ในปีงบประมาณปัจจุบัน		คดีที่เสร็จการพิจารณาโดยศาลมีคำวินิจฉัย		คดีที่เสร็จการพิจารณาโดยศาลมีคำสั่ง		คดีค้างพิจารณายกไปปีงบประมาณถัดไป	
๒๕๖๐	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น
	๐	๐	๔๖	๖	๐	๒	๔๒	๒	๔	๒
	รวม ๐		รวม ๕๒		รวม ๒		รวม ๔๔		รวม ๖	
๒๕๖๑	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น
	๔	๒	๖๕	๒๐	๐	๖	๖๓	๖	๖	๑๐
	รวม ๖		รวม ๘๕		รวม ๖		รวม ๖๙		รวม ๑๖	
๒๕๖๒	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น	มาตรา ๒๑๓	มาตราอื่น
	๖	๑๐	๕๙	๓๓	๐	๑๕	๕๓	๙	๑๒	๑๙
	รวม ๑๖		รวม ๙๒		รวม ๑๕		รวม ๖๒		รวม ๓๑	

หมายเหตุ สถิติคดีในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๒ สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. **มีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ** รวมจำนวน ๒๒๙ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๑๗๐ เรื่อง และเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญมาตราอื่นอีก จำนวน ๕๙ เรื่อง

๒. **ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเสร็จและมีคำวินิจฉัย** รวมจำนวน ๒๓ เรื่อง เป็นคดีตามรัฐธรรมนูญมาตราอื่นที่**มิใช่**มาตรา ๒๑๓ ทั้งสิ้น

๓. **คดีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง** มีจำนวนรวม ๑๗๕ เรื่อง แยกเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จำนวน ๑๕๘ เรื่อง และเป็นคดีตามรัฐธรรมนูญมาตราอื่นอีก จำนวน ๑๗ เรื่อง

ตารางที่ ๗ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามประเภทคดี

ประเภทคดี	เรื่องค้างพิจารณายกมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง	เรื่องค้างพิจารณายกไปดำเนินการต่อในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
๑. คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย					
๑.๑ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๒ ประกอบมาตรา ๑๔๘)	-	-	-	-	-
๑.๒ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๘)	-	-	-	-	-
๑.๓ การพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๒)	๙	๑๗	๑๐	๕	๑๑
๑.๔ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เสนอ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๑ (๑))	-	๒	๑	๑	-
๑.๕ การพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขการตราพระราชกำหนด (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๓)	-	๑	-	-	๑

ตารางที่ ๗ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามประเภทคดี (ต่อ)

ประเภทคดี	เรื่องค้างพิจารณายกมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง	เรื่องค้างพิจารณายกไปดำเนินการต่อในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
๒. คดีเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒))		๑	-	๑	-
๓. คดีเกี่ยวกับการร้องขอให้เลิกการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙)		๓	-	๒	๑
๔. คดีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑)	-	-	-	-	-
๕. คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๒)	-	๖	-	-	๖
๖. คดีเกี่ยวกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๙)	-	-	-	-	-

ตารางที่ ๗ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามประเภทคดี (ต่อ)

ประเภทคดี	เรื่องค้างพิจารณายกมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง	เรื่องค้างพิจารณายกไปดำเนินการต่อในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
๗. คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมาธิการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๔)	-	-	-	-	-
๘. คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๔๙)	-	-	-	-	-
๙. คดีเกี่ยวกับการสิ้นสุดลงของความเป็นรัฐมนตรี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๐)	๑	๒	๓	-	-
๑๐. คดีเกี่ยวกับหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๗๘)	-	-	-	-	-
๑๑. คดีที่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ร้องขอว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓)	๖	๕๙	-	๕๓	๑๒

ตารางที่ ๗ สรุปสถิติคดีของศาลรัฐธรรมนูญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามประเภทคดี (ต่อ)

ประเภทคดี	เรื่องค้างพิจารณายกมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	เรื่องที่มาสู่ศาลรัฐธรรมนูญในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย	เรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ/จำหน่ายคดี/ยกคำร้อง	เรื่องค้างพิจารณายกไปดำเนินการต่อในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
๑๒. คดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๖ (๙))	-	-	-	-	-
๑๓. คดีอื่นที่รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ๑๓.๑ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำร้องคัดค้านมติ คำสั่ง และประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งและการยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐	-	๑	๑	-	-
๑๓.๒ การพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐	-	-	-	-	-
รวม	๑๖	๙๒	๑๕	๖๒	๓๑

ส่วนที่สอง บรรทัดฐานคำวินิจฉัยคดีและคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ก. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคดีแล้วเสร็จและมีคำวินิจฉัยแล้ว จำนวน ๑๕ คำวินิจฉัย[๒] ดังต่อไปนี้ โดยทั้งหมดเป็นคดีที่**มิใช่**กรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓

๑. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๖๑ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ว่าความเป็นรัฐมนตรีของนายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗ หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ประกอบมาตรา ๑๘๗

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) รัฐมนตรี รวมถึงคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของรัฐมนตรี จะต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทต่อไปตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ โดยกรณีถือหุ้นเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด หากรัฐมนตรีประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการถือหุ้นดังกล่าวต่อไป ให้แจ้งประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง เมื่อผู้ถูกร้องเป็นรัฐมนตรีซึ่งอยู่ในคณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ วันที่ได้รับแต่งตั้งตามบทบัญญัติดังกล่าวจึงได้แก่วันที่รัฐธรรมนูญประกาศใช้ เป็นวันเริ่มต้นเข้ารับตำแหน่ง (วินิจฉัยตามแนวคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๐/๒๕๔๔)

๒) การโอนหุ้นของคู่สมรสของผู้ถูกร้องซึ่งเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๒๙ และได้ดำเนินการโอนหุ้นภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องได้รับการแต่งตั้ง (กรณีนี้คือวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ) เป็นการโอนหุ้นให้แก่บุคคลอื่นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

[๒] คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๖๑ และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔-๕/๒๕๖๒ เป็นการรวมพิจารณาวินิจฉัยในคราวเดียวกัน

๒. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๖๑ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ(ฉบับที่ ๖)พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่ห้ามมิให้นำมาตรา ๑๕ วรรคสาม มาตรา ๑๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาใช้บังคับแก่คดีที่ยังไม่ถึงที่สุดเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง จึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย การที่พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติมิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลยมาใช้บังคับแก่**คดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา**ของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ทั้งที่หลักพื้นฐานของการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาที่ดีและเป็นธรรมของไทยจะต้องนำกฎหมายที่เป็นคุณมาใช้บังคับแก่จำเลยในคดีอาญาตราบเท่าที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด บทบัญญัติมาตรา ๘ ในส่วนนี้จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ทั้งยังเป็นการปฏิบัติต่อจำเลยเสมือนว่าเป็นบุคคลที่ได้กระทำความผิดโดยที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุด อันเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสองด้วย

สำหรับกรณี**คดีถึงที่สุดแล้ว**การมิให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นคุณแก่จำเลยมาใช้บังคับนั้นเป็นไปเพื่อคุ้มครองกระบวนพิจารณาและคำพิพากษาในคดีที่ถึงที่สุดไปแล้วโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามหลักความศักดิ์สิทธิ์แห่งคำพิพากษาหรือลักษณะเด็ดขาดถึงที่สุดของคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการ มิได้เป็นการขัดหรือแย้งต่อหลักการพื้นฐานของระบบงานยุติธรรมทางอาญาหรือข้อสันนิษฐานที่ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of Innocence) อันถือเป็นหลักสากลตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง และมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลโดยปราศจากเหตุผลและความชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

วรรคสาม แต่อย่างใด อีกทั้งเป็นการดำเนินการตามความเหมาะสมซึ่งได้คำนึงถึงหลักความได้สัดส่วนเพื่อให้มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องโทษเด็ดขาดในคดีตามกฎหมายยาเสพติดให้โทษเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อการรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะและความสงบเรียบร้อยในสังคม อันเป็นการคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

๓. **คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘/๒๕๖๑** วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย การที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๑ วรรคสาม บัญญัติว่า “...หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี” มีผลเป็นเพียงการผลักภาระการพิสูจน์ที่มีความเกี่ยวเนื่องหรือสัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผลอันชอบธรรมระหว่างข้อเท็จจริงพื้นฐานตามเงื่อนไขแห่งข้อสันนิษฐานที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ วรรคสาม กับข้อเท็จจริง ที่ต้องการพิสูจน์ตามมาตรา ๕๐ ก่อนที่ศาลแพ่งจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองบุคคล ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวที่ได้มาโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน สามารถจะพิสูจน์การได้มาโดยชอบของทรัพย์สินนั้นต่อศาลแพ่งตามมาตรา ๕๐ ทั้งยังมีมาตรการเยียวยาโดยศาลแพ่งอาจมีคำสั่งคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์ตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง หรือการคืนทรัพย์สินก่อนศาลแพ่งมีคำสั่งหรือภายหลังศาลแพ่งมีคำสั่งริบทรัพย์สินแล้วแต่กรณีตามมาตรา ๕๓ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย และให้เจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับประโยชน์

สามารถพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของที่มาแห่งทรัพย์สินได้ อันแสดงให้เห็นถึงการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เป็นธรรมเพื่อที่จะรักษาดุลยภาพระหว่างการปราบปรามอาชญากรรมบางประเภทที่มีความร้ายแรงเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะกับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลจากการใช้มาตรการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดิน บทบัญญัติมาตรา ๕๑ วรรคสาม จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรมเพราะการมีคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินกระทำโดยองค์กรศาล (ศาลแพ่ง) ซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ โดยตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินคดี ต่อทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดและคู่ความมีสิทธิในการต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ซึ่งแม้เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอยู่บ้าง แต่เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอย่างสมเหตุสมผลพอเหมาะพอควรตามความจำเป็น และมีความสมดุลระหว่างประโยชน์สาธารณะหรือส่วนรวมกับสิทธิของบุคคลที่ถูกจำกัดโดยได้ระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิไว้แล้ว ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่มีข้อที่ปรากฏให้เห็นได้ว่าการดำเนินการให้ทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แต่อย่างใด อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงจึงไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ (ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามแนวคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๐-๔๑/๒๕๕๖ ซึ่งรับรองหลักการการคุ้มครองประโยชน์ของสังคมหรือประโยชน์สาธารณะ หลักการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ และหลักการติดตามและเรียกคืนทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด)

๔. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๒ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคห้า หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๘/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคห้า

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย

๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๘/๑ วรรคหนึ่ง เพียงแต่บัญญัติให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนำรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาเป็นหลักในกระบวนพิจารณาเท่านั้น ไม่ได้เป็นบทบังคับให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต้องรับฟังข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเป็นยุติตามที่ปรากฏในรายงาน และสำนวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ประการเดียว ศาลยังคงมีอำนาจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแห่งคดี ส่วนโจทก์ยังต้องมีภาระการพิสูจน์การกระทำและเจตนาของจำเลยให้ครบองค์ประกอบความผิดเช่นเดียวกับความผิดอาญาทั่วไป และจำเลยยังคงมีสิทธิในการต่อสู้คดี เสนอพยานหลักฐาน รวมทั้งโต้แย้งและนำสืบหักล้างพยานหลักฐานของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้ อีกทั้งไม่ได้เป็นบทบัญญัติที่เป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลยแต่อย่างใด โดยต่างฝ่ายก็มีภาระการพิสูจน์ไม่ได้เป็นการผลักภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ให้ตกแก่จำเลย แต่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่สอดคล้องกับสิทธิของจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ที่จะต้องได้รับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย ไม่ได้เป็นข้อสันนิษฐานความรับผิดทางอาญา บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรมเพราะการพิจารณาคดีกระทำโดยองค์กรศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ และไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

๒) สถานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความแตกต่างไปจากบุคคลทั่วไป จึงต้องดำเนินคดีอาญาแตกต่างกัน ส่วนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล จำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงได้รับสิทธิในการต่อสู้คดีตามวิธีพิจารณาคดีในชั้นศาลอย่างเป็นธรรม โดยมีศาลเป็นองค์กรตรวจสอบ และถ่วงดุลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เช่นเดียวกันกับในคดีอาญาทั่วไป ดังนั้น กระบวนพิจารณาพิพากษาคดีของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๘/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แม้จะมีความแตกต่างไปจากวิธีพิจารณาคดีอาญาสำหรับบุคคลทั่วไปอยู่บ้าง แต่ก็มีความจำเป็นต้องกระทำเพื่อปราบปรามการทุจริตในวงงานราชการ ที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนรวม บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ

โดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคห้า

๕. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๒ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๕ เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับการยุติธรรมทางอาญา ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เฉพาะในส่วนที่กำหนดให้เป็นความผิดและโทษทางอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสี่ หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๕ เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับการยุติธรรมทางอาญา ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เฉพาะในส่วนที่กำหนดให้เป็นความผิดและโทษทางอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๕ กำหนดมาตรการลงโทษแก่ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญากรณีไม่พิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า ตามคำสั่งของพนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวนเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาซึ่งเป็นกรณีจำเป็นในขณะที่บ้านเมืองอยู่ในช่วงการรัฐประหาร อย่างไรก็ดี ในยามที่บ้านเมืองปกติสุข การใช้ชีวิตของปัจเจกบุคคลย่อมแตกต่างไปจากสถานการณ์ดังกล่าว โดยเฉพาะหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งได้รับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การกระทำอันฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวมิใช่เป็นการกระทำอันเป็นการร้ายแรง หรือกระทบกระเทือนความสงบสุขของบ้านเมืองถึงขนาดต้องบัญญัติให้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาที่มีระวางโทษจำคุกถึงหกเดือน ตามหลักภยันตราย (The Principle of Harm) ซึ่งใช้เป็นกรอบในการกำหนดความผิดที่มีโทษทางอาญา ประกอบกับปัจจุบันมีมาตรการทางกฎหมายอื่นที่เหมาะสมอยู่แล้ว อันได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๘

วรรคหนึ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๑/๑ ประกาศดังกล่าว จึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้เกินกว่าความจำเป็นกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และขัดต่อหลักนิติธรรม อันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง

๖. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๒ วันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อมีคำสั่งยุบพรรคไทยรักษาชาติ

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยรักษาชาติ เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคไทยรักษาชาติ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่มีการกระทำอันเป็นเหตุให้ยุบพรรคไทยรักษาชาติ มีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยรักษาชาติ และห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคไทยรักษาชาติดังกล่าวไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก ภายในกำหนดสิบปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยรักษาชาติ

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) หลักการขั้นพื้นฐานของระบอบการปกครองประชาธิปไตยของไทยมีสาระสำคัญว่า พระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูง ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไปย่อมดำรงอยู่เหนือการเมืองทั้งหลาย ถือเป็นทั้งเจตนารมณ์ร่วมของการสถาปนาระบอบการปกครองของไทยไว้ในรัฐธรรมนูญแต่เริ่มแรก และเป็นฉันทามติที่ฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรให้การยอมรับปฏิบัติสืบต่อมา การใช้สิทธิและเสรีภาพในการกระทำการใด ๆ ของพรรคการเมือง ย่อมต้องไม่เป็นการทำลายหลักการพื้นฐาน บรรทัดฐาน คุณค่า และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ถึงแม้จะไม่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญถึงสถานะที่ต้องทรงอยู่เหนือการเมืองและเป็นกลางทางการเมืองไว้เป็นการเฉพาะ ก็ต้องนำประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้บังคับ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ วรรคสอง

๒) ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๒) คำว่า “ล้มล้าง” หมายถึง การกระทำที่มีเจตนาเพื่อทำลายหรือล้างผลาญให้สูญสลายหมดสิ้นไป ไม่ให้ดำรงอยู่หรือมีอยู่อีกต่อไป ส่วนคำว่า “ปฏิปักษ์” นั้นไม่จำต้องรุนแรงถึงขนาดมีเจตนาที่จะล้มล้างทำลายให้สิ้นไป ทั้งยังไม่จำต้องถึงขนาดตั้งตนเป็นศัตรูหรือฝ่ายตรงข้ามเท่านั้น เพียงแค่เป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นการขัดขวางหรือสกัดกั้นมิให้เจริญก้าวหน้า หรือเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดผลเป็นการเซาะกร่อนบ่อนทำลาย จนเกิดความชำรุดทรุดโทรม เสื่อมทราม หรืออ่อนแอลง ก็เข้าลักษณะของการกระทำที่เป็นปฏิปักษ์ได้แล้ว

๓) สำหรับประเด็นเรื่องเจตนา เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติชัดเจนว่า เพียงแค่ “อาจเป็นปฏิปักษ์” ก็ต้องห้ามแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีเจตนาประสงค์ต่อผล หรือต้องรอให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงขึ้นจริงเสียก่อน

๔) ระยะเวลาในการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคสอง จะต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนพอเหมาะพอควรระหว่างพฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งการกระทำให้ได้สัดส่วนกับโทษที่จะได้รับ

๗. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔-๕/๒๕๖๒ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา ๒๖ หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา ๒๖

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง เป็นเพียงมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจเรียกหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้นหรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุมการดำเนินงานของนิติบุคคล หรือผู้รับมอบทรัพย์สินจากนิติบุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นจำเลยร่วม และให้ศาลมีอำนาจพิพากษาให้บุคคลเช่นว่านั้นร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภคได้ด้วย แต่ถ้าผู้นั้นสามารถพิสูจน์ตนเองได้ว่ามิได้

มีส่วนรู้เห็นในการกระทำของนิติบุคคลดังกล่าว ก็หลุดพ้นความรับผิดไป ทั้งนี้การใช้อำนาจของศาลในการเรียกบุคคลดังกล่าวเข้ามาเป็นจำเลยร่วม หรือมีอำนาจพิพากษาให้ร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภคได้ ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจำเลยร่วมมีสิทธิในการต่อสู้ในคดีโดยกระทำต่อศาลซึ่งเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการหากตนไม่สามารถพิสูจน์ต่อศาลได้ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด การพิพากษาให้บุคคลดังกล่าวร่วมรับผิดชอบในหนี้ที่นิติบุคคลมีต่อผู้บริโภคก็เป็นไปตามหลักความรับผิดชอบต่อการดำเนินการของนิติบุคคล และยังเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีความเหมาะสมเพราะเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อให้กระบวนพิจารณาพิพากษาในคดีผู้บริโภคสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ในการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีความสามารถในการต่อสู้คดีน้อยกว่าผู้ประกอบธุรกิจ และเป็นกรณีจำเป็นเนื่องจากศาลจำต้องนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้ในการพิจารณาพิพากษาเพื่อไม่ให้บุคคลใดอาศัยสถานะความเป็นนิติบุคคลปฏิเสธความรับผิดในหนี้ของนิติบุคคลที่ตนควรต้องร่วมรับผิดด้วย นอกจากนี้บทบัญญัติมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ไม่มีลักษณะเป็นการล่วงละเมิดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเพราะการต้องร่วมรับผิดในหนี้ของนิติบุคคลและต้องมีภาระการพิสูจน์ ไม่เป็นการจำกัดอำนาจหรือกีดกั้นขัดขวางหรือปฏิเสธอำนาจในการถือครองหุ้นของบุคคล สิทธิในการถือหุ้นของบุคคลมีอยู่อย่างไรก็ยังคงมีอยู่อย่างนั้น ประกอบกับเมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองไว้กับประโยชน์ส่วนรวมของสังคมตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ที่ต้องการคุ้มครองผู้บริโภคแล้ว บทบัญญัติมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งจึงไม่เป็นบทบัญญัติที่กระทบสิทธิในการถือครองทรัพย์สินของบุคคลจนเกินความจำเป็น หรือเพิ่มภาระ หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ถูกสันนิษฐานจนเกินสมควรแก่เหตุ หากแต่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนพอเหมาะพอควรแก่กรณี ทั้งไม่เป็นการขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรม มิได้กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

๘. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๖๒ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยรายละเอียดของหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ รวมทั้งการคิดอัตราส่วนของการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองจะได้รับเมื่อหลักการของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ เป็นบทบัญญัติที่มีหลักการเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ และการคิดอัตราส่วนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพื่อให้ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง (๒) แม้บทบัญญัติพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ มีการบัญญัติรายละเอียดเพิ่มเติมจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ แต่ก็เป็นเพียงการกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณ และการคิดอัตราส่วนเพื่อให้ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ครบจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยกำหนดวิธีการคิดคำนวณในกรณีที่ไม่สามารถจัดสรรให้ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคนดังปรากฏรายละเอียดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ซึ่งเป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่งและวรรคสาม แล้ว

๙. **คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗/๒๕๖๒** วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของหม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ นายไพรินทร์ ชูโชติถาวร และนายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) นับแต่วันที่ได้ลาออกจากตำแหน่ง คือ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ส่วนความเป็นรัฐมนตรีของหม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ และนายไพรินทร์ ชูโชติถาวร ไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕)

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) การกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๖ ประกอบ มาตรา ๑๘๔ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสาม ไม่รวมถึงการถือหุ้นที่มีมาก่อนการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแม้จะยังคงถือหุ้นไว้หลังจากดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีแล้วก็ไม่เป็นการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตราดังกล่าว (เป็นไปตามบรรทัดฐานคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๒-๑๔/๒๕๕๓)

๒) หากที่ประชุมใหญ่มีมติให้เลิกบริษัทและได้จดทะเบียนเลิกบริษัทไปก่อนแล้ว ไม่ถือเป็นกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๗ ประกอบพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ (๒) แม้การชำระบัญชีจะเสร็จสิ้นภายหลังจากที่นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีแล้วก็ตาม เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๔๙ ให้ถือว่าบริษัทยังคงตั้งอยู่และมีสภาพเป็นนิติบุคคลเพื่อให้การชำระบัญชีเสร็จสิ้นไปเท่านั้น โดยบริษัทไม่สามารถประกอบกิจการอื่นใดนอกเหนือไปจากเพื่อการชำระบัญชี รวบรวมทรัพย์สินมาเพื่อชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นไป

๓) กรณีที่นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ ผู้ถูกร้องที่ ๔ ได้พ้นจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยลาออกเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยในคดีนี้ การลาออกจากตำแหน่งดังกล่าว แม้จะเป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๒) ก็ตาม แต่ก็เป็นคนละเหตุกันกับเหตุตามคำร้องนี้ ซึ่งมิได้มีผลทำให้เหตุตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ตามคำร้องนี้

จำต้องระงับไปด้วย ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๘) ได้บัญญัติถึงลักษณะต้องห้ามของการเป็นรัฐมนตรีไว้ว่าต้องไม่เป็นผู้เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุกระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๖ หรือมาตรา ๑๘๗ มาแล้วยังไม่ถึงสองปีนับแต่วันแต่งตั้ง ซึ่งมีลักษณะในเชิงลงโทษผู้กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ การจะวินิจฉัยให้ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๔ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) มีผลนับแต่เมื่อใดนั้น จำต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นดังกล่าว ดังนั้น การวินิจฉัยว่าความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๔ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญ จึงกำหนดให้มีผลนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องที่ ๔ ลาออกจากตำแหน่ง

๑๐. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘/๒๕๖๒ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) บทเฉพาะกาลที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติที่ยกเว้นเนื้อหาในรัฐธรรมนูญซึ่งจำเป็นต้องมีขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างการบังคับใช้รัฐธรรมนูญฉบับก่อนกับฉบับปัจจุบัน เพื่อให้การบังคับใช้รัฐธรรมนูญเป็นไปอย่างราบรื่นและเหมาะสมกับสภาพบ้านเมืองในระยะเริ่มแรก โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๖๗ วรรคสี่และวรรคห้า บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้กำหนดการดำรงตำแหน่งต่อไปเพียงใดของผู้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ถือได้ว่ารัฐธรรมนูญได้มอบหมายให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้พิจารณากำหนดการดำรงตำแหน่งต่อไปของผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติเรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป หรือการพ้นจากตำแหน่งของบุคคลดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ (เป็นไปตามบรรทัดฐานคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๐ และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๑) การกำหนด

ให้ประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิมต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ เพื่อให้องค์กรคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง มิให้เกิดช่องว่างอันส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรต้องหยุดชะงัก กรณีจึงสอดคล้องกับหลักความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗

๒) กรณีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคสอง มีผลให้ผู้ร้องไม่ได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตาม มาตรา ๓๑ วรรคสอง เป็นกรณีที่คำนึงถึงเหตุผล ความจำเป็น และความเหมาะสมแก่กรณีแล้ว เนื่องจากประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะได้รับการสรรหาใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีหน้าที่และอำนาจที่แตกต่างไปจากประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิมหลายประการจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ แต่อย่างใด

๑๑. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๙/๒๕๖๒ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๗๕ หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๗๕

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย ๑) พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๔ มีเจตนารมณ์เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและเพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน ถือเป็นประโยชน์มหาชนหรือประโยชน์สาธารณะที่รัฐสามารถตรากฎหมายขึ้นจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลในการประกอบอาชีพผลิตและจำหน่ายบุหรี่ซิกาแรตได้จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐

๒) พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๔ ที่บัญญัติให้การผลิตบุหรี่ซิกาแรตเป็นกิจการผูกขาดของรัฐมีความมุ่งหมายควบคุม

การผลิตบุหรี่และควบคุมการบริโภคยาสูบในประเทศ เนื่องจากบุหรี่ถือเป็นสิ่งเสพติดชนิดหนึ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนจำเป็นต้องควบคุมปริมาณการผลิต กระบวนการผลิตและจำหน่ายยาสูบให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน มิให้กระทบต่อสุขภาพของประชาชน มิได้เป็นกรณีที่รัฐไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมบุหรี่ซิกาแรต ไม่ถือเป็นการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และไม่ถือเป็นกรณีที่รัฐประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เนื่องจากเป็นกรณีที่รัฐมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐและรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้น พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๔ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๕

๑๒. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๐/๒๕๖๒ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย เจตนารมณ์ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ ก็เพื่อให้ข้าราชการที่มีสถานะเป็นพนักงานส่วนตำบล และอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนสามารถได้รับสิทธิในการคำนวณเงินบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายดังกล่าว พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ใช้บังคับจึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อตัดสิทธิการรับบำเหน็จบำนาญของข้าราชการ บทบัญญัติดังกล่าวจึงมิได้มีลักษณะกระทบกระเทือนสิทธิของจำเลย ส่วนการที่กรมบัญชีกลางให้เรียกเงินที่จำเลยได้รับเกินสิทธิคืน ก็เพื่อไม่ให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายงบกลางในหมวดหรือประเภทของเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญโดยถือเป็นเงินจากงบประมาณประเภทเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายที่ซ้ำซ้อนกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมิได้กระทบกระเทือนสิทธิของจำเลย มิได้ขัดหรือแย้งกับหลักนิติธรรม ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม แต่อย่างใด

๑๓. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๖๒ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ ว่า ความเป็นรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๑๕) หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีผู้ถูกร้อง ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๑๕) ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวเพราะเหตุเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๖) และมาตรา ๙๘ (๑๕)

บรรทัดฐานคำวินิจฉัย “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีสถานะ ตำแหน่งหน้าที่ หรือลักษณะงานทำนองเดียวกันกับพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ (๑) ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามกฎหมาย (๒) มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและปฏิบัติงานประจำ (๓) อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐ และ (๔) มีเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนตามกฎหมาย (เป็นไปตามบรรทัดฐานคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๔๓) ถ้อยคำที่บัญญัติถึงเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจึงเป็นการบัญญัติเพื่อให้ครอบคลุมถึงบุคคลผู้มีคุณสมบัติและสถานะเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอาจมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น ประกอบกับลักษณะต้องห้ามเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิของบุคคล จึงต้องตีความอย่างแคบ การตีความถ้อยคำที่มีความหมายทั่วไปต่อท้ายคำเฉพาะหลายคำที่นำหน้ามาก่อนนั้นจะต้องตีความคำทั่วไปให้มีความหมายสอดคล้องกับคำเฉพาะและแคบกว่า

ความหมายธรรมดาของคำนั้น โดยจะต้องมีความหมายเฉพาะในเรื่องและประเภทเดียวกับคำเฉพาะซึ่งเป็นไปตามหลักการสากลทั่วไป

การแต่งตั้งตำแหน่ง “หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ” เป็นผลสืบเนื่องมาจากการยึดอำนาจและเป็นตำแหน่งที่ใช้อำนาจรัฏฐาธิปัตย์ ซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ไม่ได้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐใด ทั้งเป็นตำแหน่งที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งโดยกฎหมาย และไม่มีกฎหมายกำหนดกระบวนวิธีการได้มาหรือการเข้าสู่การดำรงตำแหน่ง โดยมีอำนาจหน้าที่เป็นการเฉพาะชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้มีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศและประชาชน ดังนั้น ตำแหน่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงไม่มีสถานะตำแหน่งหน้าที่ หรือลักษณะงานทำนองเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ และมิใช่เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๑๕)

ข. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคดีไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี จำนวน ๖๒ เรื่อง

สำหรับคดีที่ยื่นเป็นคำร้องเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดี จำนวน ๕๓ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๖/๒๕๖๑ ถึงคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๖/๒๕๖๒ (ยกเว้นคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖๘/๒๕๖๑, ที่ ๖๙/๒๕๖๑, ที่ ๗๐/๒๕๖๑, ที่ ๑๖/๒๕๖๒, ที่ ๑๗/๒๕๖๒, ที่ ๒๕/๒๕๖๒, ที่ ๒๖/๒๕๖๒, ที่ ๓๖/๒๕๖๒ และที่ ๓๗/๒๕๖๑) สรุปเป็นบรรทัดฐานคำสั่งในกรณีดังกล่าวได้ ดังนี้

ตารางที่ ๘ แสดงบรรทัดฐานคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญกรณีคำร้องที่ยื่นเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓

บรรทัดฐานคำสั่ง	หมายเลขคำสั่ง
๑. ผู้ร้องไม่ได้เป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง)	๕๗/๒๕๖๑ ๓/๒๕๖๒ ๔/๒๕๖๒ ๕/๒๕๖๒ ๖/๒๕๖๒ ๗/๒๕๖๒ ๑๐/๒๕๖๒ ๑๓/๒๕๖๒ ๒๒/๒๕๖๒ ๒๔/๒๕๖๒ ๒๗/๒๕๖๒ ๒๘/๒๕๖๒ ๒๙/๒๕๖๒ ๓๐/๒๕๖๒ ๓๑/๒๕๖๒ ๓๔/๒๕๖๒ ๓๘/๒๕๖๒ ๔๒/๒๕๖๒ ๔๔/๒๕๖๒ ๔๕/๒๕๖๒ ๔๖/๒๕๖๒
๒. ผู้ร้องมิใช่ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง)	๖๔/๒๕๖๑ ๖๕/๒๕๖๑ ๑/๒๕๖๒ ๙/๒๕๖๒ ๑๙/๒๕๖๒ ๓๙/๒๕๖๒
๓. การยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องไม่ใช่กรณีที่การกระทำดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติหรือประมวลกฎหมาย	๕๗/๒๕๖๑
๔. คำร้องไม่ได้ระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใด และละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคสี่ ประกอบมาตรา ๔๖ วรรคสอง)	๑๔/๒๕๖๒
๕. ผู้ร้องยังไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง)	๕๘/๒๕๖๑ ๓/๒๕๖๒ ๑๔/๒๕๖๒ ๒๓/๒๕๖๒ ๒๗/๒๕๖๒
๖. การยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน มิได้เป็นการยื่นคำร้องเพื่อขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖	๖๒/๒๕๖๑ ๓๒/๒๕๖๒
๗. คำร้องไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคสาม)	๖๕/๒๕๖๑ ๗๑/๒๕๖๑ ๒/๒๕๖๒ ๑๑/๒๕๖๒ ๒๑/๒๕๖๒ ๒๒/๒๕๖๒ ๓๓/๒๕๖๒

ตารางที่ ๘ แสดงบรรทัดฐานคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญกรณีคำร้องที่ยื่นเข้ามาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ (ต่อ)

บรรทัดฐานคำสั่ง	หมายเลขคำสั่ง
๘. การกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพไม่ได้เกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง)	๑๘/๒๕๖๒
๙. เป็นการกระทำของรัฐบาล (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๑))	๓๕/๒๕๖๒
๑๐. รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒))	๑๒/๒๕๖๒ ๒๐/๒๕๖๒ ๓๙/๒๕๖๒
๑๑. กฎหมายบัญญัติขั้นตอนหรือวิธีการไว้เป็นการเฉพาะและยังมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓))	๖๒/๒๕๖๑ ๖๔/๒๕๖๑ ๑/๒๕๖๒ ๘/๒๕๖๒ ๓๒/๒๕๖๒
๑๒. เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นหรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔))	๕๖/๒๕๖๑ ๕๘/๒๕๖๑ ๕๙/๒๕๖๑ ๖๑/๒๕๖๑ ๖๓/๒๕๖๑ ๖๖/๒๕๖๑ ๑/๒๕๖๒ ๔/๒๕๖๒ ๕/๒๕๖๒ ๗/๒๕๖๒ ๘/๒๕๖๒ ๑๕/๒๕๖๒ ๑๘/๒๕๖๒ ๒๗/๒๕๖๒ ๔๐/๒๕๖๒ ๔๑/๒๕๖๒ ๔๓/๒๕๖๒
๑๓. การใช้สิทธิยื่นคำร้องเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และเป็นกรณีที่ยุติไปแล้วก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใช้บังคับไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ	๕๙/๒๕๖๑
๑๓. ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งปรากฏว่าผู้ร้องตาย หรือมีการขอถอนคำร้อง หรือไม่มีเหตุที่จะต้องวินิจฉัยคดีนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดี (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑)	๖๐/๒๕๖๑ ๖๗/๒๕๖๑ ๖๘/๒๕๖๑ ๖๙/๒๕๖๑ ๗๐/๒๕๖๑

หมายเหตุ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญบางคำสั่งมีประเด็นที่ศาลจะต้องพิจารณาหลายประเด็น โดยอาศัยรัฐธรรมนูญหลายมาตรา จึงอาจปรากฏอยู่ในบรรทัดฐานคำสั่งหลายข้อ

ส่วนคดีที่ยื่นเข้ามาโดยอาศัยรัฐธรรมนูญมาตราอื่นศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัยและจำหน่ายคดีจำนวน ๙ คำสั่ง ได้แก่ คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖๘/๒๕๖๑, ที่ ๖๙/๒๕๖๑, ที่ ๗๐/๒๕๖๑, ที่ ๑๖/๒๕๖๒, ที่ ๑๗/๒๕๖๒, ที่ ๒๕/๒๕๖๒, ที่ ๒๖/๒๕๖๒, ที่ ๓๖/๒๕๖๒ และที่ ๓๗/๒๕๖๑ สรุปเป็นบรรทัดฐานคำสั่งได้ ดังนี้

๑. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖๘/๒๕๖๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งจำหน่ายคดี เนื่องจากในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก (๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในข้อ ๑๒” อันมีผลเป็นการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคำโต้แย้งของจำเลยทั้งสี่ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

บรรทัดฐานคำสั่ง การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้องมีผลใช้บังคับ อยู่ในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๒. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖๙/๒๕๖๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งจำหน่ายคดี เนื่องจากในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ “ให้ยกเลิก (๗)

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในข้อ ๑๒" อันมีผลเป็นการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคำโต้แย้งของจำเลยทั้งหกที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

บรรทัดฐานคำสั่ง การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้องมีผลใช้บังคับ อยู่ในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๓. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๗๐/๒๕๖๑ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ ข้อ ๑๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ หรือไม่

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งจำหน่ายคดี เนื่องจากในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๒/๒๕๖๑ เรื่อง การให้ประชาชนและพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยความในข้อ ๑ "ให้ยกเลิก (๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในข้อ ๑๒" อันมีผลเป็นการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคำโต้แย้งของจำเลยทั้งห้าที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว กรณีจึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ อีกต่อไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

บรรทัดฐานคำสั่ง การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้องมีผลใช้บังคับ อยู่ในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๔. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๖/๒๕๖๒ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒)

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) โดยแยกเป็นรายประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการและขั้นตอนในการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาล ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องโดยตรงในประเด็นนี้โดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ได้

ประเด็นที่สอง ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ใช้หน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติ กรณีจึงยังถือไม่ได้ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ร้องเกิดขึ้นแล้ว คำร้องนี้จึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๔ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

บรรทัดฐานคำสั่ง

๑) รัฐธรรมนูญได้บัญญัติกระบวนการและขั้นตอนในการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้วโดยการใช้สิทธิทางศาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และการใช้สิทธิทางผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) จึงไม่อาจยื่นคำร้องในประเด็นนี้โดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๑) ได้

๒) การยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๐ วรรคหนึ่ง (๒) จะต้องเป็นปัญหาซึ่งเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจที่เกิดขึ้นแล้ว

๕. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๗/๒๕๖๒ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ หรือไม่

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งแยกเป็นสองส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำโต้แย้งของจำเลยไว้พิจารณาวินิจฉัย ในข้อที่ว่ามาตราของพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๗ และที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้องของโจทก์ในคดีอาญาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ เนื่องจากจำเลยไม่ได้ระบุเหตุผลและไม่มีข้อความที่ชัดเจนพอที่จะทำให้เข้าใจได้ว่าหมายถึงบทบัญญัติของกฎหมายมาตราใด รวมทั้งไม่ได้บรรยายและไม่ได้ให้เหตุผลสนับสนุนว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๓

ส่วนที่สอง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำโต้แย้งของจำเลยไว้พิจารณาวินิจฉัย เฉพาะในข้อที่ว่า พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๓๗ เนื่องจากเป็นกรณีที่ศาลฎีกาจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๑ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง โดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔ และบัญญัติขึ้นใหม่ว่า “... ไม้ทุกชนิดที่ขึ้นในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่เป็นไม้หวงห้าม ...” โดยไม่มีการคงหลักการเดิมของประเด็นที่โต้แย้ง ส่งผลให้การกระทำตามมาตรา ๑๑ ไม่จำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่อีกต่อไป ดังนั้น เมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ถูกยกเลิกไปแล้วและไม่มีผลใช้บังคับอีกต่อไป จึงไม่มีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยคดีนี้ จึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑

บรรทัดฐานคำสั่ง

๑) หนังสือราชการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดี (ในที่นี้คือหนังสือของศาลฎีกาที่ส่งคำโต้แย้งของจำเลยมาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒) อย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดแห่งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ความประสงค์ที่จะให้ศาลดำเนินการ และมาตราของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๓)

๒) การที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะต้องมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

๖. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๕/๒๕๖๒ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง

ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๑ วรรคสอง และมาตรา ๒๖๙ (๑) (ข) และ (ค) หรือไม่

ผลของคำสั่ง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีเนื้อหาสาระสำคัญเป็นเพียงการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่กลั่นกรองเสนอรายชื่อสมาชิกวุฒิสภาชุดแรกตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ เท่านั้น มิใช่เป็นการออกกฎเกณฑ์ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวจึงไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

บรรทัดฐานคำสั่ง

“บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น จะต้องมีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป

๗. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๖/๒๕๖๒ วันที่ ๑๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ประกอบมาตรา ๔ และมาตรา ๕ หรือไม่

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๑ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดภาระการพิสูจน์ในคดีที่ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งในกรณีตามคำร้องนี้ศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินของผู้คัดค้านทั้งสองตกเป็นของแผ่นดินไปแล้ว และคดีอยู่ในระหว่างการอุทธรณ์ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้คัดค้านทั้งสองโต้แย้งดังกล่าวจึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดี กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

บรรทัดฐานคำสั่ง ศาลที่จะมีอำนาจส่งคำโต้แย้งของคู่ความ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ต้องเป็นศาลที่จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่โต้แย้งนั้นบังคับแก่คดี

๘. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๖/๒๕๖๒ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้องเป็นเพียงกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่กระทำการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง (การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์) และมาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง (การแถลงนโยบายต่อรัฐสภา) ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการหรือยุติไปแล้วก่อนที่ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัย โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แต่อย่างใด กรณีจึงไม่ต้อง ด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๓) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

บรรทัดฐานคำสั่ง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๙. คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๗/๒๕๖๒ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ผลของคำสั่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากมติการจัดสรรตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (ครั้งที่ ๒) ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นการกระทำที่เป็นไปตามกระบวนการจัดการเลือกตั้งตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงไม่มีมูลกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ (ประธานกรรมการการเลือกตั้ง) กระทำการที่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ได้

บรรทัดฐานคำสั่ง การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๙ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ว่าผู้ร้องต้องใช้สิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญก่อน และจะต้องปรากฏมูลกรณีว่าผู้ถูกร้องกระทำการที่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒ ผลการดำเนินงานด้านการวิจัย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงข้อมูลและงานวิจัยให้มีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยใช้กระบวนการสร้าง/พัฒนางานข้อมูลและงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ควรต้องสนับสนุนการเผยแพร่รายงานการศึกษาวิจัยและบทความทางวิชาการและการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางวิชาการ เงินสมนาคุณผลงาน ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและมีการดำเนินการให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินการดังนี้

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี**

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่

๒) **ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒**

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๓ พัฒนาสภาวะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

๓.๓.๓ ด้านการบริหารจัดการ

๓) **ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ**

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

๔) **ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ**

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานงาน ด้านงานคดี งานบริหาร งานวิชาการ เพื่อสนับสนุนคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ ข้อมูลและงานวิจัยมีคุณภาพ สามารถใช้สนับสนุนงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๑.๑.๑ สร้าง/พัฒนาข้อมูลและงานวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้สนับสนุนงานของศาลรัฐธรรมนูญ

เพื่อเป็นการขับเคลื่อนภารกิจในด้านการศึกษาวิจัยในการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการพัฒนาแก้ไขปัญหา รวมถึงการป้องกันมิให้เกิดปัญหาในกระบวนการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ตลอดจนถึงกระบวนการพิจารณาคดีและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงมีกิจกรรมและผลผลิต ดังนี้

๒.๑ ด้านโครงการศึกษาวิจัย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

๑) โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง “หลักเกณฑ์ในการกำหนดมาตรการชั่วคราวและการบังคับตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ” โดย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นที่ปรึกษา ซึ่งมีผู้ช่วยศาสตราจารย์จักรกฤษณ์ สถาปนศิริ

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นหัวหน้าโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับที่มาและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราว และคำบังคับของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ รวมถึงวิธีปฏิบัติของศาลรัฐธรรมนูญในการกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราว และการกำหนดคำบังคับของคำวินิจฉัย โดยเปรียบเทียบกรณีของศาลรัฐธรรมนูญไทยกับต่างประเทศ และเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราว และคำบังคับของคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และประเภทคดีในการกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราว และการกำหนดคำบังคับของคำวินิจฉัย

๒) โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง “ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญรวมทั้งดุลยภาพในการคุ้มครองเสรีภาพในการชุมนุม” โดย คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ สมชาย ปรีชาศิลปะกุล คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับที่มาและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๔ และพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้บังคับกับการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อศึกษาแนวทางในการยื่นคำร้องในคดีที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสรีภาพในการชุมนุมสาธารณะ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศไทยและต่างประเทศรวมถึงศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศไทยและต่างประเทศ

๓) โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ” โดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นที่ปรึกษา ซึ่งมี ดร.ฉัตรพร หาระบุตร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นหัวหน้าโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขอบเขตของคำว่า “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” และขอบเขตของสิทธิและเสรีภาพของ “ผู้ด้อยโอกาส” และ “คนกลุ่มเฉพาะ” เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับที่มาและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยว่ามีการบัญญัติให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะหรือไม่ อย่างไร และเพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ โดยศึกษาเปรียบเทียบกรณีของประเทศไทยกับต่างประเทศ รวมถึงศึกษาสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตุลาการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ด้อยโอกาสและคนกลุ่มเฉพาะ รวมถึงแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยศึกษาเปรียบเทียบกรณีของไทยกับต่างประเทศ

๒.๒ โครงการให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนารัฐธรรมนูญ สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาให้แก่นิสิต นักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในหัวข้อเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ กฎหมายมหาชน การเมืองการปกครอง ซึ่งมีผู้สนใจส่งข้อเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นจำนวนมาก โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาให้ทุนสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้แก่นิสิตนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน ๑๐ ราย งบประมาณรวมทั้งสิ้น ๗๐๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ทุนสนับสนุนฯ ระดับปริญญาโท ทุนละ ๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๖ ราย
- ทุนสนับสนุนฯ ระดับปริญญาเอก ทุนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๔ ราย

๓ ผลการดำเนินงานด้านเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๖ มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายหรือกฎที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔.๒ พัฒนางานเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่

แผนงานที่ ๔.๒.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการจัดพิมพ์สื่อสิ่งพิมพ์และผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

๓.๑ การจัดพิมพ์วารสารศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา สมาชิกวารสาร และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๒ ฉบับ ดังนี้

- ฉบับปีที่ ๒๐ เล่มที่ ๖๐ เดือนกันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- ฉบับปีที่ ๒๑ เล่มที่ ๖๑ เดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๒ การจัดพิมพ์หนังสือรายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง “การละเมิดอำนาจศาล : ศึกษาเปรียบเทียบศาลรัฐธรรมนูญไทยกับต่างประเทศ” โดย ศูนย์บริการทางวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๓ การจัดพิมพ์หนังสือ “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ” (พิมพ์ครั้งที่ ๒) เพื่อเผยแพร่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

๓.๔ การจัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือ “สรุปผลโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ กรณีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑” จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๕ การจัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือ “สรุปผลโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓” จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๖ การจัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือ รายงานผลการศึกษาดูงาน โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่สากล ณ สาธารณรัฐเกาหลี จำนวน ๕๐ เล่ม

๓.๗ พิมพ์รวมคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

- พิมพ์รวมคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญประจำปี ๒๕๖๑ เล่ม ๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
  เล่ม ๒ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
  เล่ม ๓ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
- พิมพ์รวมคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญประจำปี ๒๕๖๒ เล่ม ๑ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๘ พิมพ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๖๐

- ขนาด เอ ๕ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๓.๙ พิมพ์จดหมายข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๑ เล่มที่ ๑๑๓ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๕,๕๐๐ เล่ม

๓.๑๐ ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสปอตและสารคดีเพื่อเผยแพร่หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ กฎหมายรัฐธรรมนูญ สิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง

ดำเนินการผลิตและเผยแพร่สปอตและสารคดีวิทยุเพื่อประชาสัมพันธ์หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญสู่สาธารณชนทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ระบบเอฟเอ็ม คลื่นความถี่ ๙๒.๕ เมกะเฮิร์ตซ์ และระบบเอเอ็ม คลื่นความถี่ ๘๑๙ กิโลเฮิร์ตซ์ ซึ่งมีรัศมีการออกอากาศครอบคลุมพื้นที่การกระจายเสียงทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยดำเนินการเผยแพร่สปอตวิทยุ ความยาว ๓๐ วินาที จำนวน ๒ ชุด ชุดที่ ๑ เรื่อง สิทธิและเสรีภาพของประชาชน และความเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ออกอากาศในช่วงข่าวภาคหลัก เวลา ๐๗.๓๐ - ๐๘.๐๐ น. ทุกวันจันทร์ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ และชุดที่ ๒ เรื่อง สิทธิของประชาชนในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ออกอากาศในช่วงข่าวต้นชั่วโมง ทุกวันพุธ เวลา ๑๗.๐๐ น. วันศุกร์ เวลา ๑๑.๐๐ น. และวันเสาร์ เวลา ๑๔.๐๐ น. และดำเนินการเผยแพร่สารคดีวิทยุเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ความยาว ๒ นาที จำนวน ๗ ตอน ออกอากาศในรายการบันทึกสถานการณ์ เวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น. และรายการหมุนตามวัน เวลา ๑๖.๑๕ - ๑๗.๐๐ น. ทุกวันอังคารหมุนเวียนทุกตอน โดยออกอากาศในเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒

๓.๑๑ ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสปอตและสกู๊ปรายการ เพื่อเผยแพร่หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสิทธิของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญผ่านสื่อโทรทัศน์

ดำเนินการผลิตสปอตโทรทัศน์ ความยาว ๓๐ วินาที จำนวน ๒ สปอต และนำไปเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม ๒ อันดับแรก จำนวน ๑๐ ครั้ง และนำไปเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม ๑๐ อันดับแรก จำนวน ๑๐ ครั้ง รวม ๒๐ ครั้ง และโดยคละสปอต ๒ สปอต ในวันจันทร์ - วันศุกร์ ช่วงเวลา ๐๖.๐๐ - ๐๙.๓๐ น. หรือช่วงเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

ผลิตสกู๊ปรายการ ความยาว ๑ นาที จำนวน ๕ ตอน และนำไปเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม ๒ อันดับแรก จำนวน ๕ ครั้ง และนำไปเผยแพร่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม ๑๐ อันดับแรก จำนวน ๑๐ ครั้ง รวม ๑๕ ครั้ง โดยคละสปอต/คละช่อง ในวันจันทร์ - วันศุกร์ ช่วงเวลา ๐๖.๐๐ - ๐๙.๓๐ น. หรือ ช่วงเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๓.๐๐ น. หรือ ในวันเสาร์ - อาทิตย์ ช่วงเวลา ๐๘.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

ผลิตภาพยนตร์สั้น ความยาวเรื่องละ ๑ นาที จำนวน ๔ เรื่อง และนำไปเผยแพร่ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม ๒ อันดับแรก จำนวน ๘ ครั้ง และนำไปออกอากาศทางสถานี โทรทัศน์ที่ได้รับความนิยม ๑๐ อันดับแรก จำนวน ๑๖ ครั้ง รวม ๒๔ ครั้ง โดยคละเรื่อง/คละช่อง ในวันจันทร์ - วันศุกร์ ช่วงเวลา ๐๖.๐๐ - ๐๙.๓๐ น. หรือ ช่วงเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๓.๐๐ น. หรือ ในวันเสาร์ - วันอาทิตย์ ช่วงเวลา ๐๘.๐๐ - ๒๓.๐๐ น.

๓.๑๒ ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทบทความ เพื่อเผยแพร่หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

จัดทำบทความเพื่อเผยแพร่หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสิทธิและเสรีภาพของประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้อง ครอบคลุมและทั่วถึงเข้าถึงประชาชนได้ทั่วประเทศ รายละเอียดของบทความ จำนวน ๕ เรื่อง ดังนี้ เรื่องที่ ๑ ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เรื่องที่ ๒ ความสำคัญของศาลรัฐธรรมนูญ เรื่องที่ ๓ หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ เรื่องที่ ๔ ผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และเรื่องที่ ๕ สิทธิของประชาชนในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ ซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ทุกวันอังคาร เริ่มฉบับที่ ๑ ประจำวันอังคารที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒ และสิ้นสุดฉบับที่ ๕ ประจำวันอังคารที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๓.๑๓ จัดทำบทความเผยแพร่หน้าที่และอำนาจตลอดจนภารกิจและผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญทางสื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องในวาระศาลรัฐธรรมนูญ ครบรอบ ๒๑ ปี

ผลิตบทความเพื่อเผยแพร่หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนภารกิจและผลการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญ ในโอกาสครบรอบปีการก่อตั้งศาลรัฐธรรมนูญ และเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ ขนาด ๑๒x๒๐ คอลัมน์นิ้ว ประเภทสี่สี ในวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนทั่วประเทศ

๓.๑๔ โครงการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือประกอบภาพการ์ตูน และสื่อประเภทดิจิทัล

จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทหนังสือประกอบภาพการ์ตูน และสื่อประเภทดิจิทัล เพื่อนำไปเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ อันก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้แก่ Electronic Book หรือ eBook และรูปแบบการ์ตูนแอนิเมชัน (Animation) เพื่อให้เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอเนื้อหาผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ได้ และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง

๓.๑๕ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ผ่านทางเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ

จัดทำข่าวสารภารกิจและคำวินิจฉัยตลอดจนความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ วิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญทางเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ ทาง www.constitutionalcourt.or.th กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั่วประเทศและนานาประเทศ

๓.๑๖ เผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ สื่อสังคมออนไลน์

จัดทำข่าวสารภารกิจและคำวินิจฉัยตลอดจนความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจ วิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญผ่าน ทางสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทเฟซบุ๊ก เป็นการพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนูญให้กว้างขวางและครอบคลุมและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการจัดพิมพ์เอกสารสื่อสิ่งพิมพ์ที่ได้ดำเนินการร่วมกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย และยังมีการดำเนินการจัดแปลสรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นภาษาอังกฤษ ดังนี้

๓.๑๗ การแปลและจัดพิมพ์พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๑๘ การแปลและจัดพิมพ์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับภาษาเยอรมัน)

๓.๑๙ สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๒

๓.๒๐ สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๖๒

๓.๒๑ สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๒

๓.๒๒ สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔-๕/๒๕๖๒

๓.๒๓ สรุปคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๖๒

ภาพเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อประชาสัมพันธ์ที่จัดพิมพ์เผยแพร่

๔ ผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๖ มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายหรือกฎที่มีความสำคัญ และจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างระบบฐานข้อมูล พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับบุคลากรและองค์กรเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้า ทันสมัย และเป็นมาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ ๒.๑ พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันเทียบเท่า

แผนงานที่ ๒.๑.๓ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมุ่งสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันเทียบเท่า โดยมีการดำเนินการดังนี้

๔.๑ โครงการพัฒนาและขยายระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office)

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยประกอบด้วย ๖ ระบบงานหลัก ได้แก่ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ระบบงาน/โครงการและงบประมาณ ระบบบัญชีการเงิน และระบบบริหารพัสดุและครุภัณฑ์ เพื่อนำการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์กรเข้าสู่การดำเนินงานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินงานและลดการใช้เอกสารกระดาษ นอกเหนือจากระบบงาน ๖ ระบบหลัก ยังมีระบบงานอื่น ๆ ได้แก่ ระบบจองห้องประชุม ระบบขอใช้ยานพาหนะ ระบบแจ้งปัญหาและซ่อมบำรุง ตารางนัดหมายปฏิทินกิจกรรม ที่ยังคงใช้วิธีการดำเนินงานด้วยเอกสารกระดาษ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้พัฒนาระบบงานเพิ่มเติมภายใต้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) โดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันได้อย่างอัตโนมัติ โดยจัดทำให้อยู่ในรูปแบบ Single Sign-on ที่ทำให้บุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถเข้าถึง

ทุกระบบงานได้ด้วยการล็อกอินเข้าสู่ระบบสารสนเทศหลักเพียงระบบเดียว เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และเสริมสร้างการทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court) ต่อไปในอนาคต โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการพัฒนาและขยายระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) ซึ่งเป็นระบบงานหลักที่ใช้ดำเนินงานด้านบริหารจัดการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้สามารถใช้ในการจองห้องประชุม ขอใช้ยานพาหนะ แจ้งปัญหาและซ่อมบำรุง จัดทำตารางนัดหมายส่วนตัว จัดทำปฏิทินกิจกรรมหน่วยงาน ผ่านระบบได้ โดยการพัฒนาดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนจากการดำเนินงานด้วยเอกสารกระดาษ ให้อยู่ในรูปแบบระบบอิเล็กทรอนิกส์ และอยู่ในรูปแบบ Single Sign-on ซึ่งส่งผลให้ทำให้บุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถเข้าถึงทุกระบบงานได้ด้วยการล็อกอินเข้าสู่ระบบสารสนเทศหลักเพียงระบบเดียว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบจองห้องประชุม ระบบขอใช้ยานพาหนะ ระบบแจ้งปัญหาและซ่อมบำรุง ตารางนัดหมายปฏิทินกิจกรรม และฟังก์ชันการแจ้งเตือนบนหน้าจอของผู้ใช้งาน

ผลการดำเนินงาน

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการพัฒนาระบบจองห้องประชุม ระบบขอใช้ยานพาหนะ ระบบแจ้งปัญหาและซ่อมบำรุง ตารางนัดหมายปฏิทินกิจกรรม และฟังก์ชันการแจ้งเตือนบนหน้าจอของผู้ใช้งานเพิ่มเติม ให้อยู่ภายใต้ระบบงานหลัก คือ ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) โดยมีระยะการรับประกัน ๑ ปี

ภาพการอบรมผู้ใช้งานระบบ

๔.๒ โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานคดี (Case Management System)

ศาลรัฐธรรมนูญได้มีแผนงานด้านศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court) ซึ่งประกอบไปด้วยส่วนประกอบหลัก ดังนี้ ระบบบริหารจัดการคดี (Case Management System) ระบบรับคำร้องและหนังสือทางอิเล็กทรอนิกส์และระบบให้บริการประชาชนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing and e-Service System) และระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนาห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtroom) โดยระบบบริหารจัดการคดี (Case Management System) อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเป็นระบบงานที่สามารถใช้ในกระบวนการพิจารณาคดี ได้ตั้งแต่การรับคำร้อง จนสิ้นสุดคดีในระบบงานเดียว ส่งผลให้เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านคดีได้อย่างยิ่งยวด และเป็นการอำนวยความสะดวกต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับงานคดี ตลอดจนเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน มาสนับสนุนการดำเนินงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้มีความทัดเทียมกับการดำเนินงานขององค์กรศาลอื่น ๆ และเกิดการพัฒนาในส่วนของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปสู่ระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court) อย่างเต็มรูปแบบ โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระบบงานที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้งาน โดยการพัฒนาให้เป็นระบบบริหารจัดการคดีอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเป็นระบบงานหลักที่ใช้ดำเนินงานด้านคดี ที่สามารถใช้งานได้ตั้งแต่การรับเรื่องไปจนถึงสิ้นสุดคดี และมีจุดมุ่งหมายให้ลดการใช้กระดาษ โดยไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของกระบวนการทั้งหมด รวมถึงสามารถรองรับระบบรับคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะดำเนินการต่อไปได้

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการงานคดีให้เป็นระบบงานที่สามารถใช้งานด้านคดีได้ตั้งแต่การรับเรื่องไปจนถึงสิ้นสุดคดีได้อย่างเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพ และรองรับระบบรับคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing System) ที่จะดำเนินการจัดทำต่อไป

ผลการดำเนินงาน

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีระบบบริหารจัดการงานคดีที่ผู้ใช้งานสามารถใช้ดำเนินงานด้านคดี ได้ตั้งแต่การรับเรื่องจนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาคดี ประกอบด้วย งานสารบรรณ งานรับคำร้อง งานกระบวนพิจารณาคดี งานด้านสถิติคดี การติดตามความเคลื่อนไหวคดี และการสืบค้นคดี ส่งผลให้ครอบคลุมการดำเนินงานด้านคดี และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านคดีมากขึ้น

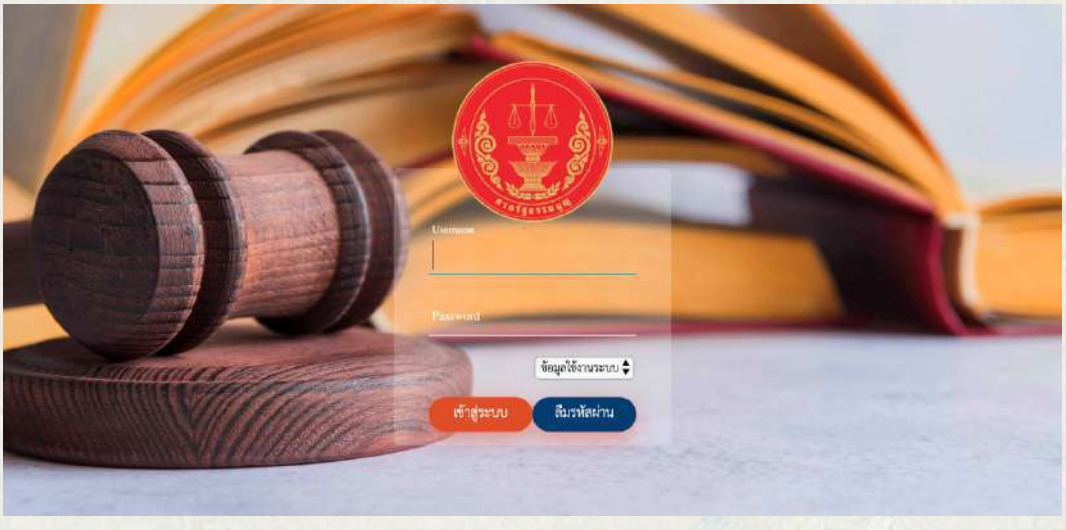

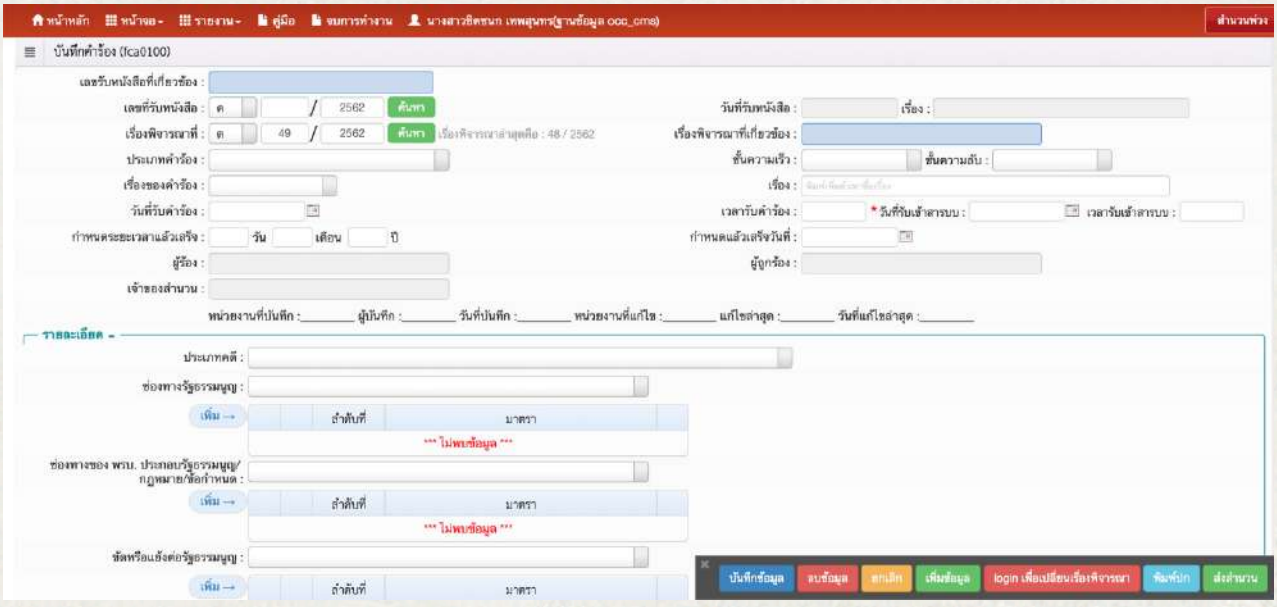

ตัวอย่างภาพหน้าจอระบบ

๔.๓ งานบำรุงรักษาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office)

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) ประกอบด้วยระบบย่อย จำนวน ๖ ระบบ ได้แก่ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ระบบงาน/โครงการและงบประมาณ ระบบบัญชีและการเงิน ระบบบริหารพัสดุและครุภัณฑ์ ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาการบริหารงานขององค์กรเข้าสู่การจัดทำระบบในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และครอบคลุมภารกิจการบริหารงานภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการบำรุงรักษาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) ซึ่งเป็นระบบหลักที่ใช้ในการบริหารจัดการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้สามารถใช้งานได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของบุคลากรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อดูแลบำรุงรักษาและปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กรให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) เพื่อบำรุงรักษาระบบงาน ทั้งแบบบำรุงแบบป้องกัน (Preventive Maintenance) และการบำรุงรักษาแบบแก้ไข (Corrective Maintenance) ให้สามารถตอบสนองต่อการใช้งานได้ตามปกติอย่างต่อเนื่อง

๓) เพื่อปรับปรุงระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร ให้สามารถรองรับการทำงานที่ต้องการตามภารกิจของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) เพื่อให้สามารถดำเนินการในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ผลการดำเนินงาน

ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารองค์กร (e-Office) ใช้งานได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการปรับปรุงระบบให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้งานและภารกิจของงานที่เปลี่ยนไปอย่างต่อเนื่อง

๔.๔ โครงการจัดซื้อระบบกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคาร พร้อมติดตั้ง

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีระบบกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคารตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีอายุการใช้งานมาแล้วมากกว่า ๗ ปี โดยระบบกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคารดังกล่าวมีความเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน มีเทคโนโลยีที่ไม่ทันสมัย และไม่ครอบคลุมถึงสถานการณ์ ภารกิจ และการใช้สอยพื้นที่อาคารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน การจัดซื้อระบบกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคาร ใหม่ที่มีความทันสมัยเพื่อทดแทนระบบเดิม ในการเฝ้าระวังรักษาความปลอดภัย และควบคุมการเข้า-ออกประตูภายในอาคารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงถือว่าเป็นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการรักษาความปลอดภัยของบุคลากรและทรัพย์สินของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการจัดซื้อระบบกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคารทดแทนระบบเดิม โดยใช้เทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น มีความคมชัด ครอบคลุมพื้นที่การใช้งานและภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีระบบจับใบหน้า (Face Recognition System) และป้ายทะเบียน (License Plate Recognition System) ของบุคคลที่เข้า-ออกศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ เป็นมาตรการเพิ่มการรักษาความปลอดภัยของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญอย่างมีรูปธรรม

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อจัดหาทดแทนระบบกล้องวงจรปิด ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย รองรับการเฝ้าระวังผู้เข้า-ออกของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒) เพื่อจัดหาทดแทนระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคาร ด้วยระบบสแกนลายนิ้วมือ เพื่อควบคุมการเข้าออกของเจ้าหน้าที่ภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๓) เพื่อจัดหาทดแทนอุปกรณ์สำหรับห้องควบคุมส่วนกลางให้มีอุปกรณ์แสดงผลที่ชัดเจน มีระบบการสืบค้นที่รวดเร็ว และมีระบบแจ้งเตือนความผิดปกติ ทั้งจากระบบกล้องวงจรปิด มาที่ห้องควบคุมส่วนกลาง

ผลการดำเนินงาน

ระบบกล้องวงจรปิดและระบบรักษาความปลอดภัยการเข้า-ออกอาคารของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับการเปลี่ยนทดแทนด้วยระบบเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาประจำ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสัปดาห์ละ ๑ วัน และมีระยะการรับประกัน ๒ ปี

๔.๕ งานบำรุงรักษาระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทย ในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อจัดทำบันทึกถ้อยคำพยานบุคคลที่มาเบิกความ รายงานการประชุม หรือคำวินิจฉัย ทำให้เกิดความรวดเร็วในการนำเข้าข้อมูลและการจัดทำรายงานต่าง ๆ ลดขั้นตอนที่ใช้เวลามากและเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย โดยทั้งหมดนี้นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่รวดเร็ว ทันเวลาและสถานการณ์ รวมถึงการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการบำรุงรักษาระบบซอฟต์แวร์ถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทย ให้สามารถใช้งานได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อให้มีการตรวจสอบการทำงานของระบบต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการใช้งาน

๒) เพื่อให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญเฉพาะด้านในระบบและสามารถทำการตรวจสอบแก้ไขและให้คำปรึกษาได้ทันที

๓) เพื่อบำรุงรักษาระบบให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงาน

ระบบถอดเสียงอัตโนมัติภาษาไทยสามารถใช้งานได้อย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ รวมถึงผู้ดูแลระบบสามารถบริหารจัดการการเข้าถึงข้อมูลการถอดเสียงได้ ซึ่งเพิ่มความปลอดภัยของข้อมูลได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๖ งานบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงศูนย์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายและระบบเครือข่าย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีการบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงห้องศูนย์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและลูกข่าย ทั้งในส่วนของ Hardware และ Software เป็นงานหลักและยังมีความจำเป็นต้องมีการบำรุงรักษาซ่อมแซม พัฒนาและปรับปรุงระบบต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดรองรับการใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง และทดแทนอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน ซึ่งระบบต่าง ๆ ได้รับการบำรุงรักษา ตรวจสอบและซ่อมบำรุงอย่างต่อเนื่อง ให้ระบบต่าง ๆ สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความคุ้มค่าในการลงทุนในระบบสารสนเทศและให้สามารถใช้งานได้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งช่วยลดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ใหม่หากเกิดการชำรุดเสียหายได้ โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้มีการบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงศูนย์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายและระบบเครือข่าย โดยมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการตรวจสอบการทำงานของระบบ ทั้งในรูปแบบเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance) และแบบซ่อมบำรุงและทดแทนอุปกรณ์ (Corrective Maintenance) อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ระบบต่าง ๆ สามารถใช้งานได้อย่างราบรื่น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการรักษาความปลอดภัยที่ครอบคลุมทั้งสำนักงาน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อบำรุงรักษาระบบงานให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) เพื่อการซ่อมบำรุงและทดแทนอุปกรณ์ในกรณีที่มีอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย

๓) เพื่อให้มีการตรวจสอบการทำงานของระบบต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการใช้งานและเพื่อความปลอดภัย

๔) เพื่อให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มีผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญเฉพาะด้านในแต่ละระบบ ทำการตรวจสอบแก้ไขและให้คำปรึกษาได้ทันที

ผลการดำเนินงาน

ศูนย์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายและระบบเครือข่ายของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับการตรวจสภาพระบบต่าง ๆ ให้พร้อมใช้งาน ๔ ครั้งต่อปี และมีบำรุงรักษาพร้อมแก้ไข เปลี่ยนอุปกรณ์ที่ชำรุดทดแทน เพื่อให้สามารถใช้งานศูนย์คอมพิวเตอร์แม่ข่ายและระบบเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๗ งานบำรุงรักษาระบบสารสนเทศงานคดีศาลรัฐธรรมนูญ

สามารถบำรุงรักษาระบบสารสนเทศงานคดีศาลรัฐธรรมนูญ ระยะที่หนึ่ง ประกอบด้วย ๙ ระบบงาน คือ ระบบงานระบบงานสารบรรณคดี ระบบงานรับคำร้อง ระบบงานกระบวนพิจารณา ระบบงานไต่สวน ระบบงานออกหมาย ระบบงานสถิติคดี ระบบงานควบคุมระบบ ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบติดตามความเคลื่อนไหวคดี สนับสนุนการปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญในเชิงคดี ทั้งด้านวิชาการ การบริหารจัดการงานคดี การจัดเก็บและเผยแพร่คำวินิจฉัยและคำสั่ง เพื่อให้สามารถใช้ระบบสารสนเทศงานคดีศาลรัฐธรรมนูญได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์/ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑) เพื่อให้มีการดูแลรักษา Software ของระบบสารสนเทศงานคดีศาลรัฐธรรมนูญ ระยะที่หนึ่ง

๒) เพื่อบำรุงรักษาระบบสารสนเทศงานคดีศาลรัฐธรรมนูญ ระยะที่หนึ่ง ให้พร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๔.๘ บำรุงรักษาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีมาตรฐาน มีข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการและมีใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร คำวินิจฉัย งานวิจัยและวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐในประเทศ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสู่สาธารณชน เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถให้บริการต่อสาธารณชนในรูปแบบใหม่ได้อย่างมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลที่ทันสมัย

วัตถุประสงค์/ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒

เพื่อบำรุงรักษาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพสามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร คำวินิจฉัย งานวิจัยและวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐในประเทศ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสู่สาธารณชน และเพื่อให้เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถให้บริการต่อสาธารณชนในรูปแบบใหม่ได้อย่างมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลที่ทันสมัย

ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้งานเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีโครงการปรับปรุงเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร คำวินิจฉัย งานวิจัยและวิชาการ งานความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐในประเทศ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสู่สาธารณชน และเพื่อให้เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถให้บริการต่อสาธารณชนในรูปแบบใหม่ได้อย่างมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ มีข้อมูลที่ทันสมัย และมีเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการทำงานของเว็บไซต์ที่ทันสมัยและปลอดภัย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องบำรุงรักษาเว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีความสมบูรณ์สามารถใช้งานได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้งานเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงเว็บไซต์ของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดไว้ ๓ ประเด็น คือ ๑) ความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์ ๒) ความสะดวกในการค้นหาข้อมูล ๓) ความสวยงามของเว็บไซต์

ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้งานเว็บไซต์ มีดังนี้

๑. ความพึงพอใจในการใช้งานเว็บไซต์

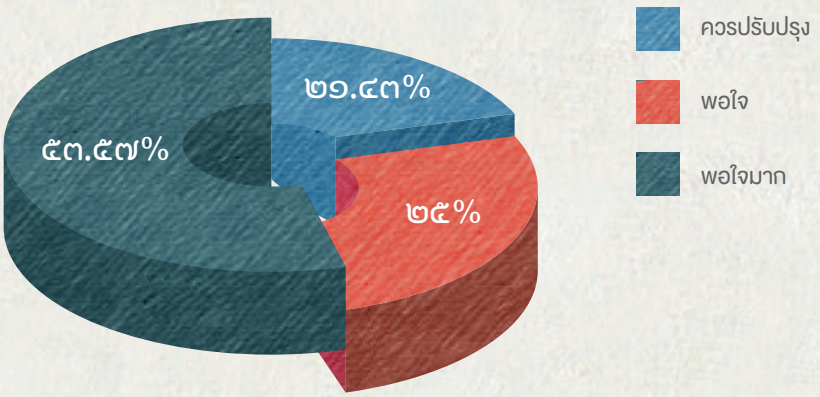

๒. ความสะดวกในการค้นหาข้อมูล

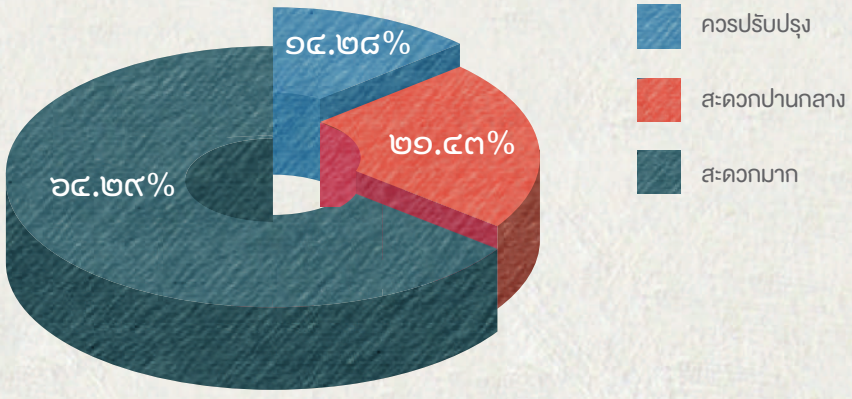

๓. ความสวยงามของเว็บไซต์

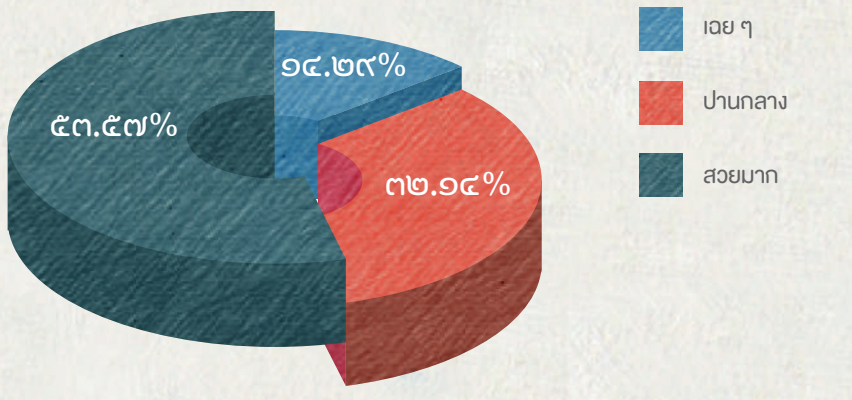

** ความพึงพอใจรวม

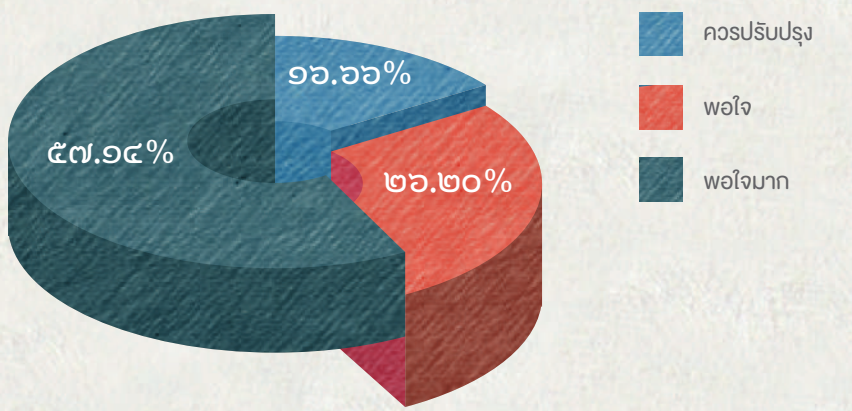

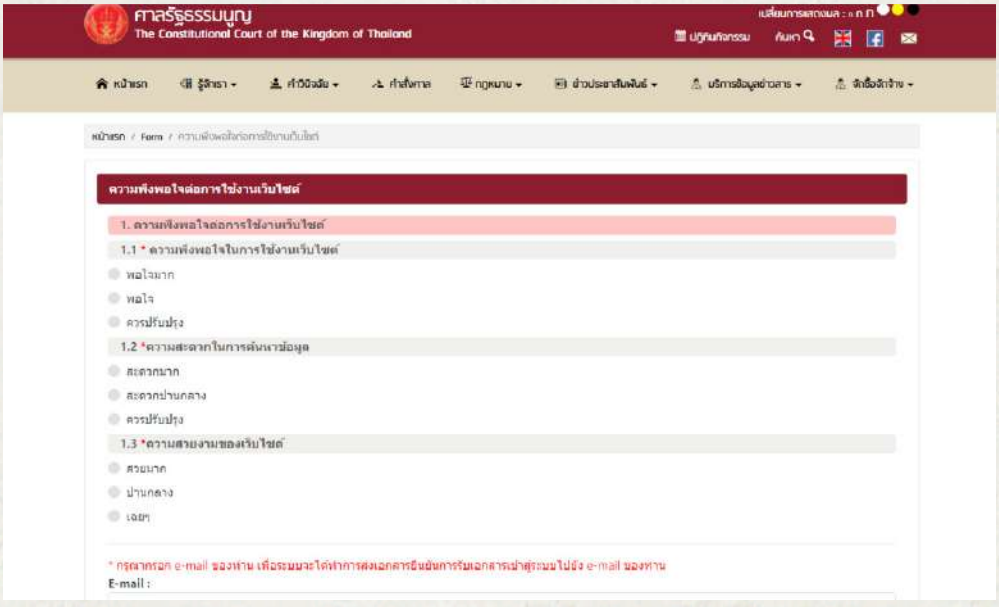

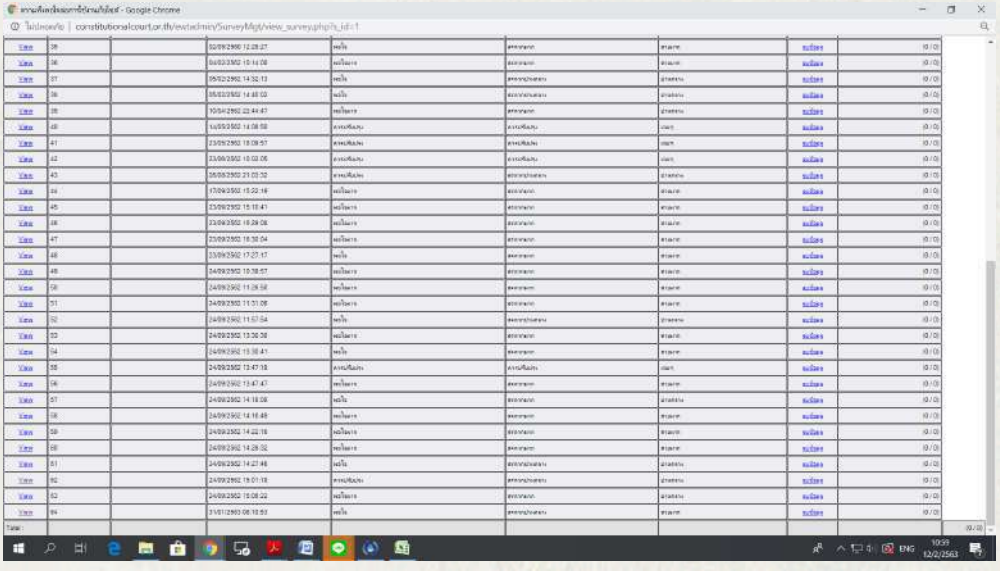

๔.๙ จัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต

ส่งเสริมให้มีการใช้งานเครื่องมือสารสนเทศที่เหมาะสม รองรับการเข้าสู่ประเทศไทย ๔.๐ ลดการใช้กระดาษ รองรับและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สามารถจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน เพื่อรองรับการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและจัดอบรมให้ความรู้ผู้ใช้งานเพื่อให้สามารถใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์/ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑) ให้มีคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน

๒) ทดแทนคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตที่มีอายุการใช้งาน ๕ ปี

๓) จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อรองรับการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและข้าราชการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม เพื่อมุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ บุคลากรมีสมรรถนะสูงและได้รับการพัฒนาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กร

กลยุทธ์ที่ ๓.๒ บุคลากรมีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการจัดระดับการพัฒนาการประเมิน และการออกแบบให้สอดคล้องกับบุคลากรภายใน

แผนงานที่ ๓.๒.๑ การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพตามระดับสมรรถนะที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด

แผนงานที่ ๓.๒.๒ การจัดทำระบบการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่อง บุคลากรองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความคาดหวังในผลลัพธ์การปฏิบัติงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มมากขึ้น ทำให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงาน กรอบอัตรากำลัง และกำหนดสมรรถนะ รวมถึงการปรับปรุงกฎ ระเบียบภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจงานของศาลรัฐธรรมนูญในอนาคต มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพตามระดับสมรรถนะที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ ที่จำเป็นต่องาน รวมถึงมีความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในรูปแบบการพัฒนาระยะสั้นและระยะยาว การปรับปรุงทัศนคติมุ่งให้บุคลากรภายในมีค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร

ร่วมกัน มีความเป็นทีม ตลอดจนการจัดทำข้อตกลงในการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ให้ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับเพื่อนำมาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในองค์กร

การพัฒนาองค์ความรู้ให้มีเนื้อหาและองค์ประกอบตามมาตรฐานที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกำหนด โดยนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติและ/หรือปรับปรุงผลการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จนถึงขั้นการต่อยอดองค์ความรู้เดิมและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ ตลอดจนสามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการเติบโตขององค์กรได้อย่างยั่งยืนและก้าวย่างสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จากเหตุข้างต้น สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงได้พัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดส่งบุคลากรเข้ารับการศึกษาอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์กร และจัดอบรมและสัมมนาทางวิชาการภายในองค์กร ดังต่อไปนี้

๕.๑ การศึกษาอบรมตามประเภทหรือระดับหลักสูตรจากภายนอกองค์การ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม ดังนี้

หลักสูตร	ผู้เข้าอบรม (คน)
๑. หลักสูตรนักบริหารระดับสูง (หลักสูตร) จำนวน ๖ คน	
(๑) หลักสูตร “การพัฒนานักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม” (นบส.)	๑
(๒) หลักสูตร “การป้องกันราชอาณาจักร” (วปอ.)	๑
(๓) หลักสูตร “ผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง”	๑
(๔) หลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับสูง” (นยปส.)	๑
(๕) หลักสูตร “ผู้บริหารระดับสูงด้านการค้าและการพาณิชย์ (TEPCoT)	๑
(๖) หลักสูตร “นักบริหารการงบประมาณระดับสูง” (นงส.)	๑
๒. หลักสูตรนักบริหารระดับกลาง (๑ หลักสูตร) จำนวน ๒ คน	
(๑) หลักสูตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง	๒
๓. หลักสูตรกฎหมายมหาชน (๑ หลักสูตร) จำนวน ๒ คน	
(๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน	๒
๔. หลักสูตรของมูลนิธิวิจัยทางปกครอง (๓ หลักสูตร) จำนวน ๑๑ คน	
(๑) หลักสูตรกฎหมายปกครองเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้าง	๔
(๒) หลักสูตรกฎหมายปกครองเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด	๕
(๓) หลักสูตรกฎหมายปกครองเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลภาครัฐและวินัยข้าราชการ	๒
๕. หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ตรวจสอบภายในภาครัฐ จำนวน ๓ คน	
(๑) การฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ บทบาทหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในยุคใหม่	๒
(๒) หลักสูตร Advance ด้าน Finance and Compliance	๑

หลักสูตร	ผู้เข้าอบรม (คน)
๖. หลักสูตรของมูลนิธิวิจัยและพัฒนาการเงินการคลัง (๑ หลักสูตร) จำนวน ๓ คน	
(๑) โครงการสัมมนา เรื่อง “ทันสมัยกับกฎหมายการเงินการคลังภาครัฐ”	**๓**
๗. โครงการประชุมสัมมนาของกรมบัญชีกลาง จำนวน ๔ คน	
(๑) การประชุมสัมมนาระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒	**๒**
(๒) โครงการฝึกอบรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการขอรับและการจ่ายบำเหน็จดำรงชีพสำหรับผู้รับบำนาญ พ.ศ. ๒๕๖๒	**๑**
(๓) โครงการฝึกอบรม หลักสูตรมาตรฐานวิชาชีพด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ ประจำปี ๒๕๖๒	**๑**

๕.๒ การสัมมนาทางวิชาการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการจัดสัมมนา เพื่อพัฒนาศักยภาพในองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อสามารถนำมาพัฒนาและปรับแนวทางการใช้ประโยชน์และพัฒนากระบวนและวิธีการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยมีการดำเนินกิจกรรมและโครงการสำคัญ ๆ ดังนี้

๕.๒.๑ โครงการสัมมนาการแปลงค่านิยมให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมแก่บุคลากรเพื่อความเป็นองค์กรแห่งความถูกต้องและยุติธรรม

โครงการสัมมนาการแปลงค่านิยมให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมแก่บุคลากรเพื่อความเป็นองค์กรแห่งความถูกต้องและยุติธรรม เพื่อส่งเสริมค่านิยมขององค์กรและการนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ได้รับความเชื่อถือจากประชาชน และเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามแผนยุทธศาสตร์ประจำปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ บุคลากรมีสมรรถนะสูงและได้รับการพัฒนาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการมีทัศนคติเกี่ยวกับค่านิยมสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ เชียงคาน ริเวอร์ เมาท์เทน รีสอร์ท อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
ประธานในพิธีเปิด
โครงการสัมมนาการแปลงค่านิยมให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมแก่บุคลากรเพื่อความเป็นองค์กรแห่งความถูกต้องและยุติธรรม

ภาพประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการและการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำค่านิยมมาใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม

ภาพประกอบกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ณ โรงเรียนบ้านถ้ำมูล ตำบลสานตม อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

ผลการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้นำค่านิยมสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ มาใช้ในการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และสัมฤทธิผล และสามารถนำความรู้ ความเข้าใจในการนำค่านิยมในด้านต่าง ๆ กับผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน รวมถึงเห็นความสำคัญในการนำค่านิยมมาปฏิบัติเพื่อให้ภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นองค์กรแห่งความถูกต้องและยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของประชาชน

๕.๒.๒ โครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนา อันได้แก่ ที่ปรึกษาคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และผู้อำนวยการสำนัก เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความคิดเห็นทางวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ และหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่กำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้เกิดการตกผลึกขององค์ความรู้และได้แนวทางหรือวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอและเอกสารทางวิชาการสำหรับสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและหลักนิติธรรม และเพื่อนำเอาผลการสัมมนาที่ได้มาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะสำหรับเสนอต่อคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดรับกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังนี้

๑) โครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ กรณีที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๑” ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมเรือนเครือวัลย์ ริเวอร์ไซด์ รีสอร์ทแอนด์สปา จังหวัดนครปฐม และได้นำรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนามาจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นเอกสารสรุปผลการสัมมนา แจกจ่ายให้กับคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

๒) โครงการสัมมนาประเด็นรัฐธรรมนูญระหว่างที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญประจำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง “มาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๑” ระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมเรือนเครือวัลย์ ริเวอร์ไซด์ รีสอร์ทแอนด์สปา จังหวัดนครปฐม และได้นำรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนามาจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นเอกสารสรุปผลการสัมมนา แจกจ่ายให้กับคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ หน่วยงานภาครัฐ และประชาชน

ผลการดำเนินโครงการดังกล่าวเกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องตามรัฐธรรมนูญ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะทางวิชาการหรือแนวทางปฏิบัติที่มีคุณภาพสามารถนำไปปรับใช้ในการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อแก้ไขปัญหาทางรัฐธรรมนูญที่เป็นประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้

๕.๒.๓ โครงการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วยดิจิทัล

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดสัมมนา “โครงการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญด้วยดิจิทัล” ในวันอังคารที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องรับรองชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยการดำเนินงานในครั้งนี้ได้เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิและมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล เพื่อเพิ่มสมรรถนะและทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมสัมมนาฯ ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๓๐ คน โดยมีหัวข้อการบรรยาย ดังนี้

๑) บรรยาย หัวข้อ “Digital Transformation and Disruption” โดยรองศาสตราจารย์ ยืน ภู่วรวรรณ

๒) บรรยาย หัวข้อ “Technology in Digital Economy”โดย ดร.ปานระพี รพิพันธุ์

๕.๒.๔ โครงการปรับปรุงมาตรฐานงานเพื่อพัฒนาสัมฤทธิผลและสมรรถนะองค์กรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

โครงการปรับปรุงมาตรฐานงานเพื่อพัฒนาสัมฤทธิผลและสมรรถนะองค์กรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ดำเนินการระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ ถึงวันเสาร์ที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม โยโกะ ริเวอร์แคว รีสอร์ท อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองให้เกิดสัมฤทธิผลได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถบูรณาการทำงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเพิ่มสมรรถนะองค์กรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นที่เชื่อถือและได้รับการยอมรับจากประชาชนทุกภาคส่วน โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการ ประกอบด้วย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๓๐ คน

นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
ประธานในพิธีเปิด
โครงการปรับปรุงมาตรฐานงานเพื่อพัฒนาสัมฤทธิผลและสมรรถนะองค์กรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

การบรรยายเพื่อให้ความรู้ในหัวข้อ การปรับปรุงมาตรฐานงานเพื่อพัฒนาสัมฤทธิผลและสมรรถนะองค์กรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
โดย นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการปรับปรุงมาตรฐานงานเพื่อพัฒนาสัมฤทธิผลและสมรรถนะองค์กรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

การศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ประวัติศาสตร์ช่องเขาขาด ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
ทำให้ได้ศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศไทย สิทธิมนุษยชนและการใช้แรงงานเชลยศึก

ผลการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงมาตรฐานงานเพื่อพัฒนาสัมฤทธิผลและสมรรถนะองค์กรสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญและผู้สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะตุลาการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้รับความรู้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตระหนักถึงการทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริมให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงได้รับการยอมรับเชื่อถือจากประชาชน

๕.๒.๕ โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ หัวข้อ “การจัดทำแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (E-Form)”

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ หัวข้อ “การจัดทำแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (E-Form)” เพื่อพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำ “แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (E-Form)”เพื่อใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และเป็นการลดการใช้กระดาษ ประหยัดงบประมาณ และรองรับสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล โครงการนี้ได้กำหนดจัดขึ้นจำนวน ๔ รุ่น รุ่นละ ๓๕ คน (รวมทั้งสิ้น ๑๔๐ คน) ใช้ระยะเวลาในการอบรมเสร็จสิ้นภายใน ๑ วันต่อรุ่น ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ชั้น ๔) ดังนี้

๑) รุ่นที่ ๑ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

๒) รุ่นที่ ๒ วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๒

๓) รุ่นที่ ๓ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๔) รุ่นที่ ๔ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

ผลการดำเนินการบุคลากรของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นและสามารถดำเนินการและขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ Thailand ๔.๐ และบรรลุยุทธศาสตร์ที่ ๒ และแผนยุทธศาสตร์ของศาลรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ในด้านการพัฒนาระบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบุคลากรและองค์กร รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าทันสมัย และเป็นมาตรฐานสากล

๖ ผลการดำเนินงานด้านความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๖.๑ ด้านการส่งเสริมและขยายการพัฒนางานให้ครอบคลุมตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือการพัฒนาที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๑ ส่งเสริมและขยายการพัฒนางานให้ครอบคลุมตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศทั้งที่มีอยู่ในปัจจุบันและเพิ่มขึ้นในอนาคต

แผนงานที่ ๔.๑.๑ ทบทวนและเสริมสร้างการดำเนินการตามข้อตกลงความร่วมมือทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

แผนงานที่ ๔.๑.๔ ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือในเวทีของกลุ่มอาเซียน, ศาลรัฐธรรมนูญเอเชีย ศาลรัฐธรรมนูญโลก ตลอดจนเวทีในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นให้เกิดเครือข่ายที่มีการดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่อง (เครือข่ายลักษณะ Active) และการพัฒนางานเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่ โดยดำเนินการดังนี้

๑.๑.๑ ความร่วมมือกับเครือข่ายภายในประเทศ

๑) ด้านการจัดทำความร่วมมือบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา (MOU) จำนวน ๑ แห่ง คือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ความรับผิดชอบ และปลูกจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองแก่ประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิและเสรีภาพของตนที่มีอยู่และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามหลักนิติธรรมของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมสู่ประชาชนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เสริมสร้างทัศนคติที่ดีและความเชื่อมั่นศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมของประเทศและสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญให้เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี บุคลากร ให้เป็นไปอย่างเชิงบูรณาการ

๒) โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๒ เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจ หน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้บรรยายให้ความรู้ในหัวข้อ “ศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ” แก่ผู้บริหารสมาชิก พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดจันทบุรี บุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี พร้อมด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในภูมิภาคตะวันออก จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด และจังหวัดสระแก้ว

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี การจัดงานครั้งนี้จึงได้จัดให้มีการแข่งขันตอบปัญหากฎหมายรัฐธรรมนูญและบทบาทหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากภูมิภาคตะวันออกใน ๕ จังหวัด ๒๔ โรงเรียน ๔๘ คน

๓) โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ณ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

๓.๑) ครั้งที่ ๑

เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หัวข้อ สิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่อง “การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐”แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๒๐๐ คน ประกอบด้วยศาสตราจารย์พิเศษ ดร. กาญจนา เงารังสี อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร คณบดีคณะสังคมศาสตร์และคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา ณ ห้องสัมมนาเอกาทศรถ ๒๐๙ อาคารเอกาทศรถ ชั้น ๒ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

๓.๒) ครั้งที่ ๒

เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ บรรยายให้ความรู้ในหัวข้อเรื่อง “สิทธิผู้เสียหายและช่องทางในการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญในทางปฏิบัติ” แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาเนื่องในกิจกรรมวันรพี ประจำปี ๒๕๖๒ และในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีการจัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาด้านกฎหมายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และองค์ความรู้เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน ภายใต้โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

๔) โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ บรรยายให้ความรู้ในหัวข้อเรื่อง “ศาลรัฐธรรมนูญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ” แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ม.อ. วิชาการ ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีการจัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาทางกฎหมายระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน และองค์ความรู้เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญแก่ประชาชน ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

๕) โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒ ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้เกียรติปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “บทบาทหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญในการส่งเสริมการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย จากนั้นให้เกียรติมอบรางวัลให้แก่ผู้ชนะเลิศจากกิจกรรม การแข่งขันตอบปัญหาด้านกฎหมายระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการดำเนินงานภายใต้โครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตยของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ที่มุ่งเน้นที่จะเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และองค์ความรู้เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญแก่ประชาชนโดยทั่วถึงกันทั่วประเทศ

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการสนับสนุนส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และกฎหมายมหาชน แก่บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา ได้มากยิ่งขึ้นและได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจอันดีระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับประชาชนเกิดการพัฒนาทางด้านความคิด ได้เสริมสร้างและโอกาสการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน นักศึกษาในพื้นที่ให้สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพของตนที่มีอยู่และได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๑.๑.๒ ความร่วมมือกับเครือข่ายในต่างประเทศ

๑) การเข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติ

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีส่วนในการร่วมก่อตั้งและเป็นสมาชิกองค์การความร่วมมือระหว่างศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าของประเทศต่าง ๆ ทั้งในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค คือ สมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย หรือ Asian Association on Constitutional Courts and Equivalent Institutions (AACC) ถือเป็นความร่วมมือที่มีความแน่นแฟ้นและต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน และจากเครือข่ายความร่วมมือดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความร่วมมือในทางวิชาการสืบเนื่องหลากหลายรูปแบบ ทั้งความร่วมมือในการประชุมเชิงวิชาการ ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและในปัจจุบันกำลังพัฒนาความร่วมมือในระดับการแลกเปลี่ยนบุคลากรเพื่อเรียนรู้การทำงานและพัฒนาศักยภาพบุคลากรระหว่างหน่วยงาน รวมถึงความร่วมมือในด้านการศึกษาวิจัยทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นต้น ในส่วนของกรอบความร่วมมือระดับโลก ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเชิญให้เข้าร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการประชุมใหญ่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโลก หรือ World Conference on Constitutional Justice (WCCJ) มาโดยตลอด

การเข้าร่วมประชุมนานาชาติเป็นอีกเวทีหนึ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนและเสนอข้อคิดเห็นในเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการเข้าร่วมการประชุมนานาชาติในแต่ละครั้ง จะประกอบไปด้วยหัวข้อการประชุมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะได้รับองค์ความรู้ที่ทันสมัยและหลากหลาย

เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำคำวินิจฉัย รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของศาลรัฐธรรมนูญให้ได้รับการยอมรับในระดับสากลมากยิ่งขึ้น โครงการดังกล่าวสามารถทำให้ศาลรัฐธรรมนูญในต่างประเทศหรือสถาบันเทียบเท่าในต่างประเทศเกิดความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมไทยโดยเฉพาะในส่วนของกฎหมายรัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น ซึ่งการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สำหรับรายละเอียดการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

(๑) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายบุญส่ง กุลบุปผา นายปัญญา อุดชาชน นายวรวิทย์ กังศศิเทียม และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เข้าเยี่ยมคารวะนาย Hédi Guediri ประธานศาลสูงสุดแห่งสาธารณรัฐตูนีเซีย ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการชั่วคราว เพื่อพิจารณาความเป็นไปตามรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับศาสตราจารย์ ดร. Sami Jerbi ที่ปรึกษาประธานศาลสูงสุดแห่งสาธารณรัฐตูนีเซีย พร้อมทั้งศึกษาดูงาน เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ ที่ทำการคณะกรรมาธิการชั่วคราวเพื่อพิจารณาความเป็นไปตามรัฐธรรมนูญของร่างกฎหมาย สาธารณรัฐตูนีเซีย

(๒) ศาสตราจารย์ ดร. ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติระหว่างศาลสูงและศาลรัฐธรรมนูญในฐานะที่เป็นรัฐสมาชิกหรือรัฐสังเกตการณ์ขององค์การความร่วมมืออิสลาม ครั้งที่ ๑ (The First Judicial Conference of the Constitutional/ Supreme Courts of the Organization of Islamic Cooperation Members/ Observer States : J-OIC) ในหัวข้อ “บทบาทของฝ่ายตุลาการในการปกป้องหลักนิติธรรมและสิทธิขั้นพื้นฐาน” (The Role of Higher Judiciary in Protecting the Rule of Law and Fundamental Rights) ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ เมืองอิสตันบูล สาธารณรัฐตุรกี

(๓) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๒ คน เข้าร่วมการประชุมว่าด้วย CODICES/ Venice Forum ครั้งที่ ๑ สำหรับเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานของการประชุมตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโลก ซึ่งจัดขึ้นโดยคณะกรรมการเวนิส สภาแห่งยุโรป (the Venice Commission of the Council of Europe) ระหว่างวันที่ ๗ - ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ กรุงซานโตโดมิงโก สาธารณรัฐโดมินิกัน

(๔) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุม St. Petersburg International Legal Forum ครั้งที่ ๙ ในหัวข้อ “Constitutional Identity and Universal Values: the Art of Balance” เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ นครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก สหพันธรัฐรัสเซีย

(๕) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าเยี่ยมคารวะ H.E. Ms. Toril Marie Øie ประธานศาลสูงสุดแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ และได้ร่วมหารือแลกเปลี่ยนกับประธานศาลสูงสุดแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ Mr. Magnus Matningsdal และ Mr. Arne Ringnes ผู้พิพากษาศาลสูงสุดแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ และ Mr. Gunnar Bergby เลขาธิการศาลสูงสุดแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ ศาลสูงสุดแห่งราชอาณาจักรนอร์เวย์ พร้อมกันนี้ ได้เข้าเยี่ยมคารวะ Ms. Magni Elsheim ประธานศาลอุทธรณ์แห่งเมืองเบอร์เก้น ราชอาณาจักรนอร์เวย์ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ ศาลอุทธรณ์แห่งเมืองเบอร์เก้น ราชอาณาจักรนอร์เวย์

(๖) ศาสตราจารย์พิเศษ จรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการประชุมนานาชาติ หัวข้อ “การแบ่งแยกอำนาจและศาลรัฐธรรมนูญ” (Separation of Powers and Constitutional Court) ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญแห่งประเทศมองโกเลียร่วมกับคณะกรรมการเวนิส สภาแห่งยุโรป (the Venice Commission of the Council of Europe) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๖ - ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ กรุงอูลานบาตอร์ ประเทศมองโกเลีย

(๗) นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้เดินทางไปราชการต่างประเทศเพื่อเข้าร่วมเป็นเกียรติ ในการประชุมนานาชาติของสำนักงานเลขาธิการถาวรด้านการวิจัยและพัฒนาแห่งสมาคมศาลรัฐธรรมนูญ และสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย (AACC SRD) ครั้งที่ ๒ ในหัวข้อ “การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของสมาชิกสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย” (Constitutional Review at AACC Members) ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี

(๘) ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน เข้าร่วมการฝึกอบรมภาคฤดูร้อน ครั้งที่ ๗ ซึ่งจัดขึ้นโดยศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แห่งสมาคมศาลรัฐธรรมนูญและสถาบันเทียบเท่าแห่งเอเชีย ในหัวข้อ “หลักการสันนิษฐานว่าทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์” (Presumption of Innocence) ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ กันยายน ๒๕๖๒ ณ สาธารณรัฐตุรกี

๖.๑.๓ การรับรองการเข้าเยี่ยมคารวะและการรับรองการศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้รับรองการเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลรัฐธรรมนูญ เอกอัครราชทูตต่างประเทศประจำประเทศไทย และการรับรองการศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญของคณะผู้แทนจากต่างประเทศด้วย ในฐานะที่ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีความร่วมมือทางวิชาการกับหลายประเทศ การรับรองการเข้าเยี่ยมคารวะจึงเป็นภารกิจทางการทูตที่สำคัญอีกภารกิจหนึ่งในการเชื่อมสัมพันธไมตรีอันดีระหว่างศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับนานาประเทศ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการสนับสนุนภารกิจการเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมนานาชาติของประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และการศึกษาดูงาน ณ ศาลรัฐธรรมนูญในต่างประเทศอีกด้วย สำหรับรายละเอียดการดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าวในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีดังนี้

(๑) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ ฯพณฯ นายเชวัง โชเพล ดอร์จิ เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งราชอาณาจักรภูฏานประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

(๒) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ มอบหมายให้นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ Ms. Aliki Pasipoularidou สมาชิกสภาแห่งสาธารณรัฐเฮลเลนิก ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลรัฐธรรมนูญและศึกษาดูงาน เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องรับรองและห้องออกนั่งพิจารณาคดี ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

(๓) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ นายอี อุก-ฮึน (Mr. Lee Wook-heon) เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะในโอกาสเข้ารับหน้าที่ประจำสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

(๔) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับนายเยฟกินี โตมีฮีน (H.E. Mr. Evgeny Tomikhin) เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มแห่งสหพันธรัฐรัสเซียประจำประเทศไทย ในการเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องในโอกาสเข้ารับหน้าที่เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็มประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องรับรอง ชั้น ๓ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

(๕) นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับนายฮาซัน โฟเอ็ส ซิดดีกี (Mr. Hasan Foez Siddique) ประธานคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังคลาเทศ และคณะ ในโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะประธานศาลรัฐธรรมนูญ และศึกษาดูงานศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประธานศาลรัฐธรรมนูญ ชั้น ๙ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

(๖) นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ให้การต้อนรับ นายจอร์จ แก็ฟโรน (Mr. Georg Gafron) ผู้แทนมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย ในโอกาสเข้าหารือกรอบความร่วมมือทางวิชาการสำหรับการจัดสรรเงินทุนการดำเนินงานทางวิชาการให้แก่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ชั้น ๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร

กลยุทธ์ที่ ๔.๒ พัฒนาเครือข่ายด้านประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่

แผนงานที่ ๔.๒.๑ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนภารกิจของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

แผนงานที่ ๔.๒.๒ เสริมสร้างและบูรณาการงานด้านประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แผนงานที่ ๔.๒.๓ การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของศาลรัฐธรรมนูญ

๖.๑.๔ โครงการบูรณาการสานเครือข่ายศาลรัฐธรรมนูญสู่ประชาชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการบูรณาการสานเครือข่ายศาลรัฐธรรมนูญสู่ประชาชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ : ศาลรัฐธรรมนูญของประชาชน เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในวันอังคารที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีผู้เข้าร่วมโครงการ ฯ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ผู้แทนภาคประชาชน คณาจารย์และนักศึกษา รวมถึงสื่อมวลชนในพื้นที่จังหวัดภาคตะวันออก ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดระยอง และจังหวัดปราจีนบุรี และข้าราชการจากสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งสิ้น ๓๖๖ คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน้าที่ และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สู่ประชาชนในส่วนภูมิภาค รวมถึงการบูรณาการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยร่วมมือประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนเผยแพร่กฎหมาย และให้คำปรึกษาปัญหากฎหมายแก่ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สิทธิและเสรีภาพของประชาชน สิทธิของประชาชนในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนกฎหมายรัฐธรรมนูญ และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ส่วนด้านการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมีความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานศาลและกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เกิดเป็นเครือข่ายหน่วยงานพันธมิตรของศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในอันที่จะร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจยังประโยชน์ให้กับประชาชน นอกจากนี้ ประชาชนเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และเกิดช่องทางการรับรู้และเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชน

๑.๑.๕ โครงการพัฒนายุวชนศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดโครงการพัฒนายุวชนศาลรัฐธรรมนูญ รุ่นที่ ๕ ในระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเผยแพร่บทบาท หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญให้แก่เยาวชน และสร้างเครือข่ายยุวชนของศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีผู้เข้าอบรมเป็นนักเรียนและอาจารย์จากโรงเรียนในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง จำนวน ๕๒ คน ประกอบด้วย นักเรียน ๓๗ คน ครูอาจารย์ ๑๔ คน และผู้สังเกตการณ์ ๑ คน ผลที่ได้รับจากโครงการมีดังนี้

๑) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๒) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถสร้างเครือข่ายระดับเยาวชน และบูรณาการองค์ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๓) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดและเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม

๕) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับความรู้ความคิดเห็น และทัศนคติจากเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการผ่านการประเมินผลความพึงพอใจ และรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ ซึ่งสามารถนำข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวไปต่อยอดในการบริหารจัดการโครงการรุ่นต่อไป

๖.๑.๖ ความร่วมมือในการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ร่วมจัดนิทรรศการกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและองค์กรอิสระ ซึ่งได้จัดโครงการต่าง ๆ ขึ้นทั่วประเทศ ดังนี้

๑) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญร่วมจัดนิทรรศการตามโครงการ “ผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรพบประชาชน ครั้งที่ ๓๗” ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดโครงการดังกล่าวขึ้นเมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมริมปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีผู้รับมอบสื่อประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งตอบคำถามเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวนทั้งสิ้น ๒๒๐ คน

๒) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญร่วมจัดนิทรรศการตามโครงการ “เฉลิมพระเกียรติเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์” ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดโครงการดังกล่าวขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ที่ว่าการอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีผู้รับมอบสื่อประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งตอบคำถามเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๖ คน

๓) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญร่วมจัดนิทรรศการตามโครงการ “ผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรพบประชาชน ครั้งที่ ๓๘” ซึ่งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดโครงการดังกล่าวขึ้นเมื่อวันที่ ๙ - ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมทินิดี จังหวัดระนอง โดยมีผู้รับมอบสื่อประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งตอบคำถามเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๓ คน

๔) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญร่วมจัดนิทรรศการกับสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งได้จัดโครงการอบรมหลักสูตร “นักบริหารยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามทุจริตระดับสูง” (นยปส.) รุ่นที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องนนทบุรี ๑ ชั้น ๓ อาคาร ๔ สำนักงาน ป.ป.ช. ถนนนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โดยมีผู้รับมอบสื่อประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งตอบคำถามเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จำนวนทั้งสิ้น ๒๖๔ คน

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถสร้างเครือข่าย และภาพลักษณ์ที่ดีแก่ชุมชนและสังคม เสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของศาลรัฐธรรมนูญผ่านช่องทางการสื่อสาร ไปยังกลุ่มบุคคลภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้รับความรู้ความคิดเห็น และทัศนคติจากประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ที่มีต่อศาลรัฐธรรมนูญ และสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญสามารถอธิบายในสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายสงสัยได้ เพราะเป็นการสื่อสารสองทาง รวมทั้งมีภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชน ชุมชน สังคม

๖.๑.๗ การให้บริการทางวิชาการด้านการศึกษาดูงานขององค์กร หน่วยงานและสถาบันการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ณ ศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญ และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน รวมถึงบทบาท หน้าที่ และอำนาจขององค์กร เพื่อเผยแพร่ให้สาธารณชนเกิดความรู้ความเข้าใจไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วภูมิภาค รวมทั้งสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่สาธารณชน สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ จึงได้ดำเนินการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ การเสริมสร้างความสงบเรียบร้อย ความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งเผยแพร่บทบาท หน้าที่ และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญให้แก่หน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยมีกิจกรรมและขั้นตอนในการศึกษาดูงานศาลรัฐธรรมนูญ โดยสรุป ดังนี้

๑) การรับชมวีดิทัศน์แนะนำศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๒) การรับชมการ์ตูนแอนิเมชัน (Animation) จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ ๑ ความสำคัญ หน้าที่ และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

เรื่องที่ ๒ ประชาชน สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้อย่างไร

เรื่องที่ ๓ ศาลรัฐธรรมนูญ สร้างประโยชน์อะไรให้กับประเทศชาติและประชาชน

๓) การบรรยายให้ความรู้เรื่อง “บทบาท หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ การพิจารณา วินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ” โดยเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

๔) การบรรยาย แนะนำ และให้ความรู้ด้านการพิจารณาวินิจฉัยคดีของศาลรัฐธรรมนูญ โดยนักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญ

๕) การเยี่ยมชมห้องออกนั่งพิจารณาคดี หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์ศาลรัฐธรรมนูญ และหอสมุดกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการศึกษาดูงานศาลรัฐธรรมนูญจากหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะได้รับสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ศาลรัฐธรรมนูญ หนังสือความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ หนังสือประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง มารู้จักศาลรัฐธรรมนูญกันเถอะ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ฉบับพกพา) เพื่อนำไปศึกษาและเผยแพร่ต่อไป

๖.๒ ด้านการพัฒนาองค์ความรู้และความร่วมมือทางวิชาการ

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมเพื่อมุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ พัฒนาองค์ความรู้และความร่วมมือด้านวิชาการ

แผนงานที่ ๔.๓.๑ บูรณาการและสร้างเสริมองค์ความรู้ทางวิชาการและพัฒนาความร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร

เพื่อพัฒนากระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมและเสริมสร้างการอาสาพิทักษ์รัฐธรรมนูญและพันธมิตรจากองค์กรทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงเครือข่ายต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพมีการจัดการฐานข้อมูลสมาชิกอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีเครือข่ายสนับสนุนกิจการของศาลรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวางโดยเน้นการส่งเสริมกิจการอาสาพิทักษ์รัฐธรรมนูญ การเสริมสร้างพันธมิตรจากองค์กรต่าง ๆ การพัฒนาเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย การพัฒนาเครือข่ายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและพัฒนาบุคลากรด้านเครือข่าย กลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ การดำเนินโครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "การละเมิดอำนาจศาล : แนวคิดและการปรับใช้" โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย

เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องราชพฤกษ์บอลรูม ชั้น ๒ อาคารสปอร์ต คลับเฮ้าส์ สโมสรราชพฤกษ์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แนวคิด ประสบการณ์และมุมมองเกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล ผ่านการอภิปรายของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง และนักวิชาการด้านกฎหมาย คณะผู้สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการต่าง ๆ ของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นการละเมิดอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในประเด็นการละเมิดอำนาจศาล ทั้งในด้านแนวคิดทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบังคับใช้บทบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจ รวมทั้งการพิจารณาแนวทางในการออกข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองการใช้อำนาจศาลและความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่สุจริตของประชาชน

๑.๒.๒ การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง "ความเป็นอิสระของศาลรัฐธรรมนูญ" โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย

เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ณ โรงแรม ดิ แอทธินี กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและความรู้ระหว่างคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะผู้สนับสนุนการทำงานของศาลรัฐธรรมนูญ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ นักวิชาการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทางด้านกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายตระหนักรู้ถึงกรอบแนวคิดและการปฏิบัติใช้ในประเด็นความเป็นอิสระของศาลรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับความเป็นอิสระของศาลรัฐธรรมนูญในมิติที่เกี่ยวข้อง อาทิ คุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กระบวนการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ มาตรฐานจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โครงสร้าง และการจัดการงบประมาณของศาลรัฐธรรมนูญของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

๖.๓ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย

ความสอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์

๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔.๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

๒) ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๖ ปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

๓.๖.๒ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย กฎ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่ายรวมทั้งการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมาย หรือกฎให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ศาลรัฐธรรมนูญ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมความร่วมมือและประชาสัมพันธ์กับเครือข่ายด้านการจัดการความรู้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๔.๓ พัฒนาองค์ความรู้และความร่วมมือด้านวิชาการ

แผนงานที่ ๔.๓.๑ บูรณาการและสร้างเสริมองค์ความรู้ทางวิชาการและพัฒนาความร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร

๑.๓.๑ โครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ ๗

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้จัดโครงการอบรมหลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นธป.) รุ่นที่ ๗ ระหว่างเดือนมกราคม - กันยายน ๒๕๖๒ โดยมีเป้าหมายให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้มีความรู้และเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักประชาธิปไตย ด้านสิทธิและเสรีภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักกฎหมาย และระบอบการการปกครองที่ถูกต้องตามหลักการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้แก่บุคลากรภายในและภายนอกองค์กรและเพื่อพัฒนาสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นความรู้เฉพาะทาง ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ การเมืองการปกครอง และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และเสริมสร้างความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้ผลิตบุคลากรภาครัฐหรือผู้บริหารระดับสูงภาครัฐและเอกชน ให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักวิชาการเฉพาะด้าน อันได้แก่ ด้านกระบวนงานยุติธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันที่สำคัญ โดยการนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในประโยชน์ต่องานราชการ และภารกิจอื่น ๆ ต่อองค์กรและประเทศชาติ และได้ผลงานทางวิชาการส่วนบุคคลเกี่ยวกับหลักนิติธรรม หลักประชาธิปไตย และจากการศึกษาดูงานต่างประเทศที่ผู้ศึกษาอบรมได้คิดวิเคราะห์และนำเสนอเป็นรูปแบบของงานวิชาการ โดยผลงานเหล่านี้เป็นฐานความรู้อย่างดี ซึ่งสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้นำมาเผยแพร่ต่อทางเว็บไซต์วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ และวารสารศาลรัฐธรรมนูญ เป็นวิทยาทานต่อสาธารณชนได้ศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ต่อไป

ส่วนที่ ๔

การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

๔ การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

๑ การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

งานพระราชพิธีและงานพิธีต่าง ๆ ถือเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างยิ่งที่แสดงถึงความเป็นราชอาณาจักรไทย อันสืบเนื่องยาวนานมากกว่าเจ็ดร้อยปี หลักฐานสำคัญปรากฏมาแต่สมัย เมื่อสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดไว้ในกฎมณเฑียรบาลว่าเดือนใดมีพระราชพิธีใดเพื่อเป็นแบบแผนให้สืบทอดปฏิบัติมาจวบจนปัจจุบัน

พระราชพิธีในรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งเป็นพระราชพิธีประจำ และพระราชพิธีพิเศษ เฉพาะที่เป็นหมายกำหนดการของสำนักพระราชวังเปิดโอกาสให้ข้าราชการทุกฝ่ายได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญล้วนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณและได้แสดงกตเวทิตาธรรม โดยการเข้าร่วมงานพระราชพิธี รัฐพิธีต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) ดังนี้

๑. พระราชพิธีพิเศษ	
๑.๑ พระราชพิธี พิธี อันเกี่ยวเนื่องกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษก	
๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พิธีถวายราชสักการะ ณ พระบรมราชานุสรณ์พระลานพระราชวังดุสิต
๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมงานพิธีทำบุญตักบาตรพระภิกษุสามเณร ถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ บริเวณหน้าตำหนักเพ็ชร วัดบวรนิเวศวิหาร
๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย และพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท
๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒	คณะผู้บริหารพร้อมข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในการเสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ บริเวณถนนราชดำเนินใน (ฝั่งสนามหลวง)
๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ วัดบวรนิเวศวิหาร และพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ หน้าสีหบัญชร พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท

๒. พระราชพิธีประจำ	
๒.๑ พระราชพิธี รัฐพิธี เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	
๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร
๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ วัดสุทัศนเทพวราราม
๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีพระราชกุศลมาฆบูชา พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๒๔ เมษายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีศาสนามหามงคล ๕ ศาสนา เพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช และถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ และวันจักรี ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในเทศกาลเข้าพรรษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร
๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทางศาสนามหามงคล ๕ ศาสนา เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ที่มีพระมหากรุณาธิคุณแก่บ้านเมืองในกาลก่อน	
๑ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ และลูกจ้าง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาถวายราชสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ หน้าพระราชวังสราญรมย์
๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรในพิธีบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จ พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาและถวายบังคมในพิธีบำเพ็ญกุศลและกิจกรรมน้อมรำลึกเนื่องในวันคล้าย วันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ ท้องสนามหลวง
๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วม พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง
๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหาร ข้าราชการ และลูกจ้าง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีถวายบังคมและจุดเทียนเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ในพิธีบำเพ็ญกุศลและกิจกรรมน้อมรำลึกเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ ท้องสนามหลวง
๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธี ทำบุญตักบาตรในพิธีบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพวงมาลาและถวายบังคมในพิธีบำเพ็ญกุศลและกิจกรรมน้อมรำลึก เนื่องในวันคล้าย วันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานในวัน “ปิยมหาราช” ณ พระที่นั่ง อมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง
๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหาร ข้าราชการ และลูกจ้าง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีถวายบังคม และจุดเทียนเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ท้องสนามหลวง

๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ที่มีพระมหากรุณาธิคุณแก่บ้านเมืองในกาลก่อน (ต่อ)	
๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีถวายบังคมพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระบรมราชานุสรณ์ สวนลุมพินี
๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีถวายพานพุ่มในกิจกรรมเนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ ท้องสนามหลวง
๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร ข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรเนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ ท้องสนามหลวง
๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการแสดงดนตรีเพลงพระราชนิพนธ์ในกิจกรรมเนื่องในวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ ท้องสนามหลวง
๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพานพุ่มดอกไม้ถวายบังคมพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณหน้าอาคารรัฐสภา
๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีฉลองวันพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ หน้าตึกรัฐสภา พระราชวังดุสิต และพระที่นั่งอนันตสมาคม
๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพานพุ่มดอกไม้ถวายราชสักการะเนื่องในวันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พุทธศักราช ๒๕๖๑ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีถวายราชสักการะเนื่องในวันที่ระลึกพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระมหาเจษฎาราชเจ้า ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ ที่ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ วัดราชนัดดาราม

๒.๒ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ที่มีพระมหากรุณาธิคุณแก่บ้านเมืองในกาลก่อน (ต่อ)	
๖ เมษายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพานพุ่มดอกไม้เพื่อถวายบังคมพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ณ ปฐมบรมราชานุสรณ์ สะพานพระพุทธยอดฟ้า
๖ เมษายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีเนื่องในวันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
๙ มิถุนายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลในอภิลักขิตสมัยคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร และพระราชกุศลทักษิณานุปทานพระบรมอัฐิสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และพระอัฐิสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระวิหารหลวงวัดสุทัศนเทพวราราม
๒.๓ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับความไพบูลย์และความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง	
๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมหามงคลบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๑ มกราคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระบรมมหาราชวัง
๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมหามงคลบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระลานพระราชวังดุสิต

๒.๓ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับความไพบูลย์และความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง (ต่อ)	
๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมหามงคลบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคล สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๑ เมษายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา
๑๕ เมษายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลในพระราชพิธีสงกรานต์ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง
๑๕ เมษายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีสรงน้ำปูชนียวัตถุในพระราชพิธีสงกรานต์ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง
๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในพระบรมมหาราชวัง
๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี และพระบรมวงศ์ เนื่องในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก การมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี และการมีพระบรมราชโองการประกาศสถาปนาและเฉลิมพระนามพระบรมวงศ์ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต
๓ มิถุนายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ ท้องสนามหลวง
๓ มิถุนายน ๒๕๖๒	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระบรมมหาราชวัง

๒.๓ พระราชพิธี รัฐพิธี พิธี เกี่ยวกับความไพบูลย์และความเป็นสิริมงคลแก่บ้านเมือง (ต่อ)	
๓ มิถุนายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมเดินริ้วขบวนอัญเชิญพานพุ่มถวายราชสักการะ และจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ณ ท้องสนามหลวง
๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๒	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมหามงคลบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวาย พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมหามงคลบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระราชกุศล และพระพรชัยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีทำบุญตักบาตรในกิจกรรมเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ ท้องสนามหลวง
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรเนื่องในพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระบรมมหาราชวัง
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ และพนักงานราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคล ในกิจกรรมเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ ท้องสนามหลวง
๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

๓. พิธีการอื่น ๆ	
๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมงานสโมสรสันนิบาตเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีตักบาตรถวายพระราชกุศล ในกิจกรรมเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ประจำปี ๒๕๖๒ ณ ท้องสนามหลวง
๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒	คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ประจำปี ๒๕๖๒ ณ พระบรมมหาราชวัง
๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ประจำปี ๒๕๖๒ ณ ท้องสนามหลวง
๑๘ กันยายน ๒๕๖๒	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีมหามงคลบำเพ็ญพระราชกุศลอุทิศถวายพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เนื่องในวันคล้ายวันสวรรคต ครบรอบ ๒ ปี ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ห้องพระชั้น ๙ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร
๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมงานครบรอบ ๙๕ ปี วันสถาปนาสาธารณรัฐตุรกี ณ โรงแรมอนันตรา สยาม กรุงเทพมหานคร

๓. พิธีการอื่น ๆ (ต่อ)	
๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพานพุ่มดอกไม้สด ถวายสักการะน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เนื่องใน “วันพระบิดาแห่งฝนหลวง” ประจำปี ๒๕๖๑ ณ ลานเอนกประสงค์ อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร
๙ ธันวาคม ๒๕๖๑	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมกิจกรรมปั่นจักรยาน “Bike อุ่นไอรัก” ณ พระลานพระราชวังดุสิต
๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๑	ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาในนามรัฐบาล “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” เดินรณรงค์ “คน รัก คลอง”... “ไม่ทิ้ง ไม่เท ทุ่มทำความดี” ณ บริเวณคลองเปรมประชากร
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ณ โรงพยาบาลรามาธิบดี และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย
๒๓ เมษายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗
๒๓ เมษายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ ๙ ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	ผู้แทนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ (นายบุญเสริม นาคสาร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร) พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมวางพานพุ่มงานวันปรีดี พนมยงค์ ประจำปี ๒๕๖๒ ณ ลานปรีดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีเปิดงานมหรสพสมโภช เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ ท้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร
๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ณ ห้องประชุมวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ

๓. พิธีการอื่น ๆ (ต่อ)	
๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ช่อง ๕)
๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีสวดพระอภิธรรมศพ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ณ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๒ มิถุนายน ๒๕๖๒	นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ๗ วันพระราชทานศพ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๕ มิถุนายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมศพ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ณ วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ช่อง ๕)
๒ สิงหาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ช่อง ๕)
๒ สิงหาคม ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย
๗ สิงหาคม ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมงานวันรพีและพิธีวางพวงมาลาถวายสักการะพระอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ณ บริเวณหน้าอาคารศาลยุติธรรม ศาลฎีกา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

๓. พิธีการอื่น ๆ (ต่อ)	
๓ กันยายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ๑๐๐ วันพระราชทานศพ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ พุทธศักราช ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๗ กันยายน ๒๕๖๒	นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้บริหาร และข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๙ กันยายน ๒๕๖๒	นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยข้าราชการ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมพิธีวางพวงมาลาวันที่ระลึกท่านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ณ โรงเรียนรัตนาธิเบศร์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

๒ การเข้าร่วมพระราชพิธี รัฐพิธี และกิจกรรมสำคัญของประเทศ

๑. นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการบันทึกเทปโทรทัศน์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ ณ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง ๗ กรุงเทพมหานคร

๒. นายนุรักษ์มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้นำแจกันดอกไม้ไปถวายพระพรชัยมงคลเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์และพระฉายาลักษณ์ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ถวายพระพรชัยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช ๒๕๖๒

๒) ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในการมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ พระบรมราชินี

๓) ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในการมีพระบรมราชโองการประกาศสถาปนาและเฉลิมพระนามพระบรมวงศ์

๓. นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรถวายพระราชกุศล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๒ ต่อมาในเวลา ๑๙.๐๐ น. วันเดียวกัน นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมเดินริ้วขบวนอัญเชิญพานพุ่มถวายราชสักการะ จุดเทียนชัยถวายพระพรชัยมงคล ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร

๔. นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมการบันทึกเทปโทรทัศน์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคลและแสดงความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๕. นายจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วย นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรพระภิกษุสามเณร ถวายเป็นพระราชกุศล

จากนั้นนายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญนำคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคลและแสดงความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

๖. นายนุรักษ์มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ เป็นประธานในพิธีเปิดกิจกรรม “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยมีจิตอาสาศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการทำความดีด้วยหัวใจ เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ อาคารบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ ถนนจักรเพชร กรุงเทพมหานคร ต่อมาในเวลา ๑๙.๐๐ น. วันเดียวกัน นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ เข้าร่วมเดินริ้วขบวนอัญเชิญเครื่องราชสักการะถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร

๗. นายนุรักษ์ มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ เพื่อถวายพระพรชัยมงคล และแสดงความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

๘. นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรถวายพระราชกุศล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ประจำปี ๒๕๖๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ต่อมาในเวลา ๑๙.๐๐ น. วันเดียวกัน นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยผู้บริหารและข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าร่วมเดินริ้วขบวนอัญเชิญเครื่องราชสักการะ พิธีถวายเครื่องราชสักการะ และพิธีจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคล ณ ท้องสนามหลวง ถนนราชดำเนินกลาง กรุงเทพมหานคร

๙. ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคลและแสดงความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ประจำปี ๒๕๖๒ เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ พระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร

๑๐. นายนุรักษ์มาประณีต ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมด้วยนายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายเชาวนะ ไตรมาศ เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และผู้บริหารสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดอภิธรรมศพ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๒ ณ พระที่นั่งทรงธรรม วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ ๔

รายงานของผู้สอบบัญชี และงบการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 และงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า รายงานการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 และผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงรายงานการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรายงานการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่น และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวเนื่องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับรายงานการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้บริหาร

ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อรายงานการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็น เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำรายงานการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของหน่วยงานในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกหน่วยงานหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า รายงานการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงินจากการใช้รายงานการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในรายงานการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิผลของการควบคุมภายในของหน่วยงาน
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของหน่วยงาน ในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้หน่วยงาน ต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของรายงานการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่ารายงานการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้บริหารในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาววิมลวรรณ ชื่นชม)
ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 18

(นางสาวศิริลักษณ์ ฉิ่งทองคำ)
นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
วันที่ 6 มกราคม 2563

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

: งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2562

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2562	2561
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	63,567,890.50	98,384,232.00
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	159,315.93	3,263,923.29
วัสดุคงเหลือ		1,341,875.12	819,835.88
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7	2,353,899.80	1,058,337.22
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		67,422,981.35	103,526,328.39
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	8	40,873,470.17	48,279,960.18
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	9	5,235,539.81	6,491,171.83
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		7,000.00	7,000.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		46,116,009.98	54,778,132.01
รวมสินทรัพย์		113,538,991.33	158,304,460.40

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางพจนพร ทวนทอง)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคลังและพัสดุ

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2562

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2562	2561
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	10	8,804,158.16	6,505,751.56
เงินรับฝากระยะสั้น	11	512,981.62	772,783.51
รวมหนี้สินหมุนเวียน		9,317,139.78	7,278,535.07
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว		1,613,812.96	1,046,213.51
เงินรับฝากระยะยาว		483,172.00	267,844.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		2,096,984.96	1,314,057.51
รวมหนี้สิน		11,414,124.74	8,592,592.58
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		102,124,866.59	149,711,867.82
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		102,124,866.59	149,711,867.82
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		102,124,866.59	149,711,867.82

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางพจนพร ทวนทอง)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคลังและพัสดุ

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2562	2561
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	13	247,029,865.24	277,816,981.59
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค		1,220,631.86	950,054.65
รวมรายได้		**248,250,497.10**	**278,767,036.24**
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	14	193,670,002.03	168,371,077.97
ค่าบำเหน็จบำนาญ	15	12,036,354.44	8,384,602.74
ค่าตอบแทน		792,305.00	803,460.00
ค่าใช้สอย	16	53,098,572.84	58,546,387.11
ค่าวัสดุ		3,398,184.17	2,685,149.15
ค่าสาธารณูปโภค	17	14,226,749.03	13,988,160.84
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	18	16,178,582.93	14,353,957.08
ค่าใช้จ่ายอื่น		981.69	2,761.02
รวมค่าใช้จ่าย		**293,401,732.13**	**267,135,555.91**
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		**(45,151,235.03)**	**11,631,480.33**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางพจนพร ทวนทอง)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคลังและพัสดุ

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2542 เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล คำสั่งและคำวินิจฉัยต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
3. สนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่กิจการของศาลรัฐธรรมนูญ
4. ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมอบหมาย

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตั้งอยู่ที่ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น 1-9 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 หน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบรายจ่ายอื่น จำนวน 223,695,700.00 บาท (ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 261,657,700.00 บาท) โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 159,780,300.00 บาท และค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 63,915,400.00 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ สำหรับผลผลิตที่ 1 การอำนวยการวิเคราะห์และวินิจฉัยคำร้องคดีรัฐธรรมนูญ

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงินตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0410.3/ว 357 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2561

รายงานการเงินนี้เป็นการแสดงภาพรวมในระดับกรมโดยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญไม่มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ไม่ว่ารายการดังกล่าวจะเกิดจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในรายงานการเงิน รวมถึง สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาลและอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและบริหารจัดการให้แก่รัฐบาลภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของรายงานการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง

รอบระยะเวลาบัญชี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ 3 มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่ปรับปรุงใหม่

ในระหว่างปีปัจจุบัน กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ที่จะมีผลบังคับใช้ในงวดอนาคต โดยถือปฏิบัติกับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2562 ดังนี้

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 9 เรื่อง รายได้จากการแลกเปลี่ยน

ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงินในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินทดรองราชการ เป็นวงเงินงบประมาณที่หน่วยงานกันไว้เพื่อทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินฝากสถาบันการเงิน ประกอบด้วยเงินฝากธนาคารในงบประมาณเพื่อรับเงินงบประมาณจากกรมบัญชีกลาง และเงินฝากธนาคารนอกงบประมาณเพื่อรับเงินนอกงบประมาณไว้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์

4.2 ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้เงินยืม รับรู้ตามจำนวนเงินในสัญญาการยืมเงิน ไม่ว่าจะจ่ายให้ยืมจากเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ โดยรับรู้ตั้งแต่วันที่จ่ายเงินยืม

4.3 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของใช้สิ้นเปลืองที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร แสดงตามราคาทุนและตีราคาวัสดุคงเหลือโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO)

4.4 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์และไม่มีกรรมสิทธิ์แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2546 รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000.00 บาท ขึ้นไป ครุภัณฑ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 เป็นต้นไป รับรู้เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป แสดงมูลค่าตามมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- ราคาทุนของอาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

4.4 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (ต่อ)

- ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตราร้อยละ
ส่วนปรับปรุงอาคาร	20	5
ครุภัณฑ์สำนักงาน	8	12.50
- โทรศัพท์เคลื่อนที่	3	33.33
ครุภัณฑ์ยานพาหนะ		
- ยานพาหนะประจำตำแหน่ง	6	16.67
- ยานพาหนะสำนักงาน	5	20
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5	20
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5	20
ครุภัณฑ์โรงงาน	5	20
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5	20
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	5	20
ครุภัณฑ์กีฬา	5	20

4.5 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม
- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	5 ปี	อัตราร้อยละ 20

4.6 รายได้รอการรับรู้

รายได้รอการรับรู้ เป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานได้รับความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสินทรัพย์รับบริจาคโดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้รับเงินสดที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งหน่วยงานยังไม่อาจรับรู้รายได้

รายได้รอการรับรู้จะถูกทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.7 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

1) เมื่อยื่นคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในกรณีเป็นการขอรับเงินเข้าบัญชีหน่วยงาน

2) เมื่ออนุมัติจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงินแล้วในกรณีเป็นการจ่ายตรงให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน

4.8 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน รับรู้เมื่อเกิดรายได้รายได้แผ่นดิน และรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน แต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นรายงานแยกต่างหาก

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
เงินทดรองราชการ	50,000.00	50,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	63,517,890.50	98,334,232.00
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	**63,567,890.50**	**98,384,232.00**

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	159,315.93	3,211,143.29
ค้างรับจากกรมบัญชีกลาง	-	52,780.00
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	**159,315.93**	**3,263,923.29**

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	ยังไม่ถึงกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	ถึงกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	เกินกำหนดชำระและการส่งใช้ใบสำคัญ	รวม
2562	159,315.93	-	-	**159,315.93**
2561	3,211,143.29	-	-	**3,211,143.29**

หมายเหตุ 7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า - ระยะสั้น	2,353,899.80	1,058,337.22
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	**2,353,899.80**	**1,058,337.22**

หมายเหตุ 8 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,481,568.00	1,481,568.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,481,567.00	1,481,567.00
ส่วนปรับปรุงอาคาร - สุทธิ	**1.00**	**1.00**
ครุภัณฑ์	213,362,186.33	247,769,474.12
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	172,488,717.16	199,489,514.94
ครุภัณฑ์ - สุทธิ	**40,873,469.17**	**48,279,959.18**
รวมที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	**40,873,470.17**	**48,279,960.18**

หมายเหตุ 9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	17,673,750.36	17,158,970.36
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์	13,511,060.55	10,667,798.53
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ - สุทธิ	**4,162,689.81**	**6,491,171.83**
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	1,072,850.00	-
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	**5,235,539.81**	**6,491,171.83**

หมายเหตุ 10 เจ้าหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
เจ้าหนี้การค้า	5,375,925.34	5,581.12
เจ้าหนี้อื่น	-	25,846.50
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	1,177,297.18	1,219,607.60
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	2,250,935.64	5,254,716.34
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	**8,804,158.16**	**6,505,751.56**

หมายเหตุ 11 เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
เงินประกันสัญญา	333,142.00	644,805.00
เงินประกันผลงาน	179,839.62	127,978.51
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	**512,981.62**	**772,783.51**

หมายเหตุ 12 ภาระผูกพัน

ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 หน่วยงานมีภาระผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 25,098,305.66 บาท และระยะเวลาเกิน 1 ปี จำนวน 3,432,200.88 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 28,530,506.54 บาท และ ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 15,033,594.53 บาท ระยะเวลาเกิน 1 ปี จำนวน 4,298,695.00 บาท รวมทั้งสิ้น จำนวน 19,332,289.53 บาท

หมายเหตุ 13 รายได้จากงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	159,780,300.00	157,614,400.00
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	63,915,400.00	76,043,300.00
ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง	-	28,000,000.00
รายได้จากงบกลาง	23,334,165.24	16,159,281.59
รวมรายได้จากงบประมาณ	**247,029,865.24**	**277,816,981.59**

หมายเหตุ 14 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
เงินเดือน	113,202,430.47	103,485,579.29
ค่าล่วงเวลา	265,530.00	187,660.00
เงินประจำตำแหน่ง	16,135,406.89	12,453,204.17
ค่าจ้าง	7,559,024.90	10,051,703.83
เงินค่าตอบแทนพนักงานราชการ	3,186,360.00	-
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่ง	1,636,800.00	1,636,800.00
เงินช่วยค่าครองชีพ	29,430.00	25,740.00
ค่ารักษาพยาบาล	9,646,685.36	5,376,783.42
เงินช่วยการศึกษาบุตร	310,650.25	331,135.25
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	168,480.00	-
เงินชดเชย กบข.	1,030,061.78	933,346.20
เงินสมทบ กบข.	1,545,092.64	1,400,019.30

หมายเหตุ 14 ค่าใช้จ่ายบุคลากร (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
เงินสมทบ กสจ.	204,028.24	193,795.18
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	132,018.00	119,953.90
ค่าเช่าบ้าน	955,998.00	607,800.00
เงินเพิ่มพิเศษ	30,978,355.20	28,061,294.37
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	6,683,650.30	3,506,263.06
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	**193,670,002.03**	**168,371,077.97**

หมายเหตุ 15 ค่าบำเหน็จบำนาญ

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
บำนาญปกติ	7,271,075.87	6,258,018.21
เงินช่วยค่าครองชีพ	125,418.12	102,564.00
บำเหน็จ	2,730,749.97	434,554.00
บำเหน็จดำรงชีพ	997,052.20	600,000.00
ค่ารักษาพยาบาล	912,058.28	989,466.53
รวมค่าบำเหน็จบำนาญ	**12,036,354.44**	**8,384,602.74**

หมายเหตุ 16 ค่าใช้สอย

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	16,286,573.07	19,571,995.23
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	10,548,615.27	12,108,112.34
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	2,972,668.42	907,297.92
ค่าจ้างเหมาบริการ	17,644,176.86	19,651,604.34
ค่าจ้างที่ปรึกษา	915,555.56	990,000.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	853,025.50	623,012.75
ค่าเช่า	885,714.12	305,853.30
ค่าประชาสัมพันธ์	1,843,378.50	1,061,750.00
ค่าใช้สอยอื่น	1,148,865.54	3,326,761.23
รวมค่าใช้สอย	**53,098,572.84**	**58,546,387.11**

หมายเหตุ 17 ค่าสาธารณูปโภค

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
ค่าไฟฟ้า	10,393,254.36	10,015,714.73
ค่าน้ำประปา	72,731.78	64,442.43
ค่าโทรศัพท์	2,129,361.89	1,944,825.18
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	1,377,880.00	1,735,914.50
ค่าบริการไปรษณีย์	253,521.00	227,264.00
รวมค่าสาธารณูปโภค	**14,226,749.03**	**13,988,160.84**

หมายเหตุ 18 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
ส่วนปรับปรุงอาคาร	-	239,200.60
ครุภัณฑ์	13,481,175.32	11,700,006.63
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	2,697,407.61	2,414,749.85
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	**16,178,582.93**	**14,353,957.08**

หมายเหตุ 19 อื่น ๆ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 ให้กระทรวงการคลังจัดตั้งบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด (ธพส.) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ทำหน้าที่ก่อสร้างและบริหารโครงการศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ถนนแจ้งวัฒนะ และบริการจัดการทรัพย์สินอื่นของรัฐ ตามนโยบายรัฐบาล และให้กรมธนารักษ์ตั้งงบประมาณเพื่อชำระค่าเช่าพื้นที่สำนักงาน ค่าจัดหาเฟอร์นิเจอร์แทนทุกหน่วยงานในศูนย์ราชการฯ โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณค่าเช่าพื้นที่สำนักงานตลอดอายุสัญญาเช่า 30 ปี และค่าจัดหาเฟอร์นิเจอร์ โดยทยอยจ่ายเป็นเวลา 5 ปี และเป็นผู้ทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับการเช่าพื้นที่ในโครงการศูนย์ราชการฯ แทนทุกหน่วยงาน ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้ย้ายที่ทำการจากเลขที่ 326 ถนนจักรเพชร แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร มาปฏิบัติงานที่ศูนย์ราชการฯ ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม 2552 โดยกรมธนารักษ์ได้จัดให้ศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (อาคาร A) ชั้น 1-9 จำนวนเนื้อที่ 17,150 ตารางเมตร ปัจจุบันสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ยังมิได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคาร โครงการศูนย์ราชการฯ บริเวณถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ระหว่างกันกับกรมธนารักษ์ และบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

รายงานรายได้แผ่นดิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2562

(หน่วย : บาท)

	2562	2561
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี		
รายได้จากการขายสินทรัพย์	9,572,250.00	80,000.00
รายได้ค่าธรรมเนียมการบริการอื่น	12,935.00	36,954.00
รายได้ค่าขายหนังสือราชการ	1,347.00	-
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากที่สถาบันการเงิน	391,714.76	497,695.54
รายได้ดอกเบี้ยอื่น	3,853.00	-
รายได้ค่าปรับอื่น	43,794.10	57,240.77
รายได้เงินเหลือจ่ายปีเก่า	65,396.36	3,231,886.08
รายได้ค่าขายของเบ็ดเตล็ด	5,118.00	5,852.00
รายได้จากการริบทรัพย์และการชดเชยค่าเสียหาย	-	3,500.00
รายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ	**10,096,408.22**	**3,913,128.39**
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	(10,096,408.22)	(3,913,128.39)
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	-	-

อาคารราชนุรีดิเรกฤทธิ์

รายชื่อคณะทำงานจัดทำ

“รายงานประจำปี ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญ”

ประธาน

นายเชาวนะ ไตรมาศ	เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คณะทำงาน

๑)	นางพรทิภา ไสวสุวรรณวงศ์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๒)	พันโท ภาคภูมิ ศิลารัตน์	รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๓)	นายสุทธิรักษ์ ทรงศิวิไล	รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๔)	นายบุญเสริม นาคสาร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหาร
๕)	นางวิภาวรรณ หะวานนท์	ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหาร
๖)	นายชวลิต ศรีโฉมงาม	ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี
๗)	นายสมพงษ์ กลีบสวัสดิ์	ผู้อำนวยการสำนักประธานศาลรัฐธรรมนูญ
๘)	นางสาวสิริยา หอมสุวรรณ	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง
๙)	นางสาวสุวัชรี เทพหัสดิน ณ อยุธยา	ผู้อำนวยการสำนักคดี ๕
๑๐)	นางอัจฉราพร นาคสาร	ผู้อำนวยการสถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา
๑๑)	นางสาวสาวิตรี อมรตานนท์	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหาร
๑๒)	นางพจนพร ทวนทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคลังและพัสดุ
๑๓)	นางสาวมาลินี ธีระวรกุล	ผู้อำนวยการกลุ่มงานประชาสัมพันธ์
๑๔)	นางสาวทักษณภร ลิกขะไชย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
๑๕)	นางศุจิพร เกียรติวิวัฒน์	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการพิเศษ
๑๖)	ว่าที่ร้อยตรี เฉลิมชนม์ บุญเกียรติสกุล	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๗)	นายพีรวิชฎ์ ธนกฤตย์มนตรี	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญชำนาญการ
๑๘)	นางสาวธยารัต อาชาพิทักษ์	เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
Office of The Constitutional Court

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เลขที่ ๑๒๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

The Government Complex Commemorating
His Majesty The King's 80th Birthday Anniversary, 5th December, B.E. 2550 (2007)
Rajaburidirekriddhi Building, 120 Chaengwattana Road, Laksi, Bangkok 10210
Tel. 0 2141 7777 Fax : 0 2143 9522 www.constitutionalcourt.or.th

รายงานประจำปี
ศาลรัฐธรรมนูญ

สรุปคำวินิจฉัย
ศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ ๑๑๓๓/๒๕๖๓
วันที่ ๓๑ ก.ค. ๖๓
เวลา ๑๐.๑๖ น.

ที่ ศร ๐๐๑๐.๑/๖๘๕

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอส่งหนังสือรายงานประจำปี ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญ

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรายงานประจำปี ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๖๐๐ เล่ม

ด้วยพระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า "เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญแล้วให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า"

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเป็นที่เรียบร้อย สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจึงขอส่งหนังสือรายงานประจำปี ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญ มาเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โปรดพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายเชาวนะ ไตรมาศ)
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักพัฒนาระบบบริหาร
กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๗๖๙๔
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๐๐

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม
รับที่ ๗๖๖ / ๒๕๖๓
วันที่ ๓๑ / ก.ค. / ๖๓ เวลา ๑๐.๑๗ น.
ส่งกลุ่มงาน พ.ร.บ. ดำเนินการ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒
รับที่ ๒๕ / ๒๕๖๓
วันที่ ๓๑ / ก.ค. / ๖๓ เวลา ๑๐.๔๐ น.

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๓๕๕ / ๒๕๖๓
วันที่ ๓๑ / ก.ค. / ๖๓ เวลา ๑๐.๔๐ น.